CGT CatalunyA

> Òrgan d'expressió de la CGT de Catalunya · 8a. època · novembre 2017 · núm. 197 · 0,50 euros www.cgtcatalunya.cat

Portada: R78 [fragment] www.euskal.com

Dipòsit legal: B 36.887-1992

Editorial

Davant dels actes repressius de l'Estat

El passat 2 de novembre la jutgessa de l'Audiència Nacional espanyola Carmen Lamela va empènyer a porteria buida la pilota que el Gobierno, mitjançant la Fiscalia General, li va posar davant del seu peu. Aquesta jutgessa era la que estava en el torn de guàrdia quan va arribar, de forma absolutament casual, l'expedient de l'esmentat òrgan polític imputant el delicte de rebel·lió a una part dels membres del govern de la Generalitat. Es dóna la curiosa, atzarosa i gens premeditada circumstància que es tracta de la mateixa jutgessa que havia enviat també a presó sense judici feia pocs dies als presidents d'Òmnium i l'ANC. Com també és absolutament casual, tenint en compte que vivim en un paradís democràtic amb una estricta i escrupolosa separació de poders, que es tracti de la mateixa persona que, per exemple, va dictar de presó provisional per als 5 nois d'Altsasu que porten més d'un any empresonats per una baralla de bar amb guàrdies civils al seu poble, i que estan encausats per delictes de terrorisme. Sembla prou clar, doncs, quina samarreta porta posada la "justícia" a l'òrgan judicial hereu del Tribunal de Orden Público (TOP) franquista.

La CGT de Catalunya ha combatut al carrer les polítiques socials i laborals del govern de la Generalitat, per exemple, fent vaga al sector de l'ensenyament públic i oposant-se a l'aprovació d'uns pressupostos que considerem antisocials. I continuarà lluitant contra qualsevol govern que pretengui agredir els drets civils, laborals i socials de la classe treballadora i del conjunt de les classes populars. Ara bé, que ningú no es confongui. Estem assistint a un muntatge político-judicial del mateix estil dels que estem acostumats a patir nosaltres en carn pròpia, del mateix estil dels que a vegades s'han impulsat des del propi govern autonòmic català. I de la mateixa manera que hem denunciat i denunciarem sempre aquests comportaments repressius, vinguin d'on vinguin, no ens quedarem tampoc ara al marge quan les llibertats públiques i els drets són trepitjats, perquè els drets que es trepitgen són els de totes.

Som a les portes de la normalització i consolidació definitiva d'un sistema repressiu i punitiu que promou i legitima comportaments neofeixistes, recolzats per potents mitjans de comunicació còmplices i intervinguts per l'estat directament o indirectament, que aplaudeixen la conculcació dels drets més elementals. Seguim sota l'amenaça d'un contingent de 10.000 policies antidisturbis llestos per a descarregar la seva violència contra la població quan considerin que han de fer-ho, o quan rebin les ordres oportunes. Davant de tot això, fem una crida a fer front a la repressió i al sistema de venjança autoritària que anomenen "justícia". Si tenen èxit en els seus propòsits, podem estar segures que aquesta via autoritària serà la forma de gestionar tots els conflictes socials i laborals que es donin a Catalunya d'ara en endavant. I no ho podem permetre. La resposta ha de ser popular, massiva i als carrers.

IDREN

"La lluita contra les violències masclistes és i ha de ser cada dia, a qualsevol espai i àmbit de la nostra vida"
Manifest de CGT Catalunya per al 25 de novembre 2017

ON ENS TROBEM?

SECRETARIAT PERMANENT DEL COMITÈ CONFEDERAL DE LA CGT DE CATALUNYA

Carrer Burgos, 59 baixos
08014 Barcelona
spccc@cgt.es
Tel. 935120481

FEDERACIONS SECTORIALS

- Federació Metal·lúrgica de Catalunya (FEMEC)
- Federació de Banca, Borsa, Estalvi i Entitats de Crèdit
- Federació Catalana d'Indústries Químiques (FECIQ)
- Federació de Sanitat
- Federació d'Ensenyament de Catalunya (FEC)
- Federació d'Administració Pública (FAPC)

FEDERACIONS COMARCALS

Anoia
Carrer Clavells 11 - 08700 Igualada
cgtanoia@yahoo.es
Tel/FAX 938042985

Baix Camp/Priorat
Plaça Nen de les Oques 8, 1r D
43202 Reus
baixc-p@cgtcatalunya.cat
Tel. 977340883

Baix Llobregat
Cra. Esplugues, 46 - 08940 Cornellà -
correu@cgtbaixllobregat.cat
Tel. 933779163. FAX 933777551

Baix Penedès
Nord, 11-13, 3r, 43700 El Vendrell
Tel/FAX 977660932
cgt.baix.penedes@gmail.com

Barcelonès Nord
Alfons XII, 109. 08912 Badalona
cgt_bn@yahoo.es
Tel/FAX 933831803

Garraf-Penedès
Lepant, 23, baixos.
08800 Vilanova i la Geltrú
cgtvng@cgtcatalunya.cat
Tel/FAX 938934261

Maresme
Unió 38 baixos,
08302 Mataró -
maresme.cgt@gmail.com
Tel/FAX 937908261

Vallès Oriental
Francesc Macià, 51 08100 Mollet -
cgt_mollet@hotmail.com
Tel. 935931545. FAX 935793173

FEDERACIONS INTERCOMARCALS

Girona
Av. Sant Narcís 28, ent. 2a 17005 Girona
cgt_gir@cgtcatalunya.cat
Tel. 972231034. FAX 972231219

Ponent
Av. Catalunya, 2, 8è 25002 Lleida -
lleida@cgtcatalunya.cat
Tel. 973275357. FAX 973271630

Camp de Tarragona
Plaça Imperial Tarraco, núm. 1
Edifici 2, 3a Planta
43005 Tarragona
cgttarragona@cgt.es
Tel. 977242580 i FAX 977241528

FEDERACIONS LOCALS

Barcelona
Via Laietana, 18, 9è
08003 Barcelona
flbcn@cgtbarcelona.org
Tel. 933103362 FAX 933107080

Berga
Balç 4, 08600
sad@cgtberga.org
Tel. 938216747

Manresa
Circumval·lació 77, 2n
08240 Manresa
manre@cgtcatalunya.cat
Tel. 938747260. FAX 938747559

Rubí
Colom, 3-5, 08191 Rubí,
flcgt_rubi@hotmail.com
Tel/FAX 935881796

Sabadell
Rosellò 10, 08207 Sabadell
cgtsabadell@hotmail.com
Tel/FAX 937450197

Terrassa
Ramon Llull, 130-136,
08224 Terrassa -
cgtterrassafl@gmail.com
Tel. 937887947
FAX 937894504

Castellar del Vallès
Pedrissos, 9 bis, 08211
Castellar del Vallès
cgt.castellar-v@terra.es,
Tel/FAX 937142121

Sallent
Clos, 5, 08650 Sallent
sallent@cgtcatalunya.cat
Tel 938370724
FAX 938206361

Tàrrega
Plaça dels Àlbers 10, 2n,
25300, Tàrrega

Viladecans
C/ Sant Marià 72, 08840
Viladecans
fl.viladecans@cgtcatalunya.cat
Tel. 936590814 - 610072649

Xarxes: www.revistacatalunya.cat | twitter.com/rcatalunya | fb.com/RevistaCatalunya
Contacte: catalunyacgt@cgtcatalunya.cat, com-cgt-cat@cgtcatalunya.cat, grafica@cgtcatalunya.cat
Col·lectiu la Tramuntana: Joan Rosich, José Cabrejas, Josep Estivill, Xavi Roijals, Jordi Martí, Paco Martín, Xabi Araujo.
Col·laboracions: Pep Cara, Ferran Aisa, Emili Cortavitarte, Agustín Guillamón, Dídac Salau, Arnauart, Idren, Moisès Rial, Roser Pineda, Ermengol Gassiot, Òscar Murciano, i el Secretariat Permanent i les federacions i seccions sindicals de CGT Catalunya.
Redacció i subscripcions: Plaça Nen de les Oques 8, 1r D 43202 Reus. Telèfon, 977340883 (dimecres tarda)
Tirada: 13.000 exemplars.
No compartim necessàriament les opinions signades de les col·laboracions.

D'acord amb la Llei Orgànica 15/1999 de Protecció de Dades de caràcter personal la CGT informa: a) Les dades personals, nom i adreça dels subscriptors i subscriptores són incorporades a un fitxer automatitzat degudament notificat davant l'Agència de Protecció de Dades, el titular del qual és el Secretariat Permanent de la CGT de Catalunya i la seva única finalitat és l'enviament d'aquesta publicació. b) Aquesta base de dades està sotmesa a les mesures de seguretat necessàries per tal de garantir la seguretat i confidencialitat en el tractament de les dades de caràcter personal. c) Tot/a subscriptor/a podrà exercir el seus drets d'accés, rectificació, cancel·lació i oposició al tractament de les seves dades personals mitjançant comunicació remesa al Secretariat Permanent de la CGT de Catalunya, als correus electrònics com-cgt-cat@cgtcatalunya.cat o comunicacio@cgtcatalunya.cat bé a Carrer Burgos, 59 baixos 08014 Barcelona.

Tots els continguts d'aquesta revista estan sota una llicència "Creative Commons Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 Espanya"
Sou lliure de: copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:
- Reconeixement. Heu de reconèixer els crèdits de l'obra de la manera especificada per l'autor o el llicenciador.
- No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra per a finalitats comercials.
- Sense obres derivades. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.
Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clar els termes de la llicència de l'obra. Alguna d'aquestes condicions pot no aplicar-se si obteniu el permís del titular dels drets d'autor. Els drets derivats d'usos legítims o altres limitacions reconegudes per llei no queden afectats per l'anterior. Més informació a http://cat.creativecommons.org/

Tema del mes

Acords del IV Congrés de CGT Catalunya sobre 'Qüestió nacional'

Acords sobre aspectes socials, culturals i lingüístics adoptats en el Congrés realitzat del 22 al 24 de maig de 1992 a Lleida

Redacció

Per tal de complementar els acords 'Autonomia, nacionalisme i CNT. Resolució del II Congrés de la CNT (ara CGT) de Catalunya. Barcelona, 9 - 10 de novembre de 1985', que ja vam publicar en el web de CGT Catalunya (http://www.cgtcatalunya.cat/spip.php?article9521), publiquem ara els acords sobre 'Qüestió nacional: aspectes socials, culturals i lingüístics' del IV Congrés de la CGT de Catalunya, realitzat del 22 al 24 de maig de 1992 a Lleida, uns acords que, tenint en compte la situació que s'està vivint a Catalunya en aquests moments, són d'una vigència i una actualitat inqüestionables.

Qüestió nacional: aspectes socials, culturals i lingüístics

- Introducció

La Resolució sobre autonomia i nacionalisme aprovada en el Congrés de Catalunya de 1985 plantejava unes bases generals sobre la qüestió, que considerem plenament vigents com a directrius de l'acció del sindicat en aquesta matèria.

Una primera resolució que hom proposa, doncs, a aquest Congrés, és la ratificació de la Resolució de novembre de 1985 com a marc vigent pel que fa a la línia de la CGT respecte a la qüestió nacional en general, i la catalana en particular. Així mateix, ratificar les propostes d'acció directa que acompanyaven l'esmentada resolució, en tant que objectius sobre els que cal encara seguir treballant.

Tanmateix, cal concretar el sentit d'aquest marc, en funció de l'actual situació i de les perspectives futures, ja que el nostre sindicat, per tal d'acomplir la seva vocació d'ocupar un espai capdavanter en la lluita de les classes populars per la seva emancipació, necessita traduir en una línia d'acció social i política concreta els principis generals aprovats en el passat Congrés.

En efecte, la tradició de catalanisme popular desenvolupada per alguns dels més importants militants de la Confederació -com ara Salvador Seguí o Joan Peiró-, la convicció que la tasca de la CGT com a sindicat transformador ha d'abastar tots els aspectes de la lluita popular, així com la nostra decidida contribució a la normalització i al redreçament del nostre país des de l'òptica de la defensa dels interessos de les classes populars, cal que inspirin l'actuació de la Confederació.

- El marc polític i la qüestió nacional

Després de més de deu anys de vigència de la Constitució Espanyola i de l'Estatut d'Autonomia, el nostre poble no ha assolit encara els objectius de llibertat i democràcia que inspiraren la lluita contra l'anterior règim.

El sistema social i polític derivat de la reforma política, s'ha mostrat incapaç de fer avançar el procés d'autogovern cap a la plena sobirania nacional, i incompatible amb un projecte de societat igualitària i ecològica.

La política seguida pel Govern Central i pel Govern de la Generalitat, ambdues en plena consonància de fons, ha aguditzat els problemes ecològics del nostre territori, ha accentuat les desigualtats socials en el sí de la nostra societat, i ha augmentat la dependència de la nostra economia de la inversió i la indústria multinacionals.

El contingut d'aquesta política i l'absència de veritable poder polític en les institucions autonòmiques impedeix a aquestes la solució de les demandes socials més significatives, palesant doncs, de forma clara, un esgotament de les possibilitats de l'actual marc jurídico-polític i la necessitat de canviar-lo sobre la base d'un nou projecte nacional.

En efecte, l'anomenada Transició democràtica, com a conseqüència d'una reforma i no d'una ruptura política amb el règim anterior, ha institucionalitzat, sota forma democràtica, una doble opressió: social, ja que consagra un sistema de desigualtat i de no democràcia econòmica, i nacional, ja que no reconeix la sobirania nacional al nostre poble, ni contempla la possibilitat que aquest pugui exercir el dret a l'autodeterminació. La Constitució i l'Estatut d'Autonomia en són la base jurídico-política. D'aquesta manera l'actual marc jurídico-polític espanyol conculca un dret fonamental de tots els pobles i nacions, recollit en els principals textos del dret internacional.

El protagonisme i responsabilitat d'aquest Pacte d'Estat corresponen no només a les forces centralistes, sinó també a les classes dominants catalanes.

Les paraules de Salvador Seguí en el seu discurs a l'Ateneu de Madrid de 1919, ressonen, doncs, avui amb plena actualitat: ..."Nosaltres, ho dic aquí, a Madrid, i si convé a Barcelona, som i serem contraris a aquests senyors que pretenen monopolitzar la política catalana, no per assolir la llibertat de Catalunya, sinó per poder defensar millor els seus interessos de classe i sempre amatents a malmetre les reivindicacions del proletariat català. I jo us puc assegurar que aquests reaccionaris que s'autoanomenen catalanistes, com el que més, temen el redreçament nacional de Catalunya, en el cas que Catalunya no els restés sotmesa... En canvi, nosaltres els treballadors, com sigui que amb una Catalunya independent no hi perdríem res, ans al contrari, hi guanyaríem molt, la independència de la nostra terra no ens fa por..."

Efectivament, l'objectiu dels que lluitem per l'emancipació del nostre poble cal que sigui la ruptura i superació d'aquest Pacte d'Estat, en el doble terreny nacional i social, així com la consecució de l'hegemonia cultural, social i política de les classes populars.

Moviment llibertari, qüestió nacional, independència

Davant d'aquesta realitat, creiem imprescindible desenvolupar i implantar un projecte nacional alternatiu basat en un model democràtic de societat solidària i igualitària. Un model de societat en que prenguin veritable cos i existència els valors col·lectius enfront de l'individualisme consumista, en que el model de desenvolupament esdevingui autònom i ecològic enfront de la dependència i la destrucció de la terra, en què la democràcia sigui realment participativa, en què la sobirania nacional del nostre poble substitueixi la dominació de l'Estat.

En aquest nou projecte l'Autodeterminació, en tant que aprofundiment de la democràcia, és avui una reivindicació i un objectiu fonamentals.

L'exercici de l'Autodeterminació, en el marc d'un nou projecte nacional, cal que vagi acompanyat d'una nova forma d'entendre la política i la societat, basada en l'autoorganització permanent de les classes populars; en la participació directa dels ciutadans i ciutadanes en tots els afers que afecten la vida col·lectiva; en la superació d'una falsa democràcia que redueix i limita la participació política al vot; en la cultura política de la mobilització.

L'autodeterminació és, abans que res, l'autoafirmació de sobirania d'un poble i, com a primera conseqüència d'aquesta, l'autoorganització i l'autogestió col·lectives per tal de fer front als problemes socials, econòmics, ecològics, culturals i polítics.

Aquest plantejament reprèn i actualitza la tradició federalista, com una de les aportacions més rellevants i singulars de la tradició llibertària i anarcosindicalista, de la que la CGT pren bona part del seu ideari i de la seva filosofia d'actuació.

Quan l'anarquisme català es diu, doncs, enemic de la política, no és per tal de prendre posicions apolítiques, sinó per tal de criticar el politicisme que desvirtua el potencial revolucionari dels moviments socials. L'utòpic, per al projecte llibertari, és la pretensió que el simple parlamentarisme, que d'altres reivindiquen des d'un suposat realisme, pot ser el motor de transformacions profundes en la societat. La prioritat és salvaguardar i servir l'autonomia individual contra l'autoritat, la de les classes populars contra les classes dominants, la de la societat contra l'Estat.

El concepte d'autodeterminació que reivindiquem correspon, doncs, plenament al nucli fonamental de la tradició llibertària: un pas fonamental en la destrucció de l'Estat i en l'autoorganització federal dels pobles.

Aquests plantejaments prenen la seva font en els propis orígens del pensament anarquista.

Bakunin defensa explícitament l'autodeterminació nacional en la seva obra "Federalisme, socialisme i antiteologisme": ..."Volem plena llibertat per a totes les nacions, amb el dret a una plena autodetrminació per a cada poble... Del fet que un país hagi format part d'un Estat, malgrat que s'hi hagués agregat lliurement, no es desprèn de cap manera l'obligació de restar sempre associat a aquest Estat. Cap obligació perpètua podria ser acceptada per la justícia humana... i no reconeixerem mai altres drets ni altres deures que els que es funden en la llibertat..."

Tanmateix, la tradició anarquista impulsada per Bakunin o pel mateix Proudhon, planteja també l'oposició a la creació d'un Estat-Nació. Per tal que la nació visqui lliure cal la desaparició de l'Estat, només així serà possible que el poble resti lliure de la màquina de poder burocràtica i militar.

El nostre concepte d'autodeterminació s'inserta, doncs, en aquesta tradició llibertària, federalista i antiestatista. La seva base és el principi de lliure organització popular. Un cop subvertit l'ordre autoritari, cal que el poble s'autoorganitzi en base a la lliure federació de municipis, comarques i nacions solidàries.

Com hem dit, però, més amunt, el dret d'autodeterminació no pot ser exercit sense un subjecte col·lectiu facultat per a exercir-lo, sense un poble sobirà. L'actual marc polític espanyol i el futur marc europeu no reconeixen al poble català aquesta sobirania i, per tant, la facultat d'exercir el dret d'autodeterminació i a elegir lliurement les seves pròpies formes d'organització social, política i econòmica.

Les paraules de Joan Peiró a "La Tierra" (Madrid 1932) il·lustren encara aquesta realitat: ...*"Aquí està l'Estatut de Catalunya...; han estat els dos segles de submissió sota el jou de magistrats i militars incapaços de comprendre l'ànima dels catalans, els que crearan aquest estat passional que culmina amb la mesquina donació d'un Estatut, que ni tan sols arriba a aquell que fou elaborat en les muntanyes de Núria i que dóna encara molta menys satisfacció als anhels federalistes de l'esperit català..."*

La realització del nostre projecte federalista demana, doncs, la ruptura prèvia amb l'actual marc estatal. El procés de lluita per aquesta ruptura i el seu assoliment deslliuraran el poble català de les trabes que li impedeixen autoorganitzar-se, a la vegada que esdevindran l'escenari en que aquest podrà experimentar noves formes d'organització política, social i econòmica de caràcter alternatiu.

Per tal que aquests objectius siguin plenament assolits cal un capgirament radical de l'actual situació política. Això només serà possible sobre la base d'un llarg procés de sensibilització i mobilitzacions populars i de la consolidació d'un contrapoder social i polític capaç de conduir una situació de canvi popular a l'Estat, de signe alternatiu i democràtic.

En aquest terreny el sindicalisme i la lluita nacional no apareixen com a contradictoris sinó com a indisociables. Conjuntament defineixen un àmbit social i polític on realitzar la confluència de moviment obrer i moviment popular sota un objectiu comú: l'emancipació col·lectiva (nacional) i social del nostre poble.

- Marc d'actuació social i política de la CGT en relació a la lluita nacional

Tot i les reformes polítiques dels últims anys, el nostre poble no solament no ha assolit els objectius d'autodeterminació que des de sempre han format part de les seves lluites d'alliberament, sinó que, a més, pel seu caràcter de miratge democràtic, aquestes reformes han dut a una acceptació conformista de l'actual marc jurídico-polític, com si aquesta fos l'única estructura possible d'assolir.

Davant la necessitat de sortir d'aquesta situació, s'imposa unir tots els esforços per superar els models limitadors de les nostres llibertats individuals i col·lectives, i posar les condicions per tal que el dret d'autodeterminació comenci a ser exercit en els fets, com a pas imprescindible per obtenir el reconeixement de la plena sobirania del poble català.

En aquesta línia, la CGT treballarà al costat d'aquelles persones, col·lectius i moviments compromesos en la recerca d'una societat participativa i de democràcia directa; que afavoreixi la plena igualtat social i econòmica; que satisfaci els drets i les reivindicacions de les classes populars; amb un desenvolupament autònom, solidari i ecològic; antimilitarista i no patriarcal; integrada de tota la nació catalana; no discriminatòria per raons d'origen o d'opció; i de cooperació plena en el marc d'unes noves relacions entre els pobles.

La CGT parteix d'una concepció de la política i de la societat basada en l'autoorganització col·lectiva i en la participació directa i permanent dels ciutadans i ciutadanes en tots els àmbits de la seva vida; en la superació, per tant, d'una concepció de la democràcia que redueix i limita la participació a les eleccions i al vot; en la cultura política que es manté creativa en la mobilització.

Per això, la CGT fomentarà la participació popular i desenvoluparà estructures d'autoorganització i de control respecte els àmbits de decisió política i econòmica, especialment a nivell municipal. Estenent-la a tot el procés polític i econòmic, des de la gestió pública, a l'empresa i als àmbits del consum i dels serveis socials i culturals. Hom concep aquestes formes d'autoorganització com a elements del desplegament de la sobirania del poble català, que li han de permetre l'accés al poder polític i econòmic.

La CGT, defugint el nacionalisme com a ideologia, concep la lluita per la sobirania nacional com a lluita política popular, sobre la base del respecte a la diversitat d'identitats i a la igualtat en la ciutadania, per a tots els individus. Així com en la construcció d'una cultura catalana d'arrel popular i enriquida per la pluralitat d'aportacions derivada de la diversitat d'orígens dels seus ciutadans i ciutadanes.

Així mateix, la CGT s'esforçarà per fer que la llengua catalana assoleixi un ús normal en tot el territori nacional català, és a dir, que constitueixi la llengua comuna i vehicular de relació social, política, econòmica i cultural.

La CGT lluitarà per tal que el poble català assoleixi la plena sobirania política, trencant l'actual marc jurídico-polític i en un marc democràtic en el qual es garanteixin i respectin els drets individuals i col·lectius de tots els ciutadans i ciutadanes sense restriccions de cap mena.

La CGT serà solidària amb el desenvolupament de la lluita per l'autodeterminació a nivell de tots els Països Catalans, actualment fragmentats i amb processos socials i polítics diferenciats. Treballarà, doncs, per tal d'enfortir les relacions entre els diferents països des de la realitat específica de cadascun, lluitant per la superació de les legislacions, ideologies i polítiques que impedeixen avan´çar cap a la vertebració social, cultural i política necessària per a la construcció i consolidació d'una realitat i d'un projecte nacional comuns.

La CGT lluitarà per un veritable internacionalisme solidari, que cal diferenciar clarament de l'interestatisme regnant. Això requereix la solidaritat amb les lluites d'emancipació dels pobles orpimits pels actuals estats-nació, construïts sobre la base de la dominació i la força, en el camí de la construcció d'un nou ordre internacional basat en la lliure federació de pobles lliures i iguals en drets.

La CGT participarà de totes aquelles iniciatives coherents amb els plantejaments de la present ponència i a tots els nivells i àmbits de l'acció social i política, defugint les aliances i els pactes estables amb tota mena d'organitzacions que s'allunyin d'aquests plantejaments. Així mateix, defugirà aquelles iniciatives que pretenguin situar la lluita nacional en el marc de propostes de caràcter interclassista i legitimadores de l'actual model de relacions socials.

La CGT contribuirà a la reflexió i pràctiques col·lectives orientades a cercar noves formes d'organització social, econòmica i política de la societat, mitjançant les quals el poble català pugui exercir la seva sobirania i el seu dret a la independència, superadors del model que avui representen els actuals estats-nació.

La CGT adaptarà progressivament les seves estructures per tal que esdevinguin fuincionals per a l'assoliment de les propostes de la present ponència. Així mateix inclourà aquests plantejaments en la seva acció sindical a tots els nivells.

** Podeu llegir tots els acords del IV Congrés de la CGT de Catalunya a l'enllaç http://cgtcatalunya.cat/IMG/pdf/iv_congres_cgtc_22-23-24.5.92_lleida.pdf*

Moviment llibertari, qüestió nacional, independència

Més enllà de la subordinació institucional

Josep Garcia

M'han demanat que escrigui algunes ratlles sobre "el tema". El cert és que m'he assegut a fer-ho amb plena consciència que, tal com estan les coses, el que escrigui potser resultarà anacrònic d'aquí uns dies i serà superat pels esdeveniments. O no, a saber. Atès que m'han demanat brevetat, intentaré sintetitzar algunes idees (atesa la meva tendència a la dispersió, dubto que ho aconsegueixi).

Resulta evident que la situació actual a Catalunya i a l'Estat espanyol és d'una crisi política de primer ordre. Aquest fet és interessant, perquè ens situa en unes coordenades de temps «extraordinaris» no pas de temps «normals», en els quals les anàlisis i els posicionaments que prendríem en altres circumstàncies és possible que ens resultin d'escassa utilitat. Els temps extraordinaris generen potencialitats de canvi polític i social. No necessàriament en el sentit que nosaltres podem desitjar, perquè el resultat que es pugui derivar de tot plegat el desconeixem, i hi ha múltiples actors pugnant per a derivar-ne escenaris diversos i, òbviament, alguns d'ells antagònics entre sí (com succeeix en tot conflicte col·lectiu en el qual s'enfronten interessos, cadascú juga les seves cartes, uns guanyen i uns altres perden). No està clar que estiguem ara mateix en una conjuntura, diguem-ne, «revolucionària», si bé és interessant notar que totes les revolucions polítiques i socials que ha conegut la història s'han derivat d'una crisi política (normalment amb el rerefons de circumstàncies econòmiques, que en el cas que ens ocupa ens remeten als efectes de la crisi financera iniciada al 2007 i de les agressives polítiques austeritàries que la van acompanyar).

La crisi política actual no és només una crisi del règim del 78, tal com s'ha dit i s'ha escrit fins a la sacietat. Evidentment, ho és, però va més enllà. És possible que ja estiguem assistint a una liquidació des de dins d'aquest règim del 78, el qual ja s'estaria transformant en una altra cosa, en la mesura en què la decisió del govern de l'Estat d'aplicar per primer cop l'article 155 de la CE i la suspensió de facto de l'autogovern català ens situa en unes coordenades de regressió respecte l'«Estat autonòmic» que ha estat un dels principals signes distintius del mateix, i la formula que (òbviament no sense absència de conflicte) havia permès d'alguna manera acomodar (o, si més no, amortir) les tensions (inter)territorials i (inter)nacionals d'aquesta presó de pobles que és el Regne d'Espanya. Probablement, però, el que estigui en crisi sigui el «règim» de 1714, si és que es pot parlar en aquests termes. En la mesura en què el que està en discussió és l'exercici de la sobirania política per part del poble català, el conflicte ens remet a la impugnació de la subjecció per la força de Catalunya a la monarquia hispànica, la qual és un element constitutiu d'Espanya com a Estat-nació modern. Evidentment, aquesta impugnació no és nova, i ha estat recurrent en la política catalana i espanyola des del segle XVIII, essent un component permanent (òbviament, no pas l'únic) de la majoria dels conflictes socials a Catalunya des d'aleshores, i també de diverses crisis polítiques anteriors en les quals s'ha acabat revalidant aquesta subjecció, normalment, com ho va ser en la seva forma originària, per la via de la violència armada i la repressió militar i/o policial.

Si la situació actual pot derivar en una conjuntura revolucionària, cosa que està per veure, és pel fet que hi ha un moviment popular de masses al carrer. Òbviament, des de la nostra perspectiva, com a llibertaris, ens resulta evident el caràcter altament contradictori d'aquest moviment, i també ens resulta difícil combregar amb algunes de les reivindicacions que s'expressen dins del mateix. Respecte a això, és important entendre que tot gran moviment de masses és contradictori per definició, també pel que fa a la seva composició de classe, i que no pot ser d'altra manera. La revolució casta i pura que alguns companys i companyes imaginen, iniciada i dirigida exclusivament per obreres i obrers conscients i organitzats no s'esdevindrà mai, i és més aviat inútil restar assegut esperant que aquesta arribi. Bàsicament perquè no hi ha hagut cap revolució al llarg de la història que hagi seguit aquesta pauta. Les revolucions sempre són brutes, en aquest sentit, però és en el moviment real on toca posicionar-se i actuar. Òbviament, amb els nostres propis criteris, i intentant fer-lo decantar cap a les vies de canvi que nosaltres desitgem que, està clar, s'orienten vers l'abolició del capitalisme, del patriarcat i de la forma política estatal (per tant, no es limiten pas a la perspectiva de la construcció d'una nova república, burgesa o «socialista»).

Les revolucions, quan s'han fet, s'han fet essent conscients de les contradiccions de les forces en presència, aprofitant-les i, sobretot, aguditzant-les. I aquesta hauria de ser la nostra tasca (una tasca que, com és evident, no es pot realitzar restant al marge del que passa, una actitud que –d'altra banda– cada cop està més clar que resulta impossible d'adoptar, fins i tot pels que fa poc pensaven que seria possible fer-ho). Com he dit, però, no està clar que estiguem en els prolegòmens de cap revolució, però tot això sí que em serveix per a situar un aspecte que crec que en els debats que hem tingut aquestes darreres setmanes alguns companys i companyes no acaben d'entendre. L'opressió nacional no és reduïble a l'opressió de classe. I, tanmateix, existeix. Com existeixen altres formes d'opressió que no són reduïbles a l'opressió de classe (la qual cosa no vol dir que no estiguin a la pràctica hibridades amb la mateixa). Si el feminisme ens ha ensenyat a no restar cecs ni cegues davant d'aquestes altres formes d'opressió, a assumir-ne la seva interseccionalitat, així com la de la lluita contra les mateixes, tothom hauria de tenir clar que la qüestió nacional no hauria de ser aquí una excepció.

Tenim un moviment popular de masses al carrer, i aquest és l'element més interessant de la situació present. De fet, el principal aspecte de contingència del procés actual és aquest moviment. És evident que allò que fa interessant el referèndum de l'1 d'octubre és el fet que aquest sigui il·legal (és a dir, que sigui un exercici de democràcia directa en rebel·lia, fruit d'una crisi institucional), i que allò que el fa possible, davant l'estratègia estatal d'intentar anul·lar-lo per la via de la repressió policial, és l'autoorganització popular. Com és l'autoorganització popular la que fa que la vaga general convocada dos dies més tard a tota Catalunya esdevingui una mobilització sense precedents. Allà on hi ha autoorganització popular hi ha empoderament col·lectiu, i allà on hi ha empoderament col·lectiu germinen, o hi ha la possibilitat que germinin, les llavors del contrapoder i del canvi social des de baix.

Hi ha actors diversos que en són plenament conscients, i que, per això mateix, mantenen un posicionament ambigu amb aquestes potencialitats d'autoorganització popular. Les «entitats», que han dirigit i hegemonitzat des dels inicis el procés, han operat com a estructures de mobilització/desmobilització orientades a encabir aquest en tot moment en una lògica de subordinació institucional, per a evitar que aquest pogués anar més enllà de les coordenades establertes pel cercle de poder polític que fins avui ha controlat la Generalitat. Aquesta lògica ha començat a posar-se en qüestió arran de la proliferació dels comitès de defensa constituïts arreu, inicialment per a l'organització del referèndum. Aquí hi ha, doncs, un potencial de conflicte pel que fa a l'hegemonia del procés, si bé està per

Moviment llibertari, qüestió nacional, independència

veure encara si aquest conflicte s'acabarà realment realitzant i, si és així, quin serà el resultat (atès que també hi ha sectors, i ho hem pogut veure aquests darrers dies, preocupats i ocupats en la tasca d'enquadrar aquests comitès en una lògica de subordinació, i de limitar la seva autonomia dins del marc d'una determinada línia política). De moment, l'hegemonia de les «entitats» és encara incontestable, i sembla haver-se reforçat amb l'empresonament per part de l'Estat dels caps visibles de les mateixes.

En qualsevol cas, està clar que hi ha por a l'autoorganització popular. Aquesta s'impulsa i, alhora, s'intenta limitar, per diverses vies. I és normal, perquè aquesta és l'únic potencialment incontrolable que pot evitar que la situació sigui reconduïda institucionalment amb una negociació política entre elits a banda i banda, que faci impossible la realització de les aspiracions de la gent mobilitzada al carrer. És en aquesta lògica en

la qual cal entendre les insistents crides a seguir exclusivament «les instruccions procedents dels canals oficials», és a dir, les crides a una desobediència obedient. També és cert que aquest escenari de «diàleg» de despatx sembla allunyar-se amb l'opció dura presa per l'Estat en relació a l'aplicació del 155 i que, en tot cas, si s'acaba donant, és possible que sigui des d'una posició de força de la part espanyola del conflicte (tot i que això està per veure). Més que probablement en el moment actual del conflicte les consignes dels sectors d'ordre que hegemonitzen el procés s'orientaran de forma principal cap a la «defensa de les institucions» catalanes, tot deixant encara menys marge per a un discurs crític i diferent, que situï l'horitzó d'objectius en una perspectiva anticapitalista que vagi més enllà. I, tanmateix, res no està decidit. Venen temps complicats, però el que s'hagi de decidir hem de fer que es decideixi al carrer.

** Josep Garcia Vázquez és afiliat de la CGT del Baix Penedès*

En plena deriva llibertària

Tomás Ibáñez

No sóc bon coneixedor de la història del moviment llibertari a Catalunya però imagino que deuria haver-hi alguna bona raó perquè el 1934 la CNT, que estava llavors en la plenitud de la seva força, refusés col·laborar en l'intent de proclamar «l'Estat Català en forma de la República Catalana». Tan sols ho imagino. No obstant això, el que no em limito a imaginar, sinó que estic plenament convençut, és que no hi ha cap bona raó perquè part de l'actual moviment llibertari de Catalunya col·labori d'una manera o d'una altra amb el procés «nacional-independentista» protagonitzat pel Govern català, pels partits polítics que el sostenen, i per les grans organitzacions populars nacionalistes que l'acompanyen.

El mínim que es pot dir és que aquesta part del moviment llibertari està «en plena deriva» ja que després d'haver contribuït a «protegir les urnes» durant el Referèndum que el Govern havia convocat amb l'expressa finalitat de legitimar la creació d'un nou estat en forma de República catalana, es va llançar, a més, a convocar una vaga general en la immediata estela del Referèndum, amb el previsible efecte de potenciar els seus efectes.

Aquesta deriva es reafirma ara en sumar-se a una altra vaga general pel 8 de novembre per exigir l'alliberament dels «presos polítics» originats per la repressió que l'Estat espanyol en el seu component Judicial ha exercit contra determinades activitats encaminades a promoure la independència de la nació catalana i la creació del nou Estat.

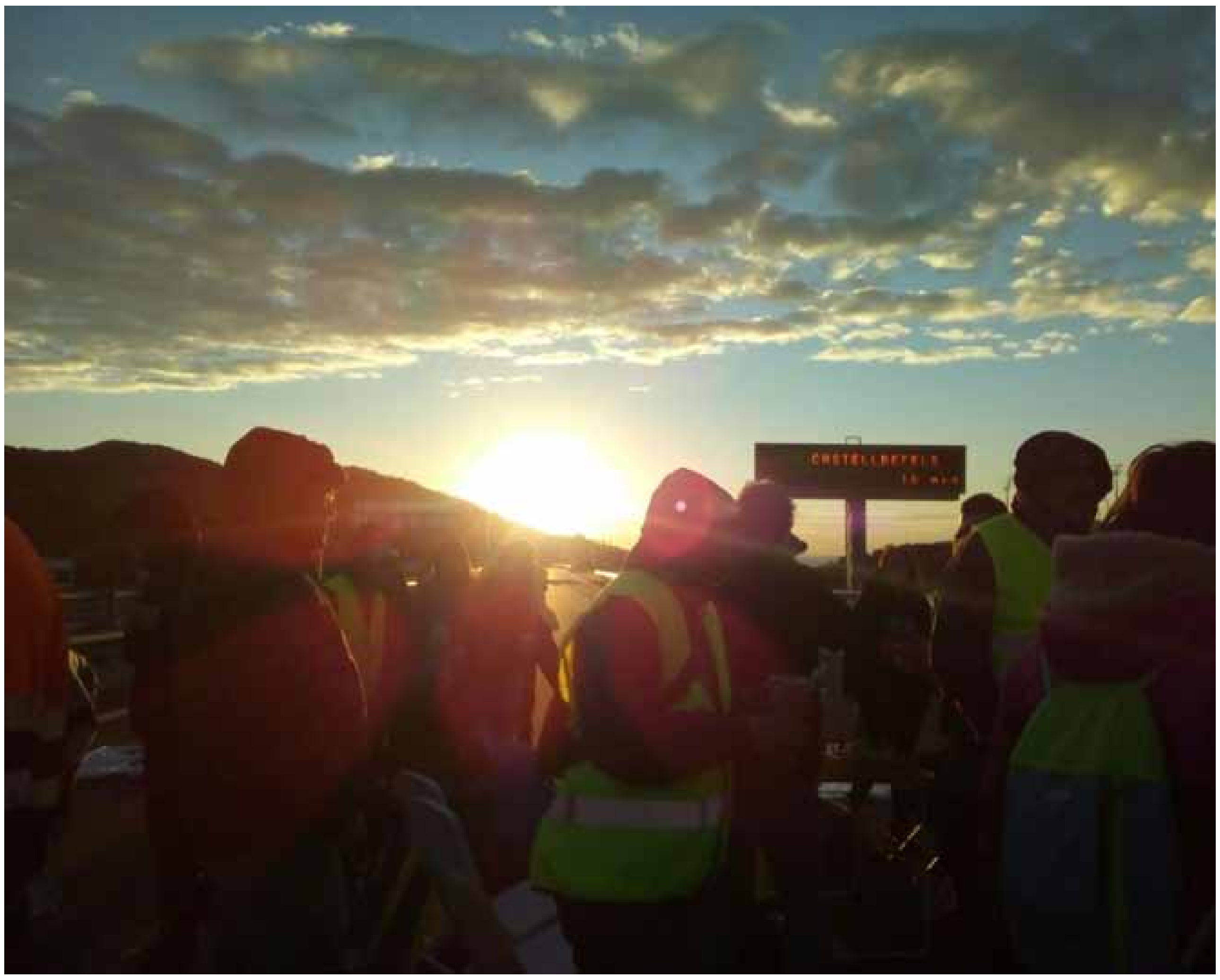

Certament, aquesta vegada no és el conjunt dels sindicats anarcosindicalistes els que se sumen a aquesta vaga, però sí una part dels sindicats de la CGT, i dels llibertaris integrats en els CDR «Comitès de Defensa de la República». Si ja havia manifestat la meva «perplexitat» davant la convocatòria de la vaga general del 3 d'octubre, aquesta perplexitat s'incrementa encara més en comprovar que aquests sindicats de la CGT i aquests militants llibertaris dels CDR van a recolzar la iniciativa d'un minúscul sindicat radicalment independentista, la «Intersindical- Confederació Sindical catalana», que va llançar la convocatòria i que només ha rebut el suport de les dues grans organitzacions independentistes catalanes que agrupen de forma transversal sectors populars i sectors burgesos de la població catalana (Òmnium Cultural, i la ANC).

Ningú dubta que cal rebutjar la repressió però potser calgui sorprendre's que aquest rebuig només es tradueixi en una vaga general quan els reprimits són els membres d'un govern juntament amb els dos principals dirigents del moviment civil independentista, limitant-se a manifestacions de repulsa i de solidaritat quan es tracta d'altres persones.

Per sort, en l'àmbit llibertari sempre s'ha sabut avaluar les lluites en funció del seu sentit polític i, en el cas que aquestes lluites fossin reprimides, s'ha sabut activar la solidaritat des d'aquesta valoració política. O és que, tot i condemnant qualsevol tipus de repressió, també hem de mobilitzar les nostres energies quan es reprimeix als «lluitadors» d'extrema dreta? Des d'un punt de vista llibertari qualsevol repressió motiva, sense cap mena de dubte, la nostra repulsa, però no implica automàticament la nostra solidaritat. A més, el que resulta inacceptable és que s'evoquin recents víctimes anarquistes de la repressió per declarar que «aquesta llista» s'ha ampliat ara amb nous represaliats que no són altres que els governants detinguts. Imagino que algunes d'aquestes companyes empresonades s'indignarien al veure's amalgamades amb aquests nous «presos polítics» per justificar d'aquesta forma que ells també requereixen de la nostra solidaritat.

La deriva d'una part del moviment llibertari es fa encara més patent quan s'observa que bastant dels seus elements s'involucren ara en els «Comitès de Defensa de la República», originàriament promoguts per la CUP. He estat sensible fins ara a l'argument que aquesta participació era una forma de fer sentir la nostra veu, i de plantejar les nostres propostes en el si de les mobilitzacions populars, amb l'esperança de «desbordar» l'estret sentit independentista de les seves reivindicacions, encara que també he d'afegir que aquesta «perspectiva de desbordament» sempre m'ha semblat totalment il·lusòria.

No obstant això, quan, com m'ha passat aquesta mateixa tarda, es pot llegir als carrers de Barcelona cartells signats per l'organització oficial dels CDR que apel·len a «aturar el país» el 8 de novembre com a resposta «a l'empresonament del govern legítim del nostre país», la perplexitat davant la incorporació d'una part del moviment llibertari en aquests comitès no deixa d'acréixer i obre l'interrogant sobre fins on arribarà «la deriva» d'aquesta part del moviment llibertari.

L'únic consol que pot quedar-nos és que a través d'aquests comitès la politització i l'experiència de lluita adquirides per sectors de la població, sobretot juvenil, propiciï futures mobilitzacions en altres contextos menys allunyats de l'autonomia i de l'autodeterminació de les lluites que propugnem des de les pràctiques de lluita llibertàries.

** Tomás Ibáñez és un històric militant i teòric anarquista*

Naufragi llibertari? Contradiccions i lluites

Ermengol Gassiot

He sentit diverses veus que parlen de les contradiccions del moviment llibertari, especialment per aquestes latituds. Personalment, no les negaré. La vida, en si mateixa, ens aboca a contradiccions. Bàsicament perquè la realitat massa sovint és la que és i no pas la que voldríem que fos. En conseqüència, prendre una actitud activa davant la vida, davant la realitat com a tal, ens porta a tenir-ne de contradiccions. I no crec que sigui una cosa dramàtica sinó la simple conseqüència d'estar ben vius i de no ser simples espectadors d'aquesta realitat. Miro d'il·lustrar-ho a partir de situacions que he viscut. I estic segur que molta altra gent en podria esmentar unes quantes més.

A finals dels anys 1980's i inicis dels 1990's milers de joves vam adoptar una actitud activa de desobediència de l'estat, de les seves lleis per mostrar un rebuig radical al militarisme i al segrest d'una època de la teva vida que significava el Servei Militar Obligatori. La "mili", que en dèiem. Milers vam acabar amb condemnes de presó (i centenars hi van entrar) i també milers inhabilitats. Les detencions i empresonaments preventius també havien sigut freqüents en certs moments i a certs llocs de l'estat, entre d'altres a Barcelona. Doncs bé, la nostra aposta no estava exempta de contradiccions i en gran mesura n'érem conscients. Sabíem que en cas de guanyar (i volíem que la nostra lluita guanyés) corríem el risc que la victòria fos parcial i servís per justificar un exèrcit professional, com així ha passat. Un model militar que ja aleshores s'anava imposant en altres estats capitalistes i que ara és dominat als estats europeus. Li estàvem fent el joc? Desobeint, practicant la insubmissió, també preteníem qüestionar el règim, el valor i sentit de les lleis, l'estat en sí mateix. Ara sabem que el resultat de tot plegat va quedar-se a mig camí i que, en certa mesura, qui pretenia un cert disseny de l'exèrcit espanyol segurament va poder aprofitar la nostra lluita. Amb tot, segueixo pensant que la lluita per la insubmissió va ser un dels moviments socials més rellevants d'aquell estat espanyol on, sota les majories absolutes del PSOE i la destrucció de les lluites veïnals i obreres del final del franquisme, ben poca cosa es movia.

El relleu a la insubmissió el va prendre el moviment okupa de la segona meitat dels anys 1990s. Seguint el fil de l'acció directa col·lectiva, va suposar un atac tant a la propietat privada com a la cultura del "consens democràtic" (que en el fons volia dir no qüestionar el poder). Vam reivindicar que el dret a utilitzar les coses, el seu "valor d'ús", anava per davant de la seva propietat quan no es feien servir. I vam reclamar també que érem la població, organitzada col·lectivament en moviments socials, qui tenia la capacitat de valorar les seves necessitats i emprendre accions oportunes per a resoldre-les. Al marge de les institucions. Com que vivíem (i vivim) en una societat desigual i amb explotació i opressió, fer-ho implicava activar conflictes. Violentàvem l'acumulació privada d'immobles i l'especulació urbanística. I teníem clar que a la repressió responíem amb més conflicte (allò de "desalojos son disturbios"). Sabíem que ser conseqüents amb aquesta aposta política comportava patir repressió, tant en forma de desallotjaments i agressions policials com judicial. Per fer-li front ens vam haver de posar a la defensiva i entrar en dinàmiques de resistència i de resposta antirrepressiva. Judicis i més judicis, desallotjaments i més desallotjaments. Identificacions. Detencions. I així, setmana rere setmana. La contradicció era clara, ser com érem ens impedia fer allò que volíem fer i ser: crear espais de contrapoder col·lectius, a l'estat i al capital. Alguns/es vam optar per resoldre aquesta contradicció suavitzant el discurs, les formes i els objectius. Una de les cares més conegudes d'aquest sector ara és alcaldessa de Barcelona. Potser, fins i tot, la nostra radicalitat els va fer el joc, deixant-los un espai de moviment i permetent-los ser-ne les cares amables tot descafeïnant objectius. En tot cas, de nou vam haver de gestionar i prendre posicions enmig de contradiccions.

Aquestes setmanes el món llibertari ens movem en un altre escenari contradictori. N'hem parlat i hem vist diversos posicionaments al respecte, tant col·lectius com de veus referencials. Per tant, no entraré a destriar els diferents arguments. Tothom tenim clar que es tracta de pensar com existim com a llibertaris en un escenari on fins ara hem sigut molt marginals i que no hem condicionat massa. Però a molts tampoc se'ns escapa que en aquest context han tornat a aflorar pràctiques desobedients que feia temps que no veiem. I posicionar-nos-hi és complicat: entre la voluntat de no entrar en dinàmiques transversals i no fer el joc a la (petita) part de la burgesia catalana "sobiranista" i alhora tampoc avalar amb passivitat un estat (l'únic que de moment és real, que és l'espanyol) abocat a marxes forçades formes cada vegada més autoritàries. O mantenir-se autistes davant reivindicacions plenament assumibles per a nosaltres, com l'autodeterminació dels pobles (nosaltres li afegim, no obstant, l'autogestió plena). Però tampoc volem caure en acceptacions de coses que mai hem acceptat, com governs i parlaments legítims, etc. El debat és necessari. No perdre de vista qui som, què volem i on estem és imprescindible. No obstant, no comparteixo algunes visions quasi apocalítiques sobre com s'ha desenvolupat el moviment llibertari en aquesta realitat. No estem naufragant, simplement vivim en una realitat convulsa i, al mateix temps, altament estimulant oper dinàmica. Personalment, tendeixo a confiar en la intel·ligència col·lectiva i, per tant, en els posicionaments similars de la majoria de les famílies anarquistes i llibertàries catalanes. Tot i que cal estar amatent a les seves conseqüències i saber corregir, arribat el cas, les direccions preses.

Com deia, les contradiccions són inherents al fet de viure i, especialment, de ser actius i actives individual i col·lectivament. No és una tragèdia, com tampoc ho és que dins un mateix espai ideològic tinguem diferents postures de com resoldre una situació o escenari concret. De fet, les unanimitats a la búlgara recorden més aviat a l'estalinisme. En realitat, l'anarcosindicalisme en si mateix vivim i arrosseguem també importants contradiccions que, a data d'avui, no hem resolt. Per exemple, diem que volem transformar d'arrel, és a dir, radicalment la societat. Però una bona part de la nostra activitat quotidiana se centra en resoldre, dins dels marcs que ofereix la legalitat actual, situacions laborals concretes. Entrem en aquest joc perquè creiem que el dia a dia és important, que les petites conquestes ofereixen una base per caminar i perquè, suposo, ens fa por que una actitud massa "ideològica" ens allunyi del món real del treball. Un altre exemple: mentre defensem l'acció directa i critiquem el sindicalisme de delegació, el dia a dia del sindicat on estic, i amb el qual m'he implicat directament, s'articula entorn òrgans de delegació en els centres de treball. Uns òrgans, els comitès d'empresa, construïts per l'estat i el sindicalisme de concertació per restar autonomia a la classe treballadora i erosionar els seus espais de democràcia, les assemblees. La contradicció és brutal. No ser-hi ens allunya de nou dels centres de treball. Ser-hi ens fa córrer el risc d'assimilació al sistema que combatem. Crec que, des d'un punt de vista revolucionari, cap de les dues respostes que l'anarcosindicalisme ha donat a aquesta problemàtica ha sigut plenament satisfactòria. Per tant, una contradicció que no hem de passar per alt i que ens condiciona, també d'arrel, com som els i les anarcosindicalistes.

Posats a triar, possiblement aquest darrer continua sent el repte més important que tenim l'anarcosindicalisme o el sindicalisme llibertari. Crec que l'actual conjuntura a Catalunya, amb les seves anades i vingudes, no ens ho ha de fer perdre de vista.

** Ermengol Gassiot és Secretari General de la CGT de Catalunya*

Moviment llibertari, qüestió nacional, independència

Sobre brúixoles, mapes i altres coses

Manuel Quesada

Els que em coneixen saben que sóc una persona poc amiga d'allò que han anomenat "procés". De fet, els que em coneixen bé saben dels meus dubtes i de les meves reticències a la participació d'una part dels moviments socials en la política institucional. Però vist la proliferació d'opinions al voltant de l'actitud que ha pres la major part de l'anarcosindicalisme, intentaré jo també exposar de forma molt sintètica el que vinc pensant aquests dies.

La realitat actual que viu Catalunya no és una situació en la que ens trobem cada dia. Allò que s'ha anomenat "procés" ha desembocat en un conflicte polític de primer ordre, que ha implicat a amplis sectors de la població. Entre aquests, una part de la burgesia catalana. La contundència amb la que ha respòs l'Estat i la conseqüent resposta de la població han generat una situació d'excepcionalitat política en la que, mal que ens pesi, els i les llibertàries, ens hem hagut de posicionar.

Davant d'aquesta disjuntiva, s'han dibuixat diversos posicionaments. Per sort, penso que la CGT de Catalunya ha estat, i continua estant, a l'alçada del moment que vivim, sortint al carrer i plantant cara a aquesta escalada repressiva de l'Estat amb les eines que ens caracteritzen com a sindicat. Però també han sorgit posicionaments contraris a que una organització com la nostra engegui la seva maquinària de lluita per intervenir en aquest conflicte.

El primer d'aquests és el d'algunes de les companyes de fora de Catalunya. Un posicionament "equidistant", que no opina, i que quan ho fa, ho fa amb un to paternalista, amb un "vigileu què feu", no sigui que això entri en contradicció amb la puresa i la genuïnitat de la nostra organització. Potser, penso, el que en realitat no agrada gaire és que la CGT de Catalunya decideix i tingui iniciativa sense "comptar amb la resta de companys de l'Estat Espanyol". Dit d'una altra forma, posar en pràctica l'autonomia que com a organització anarcosindicalista ens hem dotat.

L'altre, que s'amaga darrere també un suposat purisme ideològic, és la d'aquells que reneguen d'una resposta anarcosindicalista en tant que el conflicte actual a Catalunya és de caire "polític". I no és que només sigui de caire polític si no que, a més, és un conflicte nítidament burgés. Un conflicte entre nacionalismes que no fa altra cosa que utilitzar la classe treballadora per a que sigui aquesta la que aboca la sang a les trinxeres mentre ells continuen guanyant diners als despatxos. Per continuar amb un "nosaltres també hem patit la repressió", justificant la seva inacció, com si la solidaritat fos una mercaderia intercanviable. Realment, penso que el que incomoda a aquest sector és que sigui l'independentisme qui hagi estat capaç de posar en escac a l'Estat i al règim del 78 i són incapaços d'assimilar que, nosaltres, en aquest moment no som l'agent polític principal. Cosa que, sincerament, tampoc ens hauria de venir de nou. Cal dir que, darrera d'aquest posicionament també hi ha aquells que simplement no es volen mobilitzar per vaguetat, o perquè ja els hi està bé que al seu "xiringuito" no canviï res perquè, d'altra forma, podrien perdre el control de les estructures que es pensen que controlen.

Bé, d'aquests posicionaments he de dir que he vist molt poca argumentació, i aquesta, escassa i poc profunda. Alguns articles que he pogut llegir s'han dedicat directament a difamar a les companyes i a qüestionar, sense cap tipus de base empírica o raonable, el posicionament actual de la CGT de Catalunya. He trobat a faltar en aquests escrits, més profunditat d'anàlisi, més humilitat i més sinceritat a l'hora d'expressar el que realment es vol expressar.

I és que sembla increïble que s'hagi de recordar, però estem parlant de registres, de violació de la correspondència, d'entrada i clausura de mitjans de comunicació, de tancament de pàgines web, de registres sense ordre judicial a seus d'organitzacions polítiques, de detencions, d'un exèrcit de 10.000 policies apostat al port de Barcelona, de violència policial desfermada contra la població i, des d'ahir, de dues persones empresonades per haver cridat a la mobilització. I dic que sembla increïble perquè que alguns que s'autodenominen llibertaris, o d'esquerres si es vol, continuïn parlant de "xoc entre burgesies" o afirmin que "això no va amb nosaltres" és, com a mínim, preocupant. Perquè si de veritat així ho veuen, tenim un problema molt seriós d'incapacitat de veure què passa més enllà de les quatre parets del nostre local i, per tant, una gravíssima inòpia de com intervenir en els conflictes socials que cada cop són més crus i recurrents en el capitalisme. D'altra banda, és també preocupant perquè si no és així, aquest posicionament és una cínica excusa per a no fer absolutament res. I ja se sap, quan un no es posiciona davant un conflicte, en realitat s'està posicionant.

Així que, companys i companyes, sí, ens hem aturat. A mirar i a pensar. I hem consultat la nostra brúixola, i hem vist on és la direcció a la que volem arribar com a anarcosindicalistes. Però també hem consultat el nostre GPS, i hem mirat les coordenades on estem situats i allò que ens envolta, perquè com sabeu, si no saps on ets, una brúixola et serveix de poc. Els llibertaris i llibertàries entenem la solidaritat en si mateixa, i no com a moneda de canvi de res. I més encara quan aquesta repressió l'hem patida durant anys, dècades i fins i tot segles. La coneixem i per això tenim l'obligació moral de denunciar-la encara que no siguem nosaltres directament qui la patim. Perquè sabem que, aquesta repressió acabarà tocant a amplis sectors de la societat si no lluitem per aturar-la.

El dia 3 d'octubre a la nit, davant els meus dubtes sobre la vaga general, una companya em va dir "la revolució es fa amb el poble". I és veritat. Potser se'ns espatlla la brúixola, però tenim la certesa que la transformació de la societat no es fa amb guies i erudits, es fa baixant al carrer, plantant-se als centres de treball, lluitant amb el poble i treballant perquè sigui aquest el subjecte principal del canvi.

** Manuel Quesada és Secretari General de CGT Sabadell*

Moviment llibertari, qüestió nacional, independència

Esperant el Big Bang

Joni D

Poc a poc, i sobretot a partir del 20 de setembre, quan es va creuar la línia de no retorn de l'actual moviment independentista republicà català, les individualitats i organitzacions llibertàries han anat posicionant-se sobre aquest tema. Sí, sóc conscient que algunes ja ho havien fet anteriorment i no pretenc tergiversar la realitat, l'objectiu d'aquest "poc a poc i sobretot a partir del" és exclusivament donar a entendre que aquest és un conflicte tan delicat per als "integrants" del moviment llibertari que el posicionament està resultant complicat.

He seguit alguns d'aquests posicionaments, encara que llegint-los de manera vertical, sense prestar excessiva atenció (no per falta de ganes si no per falta de temps) a excepció dels textos signats per Tomás Ibáñez, company els textos del qual m'agrada llegir.

Del seu text datat el 3 d'octubre, que no valoraré aquí, m'agradaria opinar sobre un concepte que em va cridar l'atenció: "els arguments anarquistes", el fet que li costi "entendre (…) que es justifiqui la participació en aquesta lluita mitjançant arguments anarquistes". Existeixen aquests arguments anarquistes? Es poden utilitzar com a columna vertebral del moviment?

L'anarquisme és un moviment, com el propi Tomás ens ha explicat, canviant. Un moviment que es mou constantment. I a l'Estat espanyol, està conformat per dotzenes d'organitzacions i milers d'individualitats que des de fa anys no ens posem d'acord a l'hora de traçar unes línies col·lectives d'acció. Quins haurien de ser llavors els arguments anarquistes mitjançant els quals analitzar la situació actual del conflicte català? Em temo que aquests arguments són tan heterogenis i heterodoxos com el propi moviment llibertari i, per tant, pretendre unificar-los és impossible i, de fer-ho, portarien a una nova caça de bruixes a les quals tant ens hem acostumat des de 1978 (casualment la data ens uneix a la Santa Constitució!).

Fa molts mesos em vaig posicionar públicament a favor de la república (això no és cert, però el meu caràcter provocador em pot, com Tomás ha explicat perfectament, molts ens posicionem contra la monarquia, fet que en aquest context implica estar per la república, única sortida realista i tangible) i de l'opció de dinamitar l'Estat espanyol. Vaig arribar a la conclusió que podia fer públic el meu posicionament, o millor dit, vaig arribar a aquest posicionament, després de realitzar-me dues preguntes. (En realitat van ser més, moltes més, però que es poden condensar en dues preguntes obertes i en les ganes de respondre-les sense embuts i sense pors).

Una, la primera, era una pregunta d'índole col·lectiva, i la segona (que havia de servir per confirmar definitivament, o no, la resposta a l'anterior) de caràcter exclusivament personal. I ambdues preguntes me les vaig formular en clau de considerar-me part d'alguna cosa col·lectiva com és el moviment llibertari. Podrien ser, llavors, aquests els arguments dels quals parlava Tomás? Ho dubto, però en canvi tinc claríssim que aquests sí que són uns dels molts arguments "anarquistes", o millor dit, arguments del moviment llibertari. I potser aquí està la diferència…

La primera pregunta, la col·lectiva, era si el moviment llibertari, com a col·lectiu i per extensió la major part dels seus membres (em costa referir-me a la totalitat quan parlem d'un moviment tan diferent, amb tants matisos), tenia alguna cosa que perdre. Era una pregunta oberta que tancava en el seu interior, també, la pregunta contrària: Pot sortir reforçat el moviment llibertari o té alguna cosa que guanyar?

Haig de reconèixer que de la doble formulació, la negativa i la positiva, per la meva pesava molt més la primera, el fet de no tenir res a perdre, perquè després de tants anys d'allunyament de la massa social, de la gent, de poca incidència real en la societat, estic disposat a acceptar qualsevol possibilitat de canvi només perquè l'anarquisme pugui seguir en moviment i sortir del gueto.

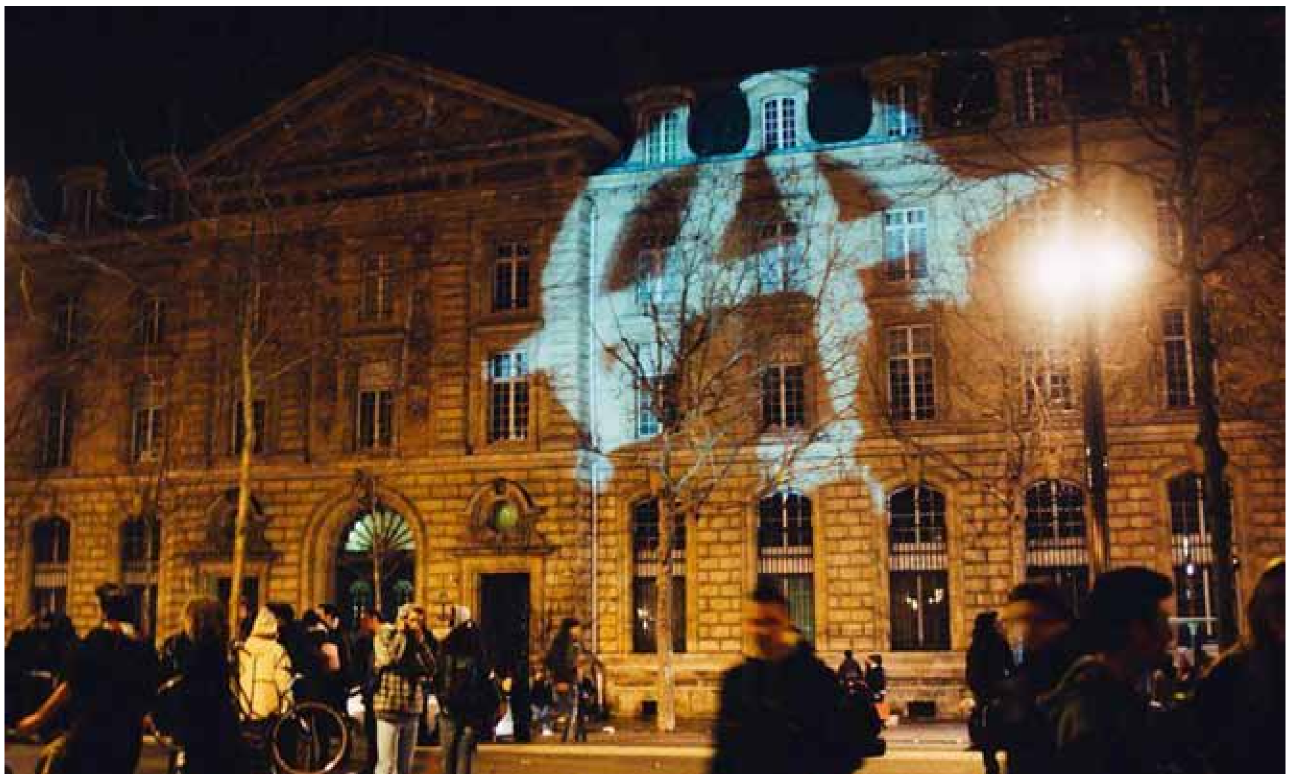

La pregunta individual era, òbviament, la mateixa: Què haig de perdre com a anarquista?

Totes les respostes em van portar al mateix destí. Com sempre amb moltes contradiccions (perquè com a llibertaris, en aquest món capitalista i compartimentat territorialment, és impossible aconseguir la puresa) però sense fissures.

En el col·lectiu: El moviment llibertari català (si és que es pot adjectivar així sense deslligar les ires de santa acràcia) no té res a perdre. No estarà pitjor si es declara la República Catalana. És una realitat que on té major pes de l'Estat espanyol és aquí, i per tant, on té major capacitat de realitzar certes alternatives és també aquí. Hem de seguir esperant a que la revolució sigui possible globalment, en tot el planeta en el mateix instant, per seguir mantenint la puresa anarquista antinacionalista? O és que el problema és que només tenim dret a la revolució ibèrica perquè així ho van decidir els nostres avantpassats fa cent anys?

Permeteu-me dir-ho (i crucifiqueu-me per això, si així ho creieu oportú –o dieu-me supremacista català, com ja han fet alguns), però el poble català ha demostrat al llarg dels últims anys estar capacitat per forçar als seus polítics a acceptar lleis de progrés social que es compten entre les més avançades d'Europa, i, per desgràcia, els polítics espanyols no estan disposats a concedir cap tipus d'avanç en aquesta direcció. No, no seré jo qui decideixi si el poble espanyol està capacitat per forçar als seus polítics a acceptar les seves voluntats, però en canvi sí que m'atreveixo a aventurar que és la democràcia espanyola la que no està capacitada per a aquests avanços.

Això és només un petit extracte de les moltes qüestions que van voltar pel meu cap per, en definitiva, arribar a la conclusió que el moviment llibertari no té res a perdre si finalment es produeix el canvi i deixem de viure a l'Estat espanyol per passar a viure en un Estat català. I en l'àmbit personal, els que em coneixen ja saben que l'esperança em pot…

1- Acabar amb la monarquia (o sigui deixar de ser vassall d'un tipus a qui li dec homenatge pels seus avantpassats).

2- Acabar amb la nostra esquizofrènia catalana (mai vam ser nacionalistes i no ens va importar tenir dubtes, "D'on ets?", "De Barcelona", "Ah, espanyol", "Sí, bé, no…", i permetre al mateix temps que els membres del moviment independentista deixin de ser "indepes" per passar a integrar les files del moviment que més els vingui de gust –anarcos, comunistes, social demòcrates… El que sigui però ja no "indepes" com a definició "política").

3- I, per descomptat, la més important de totes, la mare de totes les raons, el Big Bang, l'explosió en trossos del melic del món, del motiu pel qual l'Univers gira, l'Imperi d'Espanya…

En fi, no sé si tot això són arguments anarquistes, tampoc m'atreviria a confirmar que són arguments d'un anarquista (doncs com diuen alguns, encara no tenim carnets), però mentre el moviment llibertari argumenta i es posiciona, mentre uns s'ho miren des de la distància i uns altres participen, el que sí que puc assegurar és que molts, aquí i allà, no deixem de mirar el carrer… Esperant el Big Bang.

** Article de l'activista llibertari Joni D publicat al web de la Soli*

8N vaga general a Catalunya

Redacció

El passat 3 de novembre es coneixia la convocatòria de vaga general per al 8 de novembre per part de la Intersindical-CSC. Davant d'aquesta convocatòria, i tenint en compte el context social i polític que s'està vivint actualment a Catalunya, des del Secretariat Permanent de la CGT de Catalunya es va considerar que no hi havia temps material, atesos els terminis legals, de registrar un preavís per a afegir-se a aquesta data amb una convocatòria pròpia de vaga general per part de la CGT. Igualment, tampoc no teniem el marge de temps suficient per a que la nostra afiliació pugués debatre-ho i pronunciar-se, tot prenent una decisió al respecte, ja que a la nostra organització les decisions es prenen des de la base, de baix a dalt, i de forma assembleària.

Des de la CGT considerem que la situació actual a Catalunya és molt greu, que l'estat espanyol ha donat un salt endavant en la seva deriva reaccionària, accelerada des de fa massa temps, i que està posant les bases per a la normalització de l'autoritarisme i l'atac directe als drets civils i les llibertats. Aquesta normalització és inacceptable i ens afecta i afectarà a totes directament o indirectament. Les organitzacions del moviment obrer no podem restar impassibles davant de tot això.

En funció de l'anterior, es va fer una crida des del SP de la CGT de Catalunya al conjunt dels afiliats i afiliades, a totes les seccions sindicals i sindicats de la CGT de Catalunya a reflexionar sobre la gravetat d'aquesta situació i a valorar lliurement, actuant en consciència, la seva participació a la vaga general del 8 de novembre. El 8 de novembre finalment, mentre una part dels sindicats i federacions de la CGT de Catalunya no es van pronunciar sobre la convocatòria, d'altres van acordar sumar-se a la convocatòria de vaga general.

La jornada de vaga del 8 de novembre no va tenir, ni de bon tros, el seguiment de la del 3 d'octubre, només va ser remarcable el seguiment en alguns sectors com l'ensenyament, però en canvi va esdevenir una jornada de lluita i mobilització amb una àmplia repercussió, amb piquets i manifestacions amb una important participació i, sobre tot, desenes de talls de carreteres, autopistes, vies de tren al llarg de tot el país, per part de milers d'activistes, a iniciativa dels Comitès de Defensa de la República (CDR), que van alterar de forma substancial les comunicacions i van bloquejar el normal funcionament de la vida quotidina de forma notable, en un assaig del que podríem anomenar operació de control del territori. Mai abans i de forma simultània s'havia realitzat un bloqueig de tantes vies de comunicació, i amb una alteració tan important del funcionament del transport i l'economia. A remarcar les ocupacions de les vies de l'AVE a les estacions de Girona i Sants.

Una nova jornada de mobilització social que va esdevenir un clam per aturar la repressió, defensar les llibertats i exigir la llibertat dels presos polítics.

3 d'octubre: cap hora a recuperar. Vam fer VAGA

Secretariat Permanent de la CGT de Catalunya

El dia 3 d'octubre milers i milers de treballadors i treballadores vam fer vaga. Ho vam fer a l'empara d'una convocatòria de vaga general a tota Catalunya, tant del nostre sindicat, la CGT, com d'altres (IAC, CSC i COS). La convocatòria de vaga era nítida i clara, a tots els sectors, a tota Catalunya i pel dia 3 d'octubre. Els diferents organismes competents van dictar serveis mínims, al transport, a hospitals i altres serveis públics, a telecomunicacions, etc. I, nosaltres, milers i milers, més d'un milió segons el departament de Treball, no vam anar a treballar. Vam fer vaga, vam decidir que volíem ser protagonistes del nostre dia a dia, i vam aturar el país. Amb la vaga, amb els talls de carreteres i carrers i amb les manifestacions massives a arreu.

La tarda del dia 1 d'octubre a molts llocs ja se sentia la remor d'una vaga en marxa. L'enuig per la repressió que estàvem veient arreu, amb cops de porra i atacs indiscriminats contra la població, van esperonar la voluntat de molts i moltes treballadores de dir prou. I de fer-ho como ho sabem fer, amb una vaga. Possiblement el temor que la vaga fos massiva i de no ser-hi, però sense voler-la reconèixer, va motivar que els sindicats CCOO i UGT, el govern de la Generalitat i algunes patronals es traguessin de la màniga això que s'ha anomenat "Aturada de país". Es tractava de rebentar una vaga agafant-ne el protagonisme i prenent-lo als sindicats que la convocaven i, sobretot, als treballadors/es que la van fer. I també de desvirtuar-ne el contingut: no era una vaga, no era una iniciativa de la classe treballadora que, com a tal, volia protagonitzar el present. Tornava a ser, ens volien fer creure, una mobilització teledirigida per les institucions. Però no va ser així. Arreu la vaga va funcionar i les mobilitzacions associades també.

Ara la farsa encara s'enfonsa més. Resulta que la Generalitat de Catalunya reclama als treballadors/es públics que vam secundar la vaga, que recuperem les hores que no vam anar a treballar. Un cop apagats els focus de l'interès mediàtic, el govern pretén que neguem la nostra passa al davant i la nostra protesta. Doncs no ho farem. No ho farem perquè ens empara el dret de vaga i la convocatòria de vaga del dia 3 d'octubre. Un dret, el de vaga, que tant ens ha costat aconseguir i al que no renunciarem. No ho farem, també, perquè el dia 3 d'octubre la classe treballadora vam decidir ser protagonistes i, mitjançant l'acció directa de la vaga, sense demanar permís a cap govern ni a cap patró, ocupar els carrers per exigir el respecte a les mobilitzacions populars, el respecte als drets civils més bàsics i l'aturada immediata de la repressió.

En conseqüència, desobeïm el requeriment de recuperar les hores i exigim, al govern, als sindicats CCOO i UGT, a les patronals i a les altres organitzacions convocants de la mal dita "aturada de país" l'escrupolós respecte al dret de vaga.

El sindicalisme davant la fi del treball

Rafael Cid

"Com puc conèixer el que penso fins que no vegi el que dic?"
(W.H.Auden)

Des que Alfred Marshall publicarà els seus 'Principles', allà per l'any 1890, catalogant l'economia com a disciplina específica, els factors de producció consignats tradicionalment han estat tres: terra, treball i capital. Tots ells considerats com a recursos escassos i susceptibles d'usos alternatius per aconseguir l'objectiu de satisfer les necessitats humanes. Fins i tot, una de les seves estirps teòriques més influents, la que va des d'Adam Smith a Carlos Marx, passant per David Ricardo i Pierre-Joseph Proudhon, va postular que el "treball" ocupava el centre del sistema, i que de la seva quantia i adequada administració depenia el cost de producció de les mercaderies. En gran manera, aquesta concepció valor-treball va informar l'etapa de la civilització industrial, en els seus diferents i continuats episodis de renovació, donant lloc a una dinàmica social que gravitava sobre la dualitat entre treball i capital. Les organitzacions obreres sorgeixen i s'institucionalitzen a la calor d'aquesta perspectiva alhora antagònica i concurrent.

No obstant això, avui aquestes certeses d'antany s'estan esvaint a marxes forçades. El treball ja no gaudeix de la condició de bé intrínsecament necessari sinó que, per contra, comença a ser excedentari i fins i tot superflu. Diferents ones de la revolució tecnològica han mutat la vella concepció del 'homo faber' com a ciment social. La utopia d'una robòtica liberalitzadora que permetés a la gent dedicar-se a coses més plaenteres ja és formalment una realitat, però arriba com distopia usurpadora. Irromp per disputar "la dignitat del treball" a les persones, excloent-les del procés productiu i qüestionant el seu paper protagonista per "guanyar-se la vida". Inútils i prescindibles per la seva limitada eficàcia, el paradigma de la història basada sobre el sagrat principi del treball toca a la seva fi.

Els símptomes estan a la vista. El desmantellament del fugaç "Estat de Benestar", erigit gràcies a les aportacions d'assalariats i empresaris (treball i capital) en períodes de desenvolupament sostingut i ocupació generalitzada, no és solament l'efecte d'una brusca crisi econòmico-financera. La seva envestida anticipa l'obsolescència del factor humà en l'àmbit mercantil davant l'abassegadora presència de les màquines intel·ligents. La societat inspirada en la litúrgia de la força de treball es bat en retirada. El treball remunerat, raó vital de la humanitat contemporània, és cada vegada més ínfim i degradant. La seva desequilibrada i feroç competència entre oferta i demanda fa estralls on abans brillava la solidaritat dels productors. El declivi dels partits socialistes i els sindicats de classe, atrinxerats en els seus respectius numerus clausus, són espasmes d'aquesta transformació imparable que progressa aniquilant ocupació.

Una guerra que el Capital està guanyant sense amb prou feines haver de donar la batalla perquè portem a l'enemic en les hormones. Sempre s'ha ritualitzat el treball com un referent universal, amb el seu correlat disciplinari de jerarquització, coerció i obediència. Encuny del pensament únic. Sense distincions ideològiques. Des de la dreta a l'esquerra, liberals i feixistes, tots els 'ismes' polítics coneguts des de la Revolució Industrial han sustentat les seves propostes d'organització social sobre l'altar del treball. És la idea força que tot ho justifica. D'aquí la resignació sistèmica de moltes persones feliçment "ocupades" davant el letal avanç de l'atur i l'exclusió entre els més vulnerables i desfavorits del seu entorn. O la fermesa amb que treballadors fixos defensen el seu lloc en empreses i activitats nocives i sovint criminals (centrals nuclears, fàbriques d'armament, indústries contaminants, i un llarg etcètera). No hi ha consciència de classe ni lluita de classes perquè el món del treball que hem conegut defalleix.

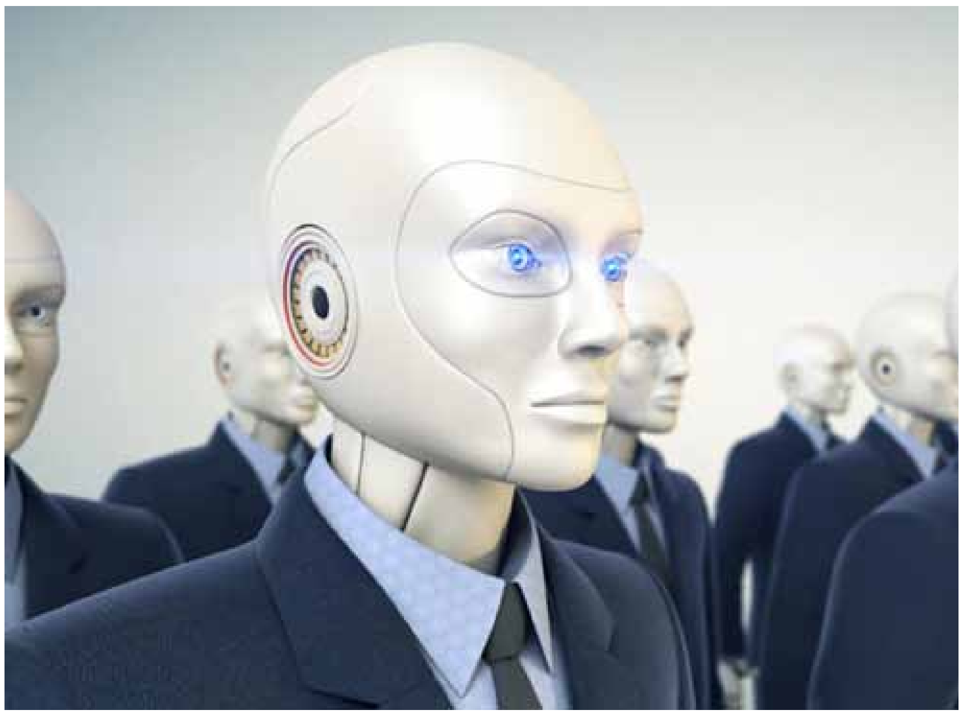

L'hegemonia de l'automatització i la robòtica significa a la llarga l'inexorable declivi de categories polítiques com a "alienació" i "explotació", pilars de la doctrina socialista, la que predicava "de cadascun segons la seva capacitat i a cadascun segons el seu treball". També introdueix un biaix de negativitat en la distribució de la riquesa d'acord amb la contribució dels factors productius, ja en plena minusvaloració de l'actiu treball. D'aquí la creixent precarització de l'existència en la societat capitalista del segle XXI i la seva exponencial desigualtat freturosa de la necessària racionalitat. El grau de desocupació prevista en la maduresa del capitalisme d'última generació per l'impacte combinat de la financiarització de l'economia, les noves tecnologies i la robòtica s'aproximen a l'atur massiu del primer capitalisme fabril, encara que les característiques d'ambdues etapes són diametralment oposades, d'abundància en un període i d'estretors en un altre. És com si la llei de rendiments decreixents s'hagués instal·lat funestament en el procés civilitzatori contra la majoria assalariada, un "exèrcit de reserva" abandonat a la seva sort, la qual cosa comporta un imaginari social en el qual la dominació, lluny de desaparèixer, adquirirà formes d'expressió més sofisticades i inhumanes.

Però no hauria de ser així de prevaler les formulacions d'autodeterminació que van fonamentar la Primera Internacional de Treballadors, l'única que va saber intuir el context opressiu inserit en l'ideari estajanovista i la servitud annexa a la dependència tecnològica. Des d'aquest punt de vista la fi del treball assalariat hauria d'il·luminar l'era de l'autorealització. El nou imperatiu moral està en l'amortització del treball, un terme que en la seva etimologia llatina 'tripalium' s'utilitzava per designar l'aparell utilitzat per a la tortura i el càstig dels esclaus. Però per a aquest abordatge es necessita una nova mentalitat i un altre instrumental cívic. I sobretot, no valen les institucions actuals la funció principal de les quals és preservar el statu quo. Els senyals d'identitat de la societat del post-treball han de prefigurar-se, en la teòrica i en la pràctica, des de l'experiència de la lliure associació, posant tot el potencial que ofereix l'arsenal tecnològic al servei d'un autèntic estat de benestar generalitzat.

En aquest marc la pregunta òbvia és saber si el sindicalisme que enrola a treballadors serà part de la solució o del problema. Si sabrà reinventar-se per assumir els reptes de la invasió de les màquines com a criatures del capital o s'enrocarà en les seves essències. Una tasca vedada a aquelles organitzacions que romanen ancorades en la mística del treball i permeable a aquelles altres que, com l'anarcosindicalisme, van néixer amb metes menys corporatives. Per la seva trajectòria històrica, l'anarquisme i el moviment llibertari haurien de liderar la gran reflexió sobre la convivència d'anar més enllà del mercat laboral, aquí i d'ara endavant. I això perquè solament des de la seva òptica rupturista es pot construir un escenari conseqüent contra la dominació del capital. El que no significa renunciar a trams reformistes com la renda bàsica universal o la dràstica rebaixa de la jornada laboral sense minvament salarial. Aspectes que haurien de considerar-se com una gimnàstica de manteniment per avançar teleològicament cap a la desconnexió mental. Seria un mal negoci assumir aquests canvis imprescindibles a costa de privatitzar serveis públics essencials com la sanitat i l'educació, o consolidar regressions en drets com el de la prestació d'atur, les pensions i uns altres fins a abans-d'ahir inserits en el marc de l'ara repudiat Estat de Benestar. Això suposaria una transferència de renda desfavorable i confiscatòria per al conjunt de la població sota l'espècie d'un populisme altruista, la nova cara del panòptic capitalista en l'era robòtica. També els animals són part de la classe treballadora.

Igual que la revolució, el treball té un pedestal en l'esdevenir del moviment obrer. Sol i ombra d'una mateixa realitat, ha acompanyat a les seves lluites durant segles. Ni tan sols en la disputa entre socialistes autoritaris i anti-autoritaris es va posar en qüestió el valor-treball. Marx i Bakunin ho inserien al centre de l'emancipació, i els llibertaris van aconseguir el seu major ascendent social sota el format anarcosindicalista, com a organització en defensa dels drets i llibertats dels treballadors enfront del capital. Però fossilitzar avui aquesta taxonomia, per cert també reivindicada en el seu moment per l'extrema dreta amb el vehicle del nacional-socialisme, comença a ser un anacronisme.

Això ja ho van entendre els primers demòcrates grecs en la seva forma pervertida, i revolucionaris compromesos com Paul Lafargue. La perspectiva de l'automatització, la informatització i la robòtica assenyala en la direcció d'una exigència: la d'emancipar-nos del treball-mercaderia. Perquè de perpetuar-se la primacia del 'homo faber' correm el risc, com tem Viviane Forrester, d'acabar creient que "hi ha alguna cosa pitjor que l'explotació de l'home per l'home: l'absència d'explotació". És el temps de pensar en un món sense 'treballs forçats' i per tant sense submissió ni plusvàlua. El món nou sempre pressentit per la humanitat.

** Article publicat al Rojo y Negro*

Interessant sentència del TSJC sobre prevenció de riscos laborals

Condemna al port de Barcelona a indemnitzar un treballador per manca d'adaptació correcta del lloc de treball

Àlex Tisminetzky

La sentència que comentaré en aquest article la trobo especialment interessant, i va ser un cas que vaig portar fa un parell d'anys i que a data d'avui encara continua en litigi per diversos aspectes judicials, principalment el recàrrec.

La sentència del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya (TSJC) del 27 d'abril de 2017 és innovadora perquè condemna a l'empresa (el Port de Barcelona, Estibarna, Sociedad de Estiba y Desestiba del Puerto de Barcelona SA) a indemnitzar amb 86.000 euros a un treballador que va ser declarat en situació d'invalidesa total, a causa de la manca d'adequació de lloc de treball, malgrat era un treballador "especialment sensible" per patir diverses patologies.

És una de les primeres sentències que reconeixen que la manca en l'adequació del lloc de treball d'un empleat "especialment sensible" per la seva delicada salut, i ha causat un empitjorament de la patologia a causa de l'actuació de l'empresa, és una infracció greu en matèria de prevenció de riscos laborals, donant lloc a que hagi se ser indemnitzada per danys i perjudicis al treballador afectat.

El litigi analitza el següent cas:
- L'actor és ESTIBADOR PORTUARI.
- Va patir un ACCIDENT DE TREBALL en data 1997, quan treballa amb la màquina Vancarrier.
- Va patir diversos processos d'Incapacitat Temporal per ACCIDENT DE TREBALL.
- La Unitat de Salut Laboral de l'empresa proposa canvi de lloc de treball al 2000, proposant un professiograma de:
"Ante el cuadro citado hemos creído oportuno iniciar desde el Secivio de Salud Laboral una propuesta de cambio de lugar de trabajo a fin de facilitar la reincorporación (...) proponemos una ubicación laboral siguiendo el profesiograma"
- L'actor es situat a TRANSMEDITERRANIA com a Controlador de Mercaderies, en un lloc adequat a la seva salut.
- L'any 2007 l'actor es situat com a *Oficial Manipulante Cochero*, amb un risc evident per a la seva integritat, amb posicions forçades, carrega de pes i manipulació d'eines pesades i perilloses:
"conduce vehiculos tanto en las explanadas como desde estas hasta las bodegas entre puentes y estiba dentro de los buques y viceversa"
- Al febrer de 2008 es dona nova IT, i posterior IP Total derivada d'ACCIDENT DE TREBALL.

El treballador, assessorat al Col·lectiu Ronda, interposa demanda de danys i perjudicis, donant lloc a la sentència del Jutjat Social 11 de Barcelona, de data 8/9/2014, que condemna a danys i perjudici a Estibarna, Sociedad de Estiba y Desestiba del Puerto de Barcelona SA, a abonar a l'actor la quantia de 86.928,59 euros en concepte de danys i perjudicis per INCAPACITAT PERMANENT i TOTAL, derivada d'ACCIDENT DE TREBALL: *"la lumboartrosis severa es la clara concreción de la actuación empresarial de haberle destinado a un puesto de trabajo incompatible con el concreto estado de salud del actor. Resulta indubitado y claro el dato de que mientras estuvo destinado como controlador de mercancías, el actor no tuvo procesos de IT ni accidentes de trabajo relacionados con su dolencia.*

(...) existió una relación de causalidad entre la actuación de la empresa y el riesgo traducido en un resultado dañoso para el trabajador por el que aquella debe responder adecuadamente"

L'empresa recorre en suplicació la sentència d'instància, i en sentència del TSJC de 27/7/2011 que ratifica la sentència del JS11 de data 8/9/2014, condemna a danys i perjudici a Estibarna, Sociedad de Estiba y Desestiba del Puerto de Barcelona SA a abonar a l'actor la quantia de 86.928,59 euros en concepte de danys i perjudicis per INCAPACITAT PERMANENT i TOTAL, derivada d'ACCIDENT DE TREBALL:

"DÉCIMOSEGUNDO.- Ya que la empresa debió de considerar los diagnósticos de las bajas médicas y teniendo en cuenta que la situación de incapacidad temporal que inicia en el año 2008 que acaba en un proceso de incapacidad permanente en grado de total derivada de accidente de trabajo, donde se pone de manifiesto la agravación de las lesiones que padecía el actor como consecuencia de los sobreesfuerzos en su trabajo, y son estos sobreesfuerzos en su trabajo lo que determina el que quede acreditado que el comportamiento de la empresa no fue el adecuado ante los problemas físicos congénitos que tenia el actora, pues debió de asignar un puesto de trabajo que no tuviese que realizar esfuerzo alguno.
No es motivo que justifique la exención de su responsabilidad el que como alega en el recurso de suplicación al permanecer casi siete años en el nuevo puesto de Transmediterranea del año 2001 al año 2007, cuando la empresa le destina al puesto de auxiliar de tierra al ser una propuesta del Servicio de salud Laboral como se deduce del hecho probado octavo y hecho probado décimoquinto respectivamente,al haber tenido solo 25 dias de baja en el año 2003 y 7 días de baja en el año 2005, pues la razón por la cual se había recuperado como afirma la parte recurrente, pero esta recuperación es debido a que realizar un trabajo sin esfuerzos físicos.
Y la valoración que hace la parte recurrente en cuanto a que el conducir automóviles de turismo en las labores de estiba y desestiba es una labor elemental que está al alcance de cualquiera aun con las lesiones congénitas del actor, no es ajustado a derecho, pues cuando se le asigna al nuevo puesto de trabajo como consecuencia del informe médico de fecha 17 de julio de 2007, como se deduce del hecho probado décimosexto, en el que Dres. Remedios y Ferrar Viciara, médicos de la empresa, emiten un informe en el que establecen que el mismo puede realizar labores de cochero,siendo destinado a tales funciones y reintegrado en el censo diario, desde la fecha de 14 de agosto del 2007, como "auxiliar cochero", debía realizar tareas de inspección del espacio de trabajo, conducción, estiba, desestiba y estacionamiento de vehículos.

DÉCIMOTERCERO.- Ya que la parte recurrente no ha tenido en cuenta lo que establecia el Manual del Servicio de Prevención, el "auxiliar cochero", es el profesional que conduce el vehículo tanto en las explanadas como desde estas hasta las bodegas entre puentes y estiba dentro de los buques y viceversa, y el Manual define que se trata de un trabajo sentado, que el reparto diario es de aproximadamente 180 veces y que el traumatismo posible es lumbalgia mecánica aguda, considerando trabajadores especialmente sensibles a los afectados de espondilosis con espondilolistesis.
Y por otra parte en la evaluación de riesgos laborales se contiene en el Manual Informativo para el trabajador y se describen como tales el riesgo de sobreesfuerzo y el de fatiga física y postural indicando las posibles causas de las lesiones y medidas preventivas.

DÉCIMOCUARTO.- En consecuencia por todo lo expuesto es ajustado a derecho el motivo de impugnación de la parte actora en cuanto a que el actor se le destina en el año 2007 como se ha expuesto a un puesto de trabajo como cochero que tenia evidentes riesgos ergonomicos, pues los pocos meses inicia un proceso de incapacidad temporal, es decir el 5-2-2008, por contingencias comunes, hasta la fecha de 2 de octubre del 2008, por lo que solicitó la determinación de la contingencia mediante la interposición de la correspondiente demanda, y en consecuencia el 27 de julio del 2009, el Juzgado de lo Social nº 18 de Barcelona dictó Sentencia por la queme declaró al actor en situación de incapacidad permanente total para su profesión habitual, derivada de accidente de trabajo, y por otra parte el 11 de julio del 2011, fue dictada Sentencia por el Tribunal Superior de Justicia de Catalunya que confirmó la citada sentencia de instancia .

Y donde queda acreditado que las lesiones que padece se han agravado como consecuencia del esfuerzo realizado en su trabajo.
Luego cabe concluir que el puesto de trabajo era inadecuado teniendo en cuenta las lesiones que padecía el actor, y de las que tenía conocimiento la empresa demandada, es decir no ha actuado con la diligencia debida, al haber colocado a un trabajador especialmente sensible en un puesto de trabajo de riesgo, no hay causa de fuerza mayor, tampoco caso fortuito ni negligencia del trabajador ni de terceros."

Entenc que aquesta innovadora sentència obre noves vies, al determinar que l'error o la manca en l'adequació del lloc de treball d'un empleat "especialment sensible" per la seva salut, i que ha causat un empitjorament de la patologia, és una infracció greu en matèria de prevenció de riscos laborals, donant lloc a que sigui indemnitzada per danys i perjudicis al treballador afectat.

** Àlex Tisminetzky és advocat del Col·lectiu Ronda i Secretari de Salut Laboral de CGT Catalunya*

Va ser transformadora la Llei de les vuit hores?

La crisi econòmica serveix d'excusa per desposseir-nos de drets laborals reconeguts i obrir nous espais d'on el capital pugui extreure plusvàlua

Antoni Puig

El gener de 1919 Barcelona va viure la vaga de La Canadenca, que guanyaria la limitació de la jornada laboral. Dins la sèrie 'La despossessió quotidiana', l'autor aborda els efectes i límits de la mesura com a reivindicació anticapitalista.

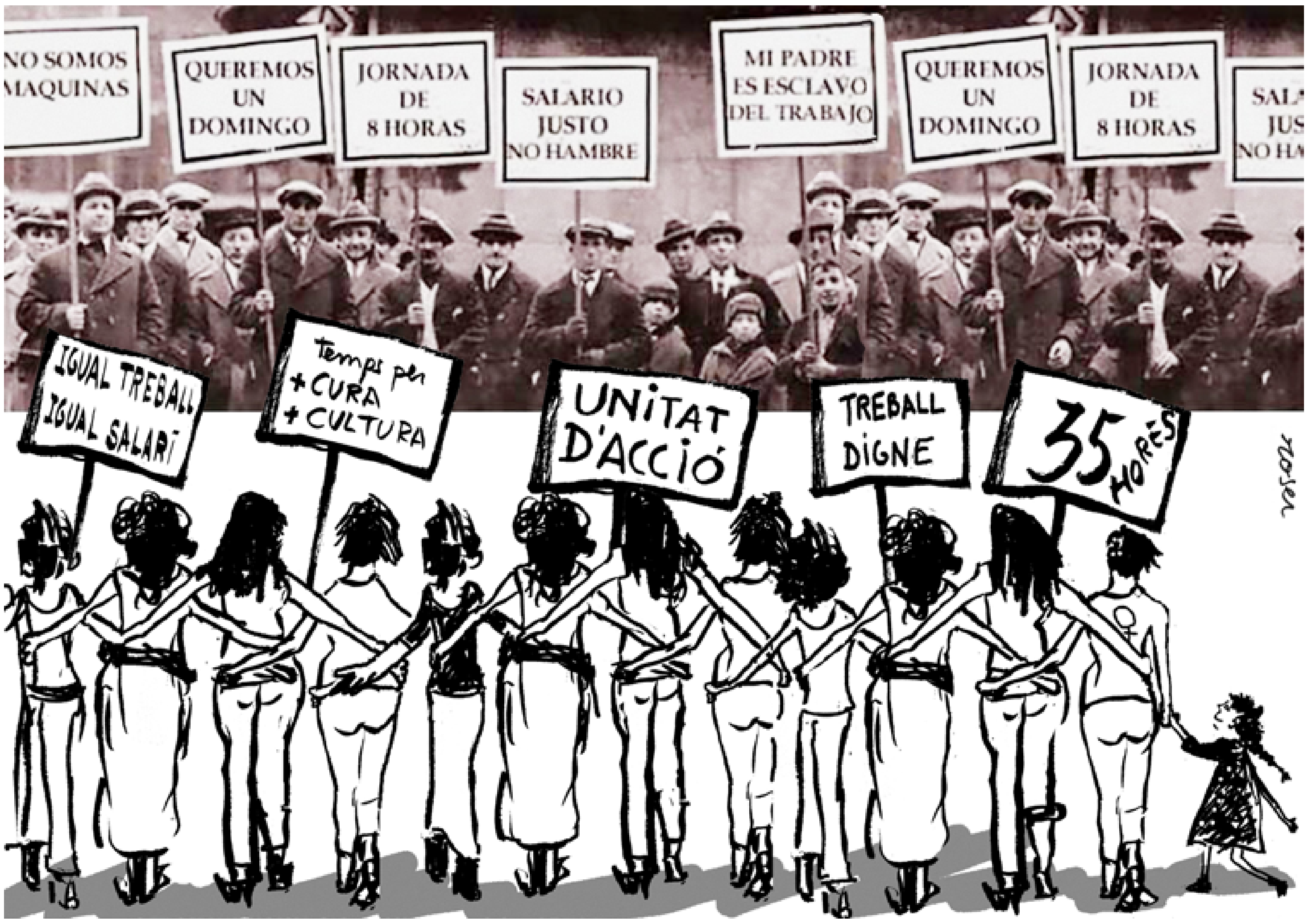

Moltes vegades es considera la conquesta de la llei de les vuit hores de treball com una prova que hem avançat en la bona direcció i que seguint per aquest camí arribarem a port. És evident que aquesta i altres lleis laborals responien a reivindicacions centrals de la classe obrera i que van ser possibles gràcies a la unitat i lluita dels treballadors. Si el que es pretén dir és que potenciar aquesta lluita i aquesta unitat és el correcte, llavors estarem d'acord. En el fons, crec que aquesta última va ser la intenció de la Primera Internacional, quan va relacionar la lluita per la reducció del temps de treball amb la celebració del Primer de maig com a jornada obrera internacionalista. Ara bé, cal ser més cauts en parlar del potencial transformador d'aquestes i altres conquestes. Vull recordar que després de la introducció de la màquina, les hores treballades no només no van disminuir, sinó que van augmentar. Alhora, el sistema productiu capitalista, va començar a incorporar a les fàbriques treball infantil i femení, en unes condicions a vegades pitjors fins i tot a les del treball masculí.

Abans de la incorporació de la màquina de vapor, treballar vuit hores diàries no era una cosa inusual. Els camperols, no gaudien de tanta riquesa material com la que contemplem sota el capitalisme, ja que hi havia un baix nivell de desenvolupament de les forces productives. Però tenien més temps per a l'oci. El ritme de treball era lent i la gent es prenia el seu temps de descans per menjar i per fer la migdiada. Tampoc existia, com una cosa normalitzada, el treball nocturn i el nombre de dies que es treballava a l'any era inferior al que s'han de treballar en el moment que el capitalisme industrial entra en escena. Això no equival a ignorar que llavors tota la unitat familiar patriarcal es veia obligada a participar en l'activitat laboral productiva i que a més es feia molta feina en el mateix domicili, implicant-hi tots els membres de la família, nens i ancians inclosos, especialment quan les condicions climàtiques impedien treballar a l'exterior. Per altra banda, les relacions socials existents permetien que els poderosos visquessin gràcies a la feina d'altri, apropiant-se d'una part del producte que els que treballaven de valent havien produït.

Dit això, crec que la lluita per la jornada de 40 hores va tenir, sobretot, un caràcter de lluita de resistència enfront de l'estratagema del capital per incrementar l'explotació. Va poder, certament, neutralitzar alguns d'aquests estratagemes que el capital no va tardar gaire a substituir o complementar amb altres. Però no va transformar el capitalisme, que va seguir sent el mateix que era abans i va prosseguir desenvolupant-se amb tota normalitat. Per altra banda, malgrat l'aprovació de la llei, l'apropiació de plusvàlua pel capital va ser i és, proporcionalment, molt més gran que l'apropiació de producte excedentari per part de les classes dominants sota el feudalisme. Per tant, al sistema, la jugada no li ha sortit malament del tot.

La regulació legal de la jornada laboral va posar d'alguna manera fi a la inhibició estatal existent a l'inici del capitalisme, en tot el que té a veure amb les condicions de treball. Aquest no és un fet a menysvalorar, si bé això, ja ho havien encetat abans les anomenades "lleis de fàbriques" a Anglaterra. El que passa és que aquesta, i altres regulacions, tenen una doble cara. D'una banda pretenen impedir algunes de les conductes més inhumanes del capitalisme, cosa que, al capdavall, acaba beneficiant al mateix sistema. Per l'altra, l'Estat es va atorgar la potestat d'actuar com a garant del compliment d'aquestes lleis. I no es tracta d'un Estat neutre, sinó d'un Estat que històricament s'adequa a les necessitats del capital, i això deixa als capitalistes un ampli marge de possibilitats a l'hora de complir i incomplir les lleis. A més, les pot modificar a la baixa, com ara mateix estem veient.

El gradualisme de certa esquerra ha instal·lat el convenciment que la jornada s'anirà escurçant de manera automàtica mentre el capitalisme desenvolupi les seves forces productives i, per tant, el moviment sindical s'ha de felicitar pel canvi tecnològic, i fins i tot l'ha de propiciar. Si tot progressa segons el pla previst, aleshores només caldrà pressionar perquè aquesta situació "lògica" de reducció del temps de treball, s'acabi de decantar.

John Maynard Keynes, un dels fundadors de l'economia moderna i un dels referents del reformisme obrerista, va fer una famosa predicció per a l'any 2030, segons la qual les societats avançades arribarien a ser tan riques que el temps d'oci, en lloc del temps de treball, caracteritzaria els estils de vida nacionals. De moment, aquest pronòstic no s'acaba de materialitzar, a menys que considerem com a oci el temps durant el qual ens veiem obligats a restar a l'atur o treballar només una part de la jornada labor en accedir a un contracte a temps parcial. Tant una situació com l'altra, ens sol deixar asseguts al sofà veient escombraries televisives i jugant amb el mòbil, o ens obliga a dedicar el nostre temps a formar-nos per ser "ocupables" de nou. Però jo d'això no en diria temps d'oci. Més aviat és temps d'angoixa.

Ara mateix, la crisi econòmica serveix d'excusa per suggerir l'allargament de la jornada laboral, per augmentar l'edat de jubilació i per retallar les xarxes de protecció social que permetien mantenir una mínima dignitat quan la gent no tenia possibilitat de treballar com a conseqüència d'una invalidesa, una malaltia o en ser víctimes de l'atur. El que hi ha darrere de tot plegat no és un intent de "racionalitzar" l'Estat del benestar i fer-lo viable, com diuen els economistes del sistema que, curiosament, han aconseguit que alguns sindicalistes quedin atrapats en el seu parany. El que hi ha és la voluntat de desposseir-nos de drets laborals que abans s'havien reconegut i iniciar un nou procés de mercantilització creant més espais on el capital pugui operar extreien plusvàlua als explotats. Aquesta és la lògica del sistema, contràriament a les previsions optimistes que Keynes va profetitzar, tot somiant amb un capitalisme harmònic i de rostre humà.

Això vol dir que no hi ha possibilitats de reduir de nou la jornada laboral? I tant que n'hi ha! Ja he explicat més amunt, que quan el moviment obrer internacional va aixecar la reivindicació de les vuit hores de treball va ser, justament, quan la lògica del sistema anava en la direcció contraria. Calia resistir i plantar cara, i així es va fer. Ara, passa més o menys el mateix. Però no serà la lògica del sistema la que ens permetrà disposar de millors condicions de treball i de més temps d'oci. Serà, en tot cas, la lògica de la unitat i la lluita dels treballadors.

Ara bé, si algú pensa que d'aquesta manera acabarà amb el capitalisme, em sap greu defraudar-lo, però he de dir-li que crec que va equivocat, com he intentat explicar en començar l'article. El seu mèrit serà, en tot cas, haver contribuït a fer més suportables (temporalment) les condicions laborals dels desposseïts.

** Antoni Puig Solé és membre del Seminari d´Economia Crítica Taifa. Article publicat a la Directa que forma part d'una sèrie monogràfica al voltant de l'informe La despossessió de la vida quotidiana.*

Notícies sindicals

L'Assemblea Groga convoca manifestació a Barcelona el 17 de desembre per una educació pública, democràtica, coeducadora, inclusiva, igualitària, laica i en català

Us convidem a participar a la manifestació en defensa de l'educació pública del proper diumenge 17 de desembre (12h, Pl. Universitat, Barcelona) així com en la seva construcció fent difusió de la convocatòria i buscant les adhesions de les entitats (AMPA, centre educatiu, col·lectiu, etc.) en les que participeu. Exigim el 6%. Defensem l'educació pública i democràtica!

A hores d'ara ja a ningú se li escapa que les polítiques privatitzadores i les retallades del Departament estan laminant l'educació pública d'aquest país. la segregació escolar és una de les pitjors xacres que està patint l'actual sistema educatiu a causa d'aquestes polítiques privatitzadores. És urgent obrir d'una vegada el debat sobre la inconveniència de la doble xarxa, el principal factor que causa la segregació escolar en el nostre país.

Cal un pacte nacional contra la segregació escolar que desterri progressivament la doble xarxa del nostre sistema educatiu, en cap cas s'ha d'apuntalar pressupostàriament amb diners públics la privada-concertada, un sistema que ja s'ha demostrat injust i segregador.

Un altre derivada d'aquestes polítiques privatitzadores que estem patint actualment com a comunitat educativa, és la pèrdua vertiginosa de la democràcia als centres.

La LEC va consagrar els cossos de directors i una gestió piramidal i jeràrquica que emulava la privada-concertada, la LOMCE va representar una clau de volta més en aquesta línia on els directors fan les funcions de caps de personal i de representants de l'Administració, obrint de nou l'educació pública a les velles xarxes clientelars i l'arbitrarietat. Cal que el Departament acati les resolucions del Parlament de Catalunya i retiri d'una vegada el Pla pilot dels substituts (prou contractacions a dit!). Per recuperar la democràcia als centres és també vital retirar urgentment el Decret de direccions i el decret de plantilles, desobeir la LOMCE i obrir un autèntic debat en el sí de la comunitat educativa (tal com plantejava la ILPEducació i el Debat extraordinari) que permeti recuperar el tret més distintiu de l'escola pública catalana: la democràcia als centres, amb consells escolars i claustres de professors autènticament vinculants.

Prou precarietat: demanem un sistema d'accès a la funció pública just, que no suposi un ERO encobert dels milers de treballadors que ja estan en l'administració en condicions de temporalitat i que ja han demostrat al llarg d'aquests anys la seva capacitat i professionalitat. Cal un pacte d'estabilitat de tots aquells interins que ho vulguin que vagi paral·lel a la convocatòria de les oposicions.

Davant la involució repressiva que hem patit les ultimes setmanes, la Comunitat Educativa ha estat un dels actors més fonamentals en la defensa de les llibertats i contra la repressió. Davant la conculcació dels drets més bàsics i fonamentals, com el dret a votar i expressar-se lliurament, milers de docents, alumnes, pares i mares s'han organitzat pacíficament; i més enllà de la seva ideologia i els seus sentiments nacionals s'han posat al costat de milers de ciutadans per tal que les escoles romanguessin obertes per garantir el dret a decidir de tots i totes.

En les darreres setmanes hem vist com des de l'Estat s'està amenaçant d'aplicar el 155 a Catalunya, això pot suposar que les competències d'ensenyament passin a ser controlades directament per l'Estat central. El ministre d'educació Íñigo Mendez de Vigo ja ha amenaçat de portar la conselleria d'educació als tribunals sota l'acusació de que els docents de Catalunya adoctrinen i manipulen la historia en les seves classes.

Aquestes acusacions atempten greument contra la dignitat professional i personal de tot el professorat i del conjunt del sistema educatiu de Catalunya. Caldrà donar una resposta massiva i democràtica a un Estat que criminalitza i difama a tots aquells que lluiten dia a dia per aconseguir una escola lliure, democràtica, catalana, coeducadora, intercultural i de qualitat.

És per tot això que ara, més que mai, la comunitat educativa ens mobilitzem un cop més en defensa de la millor garantia per preservar la democràcia, la cohesió social i la diversitat: l'educació de titularitat i gestió pública.

Davant les retallades i l'agressió permanent a la seva qualitat, per part del Departament d'Ensenyament i el Ministeri d'Educació, exigim que l'administració assumeixi les seves responsabilitats i pugi la inversió en educació fins al que marca la llei catalana: 6% del PIB, que és la mitjana d'inversió de la Unió Europea.

Davant la involució democràtica que estem patint des de el govern central exigim la insubmissió total a la LOMCE i sortir als carrers tantes vegades com calgui per defensar l'escola catalana. La comunitat educativa ho tenim clar: ara decidim educació pública Sí o Sí! Volem construir l'educació pública que mereix la nostra societat.

I per això exigim de forma immediata un pla d'emergència per revertir del tot les retallades i el procés de privatització encobert al que s'està sotmetent l'educació pública.

Assemblea Groga

Davant la campanya de difamacions i les amenaces de l'Estat d'intervenir l'Escola Pública: organitzem-nos i mobilitzem-nos!

Fa uns dies denunciàvem una campanya difamatòria contra el nostre col·lectiu docent acusant-nos d'adoctrinar el nostre alumnat per fomentar l'independentisme i la incitació a l'odi. Com ja dèiem, rebutgem de ple aquestes acusacions i reafirmem que el nostre col·lectiu docent ha treballat i treballa per una escola catalana lliure, democràtica, de qualitat, plural, intercultural, acollidora, respectuosa i coeducadora, que transmeti valors de tolerància, respecte i fraternitat entre totes les persones i per aconseguir que no hi hagi segregació, ni diferències de cap tipus. De la mateixa manera, tornem denunciar la gravetat d'aquestes acusacions que qüestionen la nostra professionalitat i pretenen generar una desconfiança que pot ser molt perjudicial per a la nostra tasca docent i per a la pròpia convivència als centres educatius.

Aquests darrers dies aquesta campanya s'ha intensificat amb noves acusacions falses per part de dirigents polítics del partit del Govern de l'Estat i altres partits, entitats i mitjans afins. I el que és encara més greu, ha vingut acompanyada de dos requeriments del propi Ministeri d'Educació al Departament d'Ensenyament per presumptes delictes i violació de la llei per "adoctrinament ideològic" als centres escolars. Aquestes amenaces del Ministre d'Educació en l'actual context de

repressió creixent per part de l'Estat i combinades amb l'activació de l'article 155 (que pot suspendre l'autonomia de Catalunya) poden significar una intervenció del nostre sistema educatiu sense precedents des de la fi de la dictadura franquista.

És inqüestionable que des de CGT Ensenyament ens hem oposat reiteradament i activa, a les polítiques educatives del Govern de la Generalitat pel que fa a les retallades i a la manca de democràcia als nostres centres educatius emparada en la LEC. Però això no treu que restem impassibles davant els gravíssims atacs que estem patint ara per part del Govern de l'Estat, i menys encara davant la seva intenció de prendre el control del Departament d'Ensenyament per la força amb la finalitat de dur a terme una "purga" que no només afectaria els alts càrrecs, sinó que com tota repressió, i tal com estem veient aquests dies, apuntaria també directament als i a les docents i treballadores de l'educació.

Davant de la gravetat d'aquests acusacions i amenaces de l'Estat d'intervenir la nostra escola pública, des de CGT Ensenyament:

- Estem estudiant diferents possibilitats de presentar una querella, amb altres entitats i/o com a sindicat, alhora que exigim la immediata dimissió del Ministre d'educació, Iñigo Méndez de Vigo.
- Instem els claustres, AMPAs, moviment estudiantil a fer assemblees per tractar aquest tema i organitzar una resposta com a comunitat educativa.
- En el cas dels claustres i/o assemblees de treballadores, proposem que es valori la possibilitat de convocatòria de vaga/ues si finalment hi ha una intervenció de l'escola pública per part de l'Estat i que ens feu arribar els resultats d'aquest debat.
- Proposem que es facin resolucions de claustres, consells escolars, etc, en contra d'aquests acusacions i de qualsevol intervenció del nostre ensenyament públic.
- Animem a participar a les mobilitzacions contra la repressió, contra les difamacions al col·lectiu docent i contra la intervenció de l'ensenyament.

CGT Ensenyament

Vaga i mobilitzacions contra l'ERO d'Unipost que afecta tota la plantilla

La CGT va convocar vaga a Unipost a tot l'estat espanyol contra l'ERO que afecta a tota la seva plantilla i el tancament de l'empresa el 31 d'octubre i el 3 i 10 de novembre, amb concentracions el 31 d'octubre davant de l'administració concursal (Jausas Legal) a Barcelona i davant de la seu d'Unipost a L'Hospitalet de Llobregat. El 3 de Novembre es va realitzar una manifestació a Madrid amb assistència de treballadors de totes les províncies.

Unipost es troba en concurs voluntari de creditors des del 18 de juliol de 2017 després de no poder fer front als pagaments amb les treballadores, i amb un deute que arriba als 50 milions d'euros, sent Hisenda el principal creditor, així com la Seguretat Social, bancs, la Generalitat de Catalunya, Deutsche Post,etc

Des de l'any 2010 als treballadors d'Unipost ens han aplicat infinitat de mesures que han precaritzat les nostres condicions laborals per culpa de la pèssima gestió de la Direcció de l'empresa: un ERO de 93 persones el 2010; diversos ERTO (tant de reducció de jornada com de suspensions); congelacions i rebaixes salarials; acomiadaments objectius; incompliments de conveni (no lliurar vestuari, no pagament de plusos,…); retards i fraccionaments en els pagaments de nòmines i pagues extres, havent hagut d'acudir recentment al Fogasa per cobrar els salaris endarrerits anteriors al concurs (diverses pagues extres, així com mes i escaig de salari).

Unipost, empresa privada nacional de repartiment de correspondència amb més de 70 centres en tot el territori de l'estat espanyol i amb desenes de franquícies i empreses associades, és competidora de Correus i va néixer el 2001, entre els seus clients té bancs, companyies de subministraments, empreses de comunicacions, administracions públiques, asseguradores i una infinitat de petites i mitjanes empreses, que estem veient com es van deixant anar en un riu que no cessa.

L'empresa -segons l'administració concursal- va presentar un pla de viabilitat i de negoci que era insuficient per poder fer front al pagament del deute i garantir la continuïtat de l'activitat. És per això, que Unipost es troba en venda i mentre apareix un comprador (complicat amb l'engruixat deute que té) han decidit presentar un ERO que afecta a tota la plantilla (2.289 treballadors/es) i anar així acomiadant al seu antull, pretenent en una primera tanda acomiadar a 559 empleats el desembre del 2017, la resta ja anirien veient però totes acabaríem en l'atur si en el mes de maig de 2018 no sorgeix un inversor o un comprador.

Des de CGT diem: NO A L'ERO.

Secció Sindical CGT Unipost

Ha arribat l'hora de la mobilització a la Diputació de Barcelona!

Informem de la situació actual de les negociacions relatives als nostres drets i condicions de treball posats en qüestió per la Diputació arran del famós informe de la Sindicatura de Comptes publicat el mes de juliol.

Al nostre darrer comunicat relatiu a aquesta qüestió us vam explicar que el procés encetat amb l'Assemblea general de treballadores realitzada el 19 de setembre a Urgell, i els acords presos en la mateixa havien provocat, aparentment, un canvi positiu en l'actitud de la patronal. Arran d'aquest s'havia obert un calendari intensiu de negociacions, el qual, almenys al principi, semblava que podia portar a concloure amb la garantia dels drets posats en qüestió, tot superant la pretensió inicial de la Diba de suspendre'ls de forma unilateral. Durant els dos darrers mesos s'havia estat avançant en aquest sentit, en principi en la línia de garantir i millorar els acords vigents en matèria d'incentius a la jubilació anticipada –l'aspecte en el qual més s'ha treballat durant aquest temps–, i els premis per anys de servei (cal recordar que hi ha dos assumptes més pendents de tractar, i que hores d'ara resten aparcats: la paga d'assiduïtat i els acords relatius a la jornada de treball). La nostra actitud ha estat d'intentar esgotar les vies de negociació, fins al punt que com a mostra de bona fe negocial vam postposar la implementació del mandat de l'Assemblea general del 19-S, de tirar endavant un calendari immediat de mobilitzacions, que a la pràctica, i fins ara, només s'ha concretat en una concentració davant Minerva, que es va realitzar el dia 22 de setembre.

Ara mateix us podem anunciar que considerem que per part de la Diputació no està havent-hi cap bona fe en tot aquest procés de negociació. Constatem, en primer lloc, que malgrat que formalment no s'ha fet cap pas per a suspendre en el Ple els drets corresponents als punts subjectes a negociació, aquests resten a dia d'avui suspesos irregularment i de facto per la via dels fets consumats, atès que la Diba té paralitzats tots els expedients de sol·licitud posteriors al 31 de juliol. En relació a això, insistim en el criteri que us hem traslladat fins ara: Considerem que els nostres acords sobre jubilació anticipada i premis per anys treballats SÓN PLENAMENT VIGENTS, i us animem a realitzar i entrar pel registre les sol·licituds si reuniu les condicions. En segon lloc, constatem, en la darrera reunió de Mesa General de Negociació (MGN) celebrada el divendres dia 10, que Recursos Humans de la Diba es va desdir de tot el que s'havia tractat fins aleshores, i que va passar a considerar inviables les dues propostes d'acord que hi havia sobre la taula, tot escudant-se un cop més en el criteri d'Intervenció (això sí, sense proporcionar per escrit ni un sol argument jurídic procedent d'aquesta, cosa que ha estat característica al llarg de tot el procés).

Davant de tot això, des de la CGT volem manifestar el següent:

Considerem una autèntica presa de pèl haver d'estar perdent el temps negociant amb una interlocució a nivell patronal que ens ha demostrat que no té cap mena de poder de decisió real sobre les matèries que, precisament, s'estan negociant. No trobem lògic que s'estigui avançant, aparentment, sobre aquestes matèries, però que a l'hora de la veritat, i quan s'està a prop d'arribar a acords, se'ns digui que es tira tot enrere tot apel·lant al criteri d'una instància externa (Intervenció) que no participa a la MGN. Això és jugar a un joc totalment deshonest per part de la Diputació. Més tenint en compte que no se'ns aporta en cap moment ni un sol argument jurídic que ho justifiqui. Volem que la Diba posi a negociar a qui tingui capacitat per part seva per fer-ho, i que ens deixin de marejar la perdiu d'una vegada.

La CGT no s'aixeca de la Mesa ni dóna per tancada la negociació, però volem deixar clar que ni la nostra paciència ni la de la plantilla és infinita, i que la part patronal faria bé en començar a posar quelcom de la seva part per a resoldre un problema que ha generat ella mateixa, no pas les treballadores i els treballadors.

Per últim, fem una crida al conjunt de la plantilla i a la resta de sindicats a tirar endavant el mandat de l'assemblea general del 19 de setembre i a concretar un calendari de mobilitzacions, atès que hores d'ara resulta més que evident que sense una pressió per part de les treballadores i els treballadors no hi haurà cap mena de voluntat per part de la patronal de conduir aquestes negociacions a bon port.

En aquest sentit, conjuntament amb CCOO, vam convocar una concentració el 30 de novembre a Can Serra per protestar per la manca de voluntat de la Diputació de Barcelona d'arribar a acords a la Mesa General de Negociació, amb motiu de la celebració del Ple corporatiu del mes de novembre. Seguirem lluitant en defensa dels nostres drets i del manteniment de les condicions de treball.

Secció Sindical de la CGT a la Diputació de Barcelona

CGT denuncia públicament que la insuficiència de llocs de treball i la precarietat laboral afecten molt seriosament a la qualitat del servei postal

CGT-Correus Barcelona denunciem públicament que la insuficiència de llocs de treball i la precarietat laboral imposada per Correus, està afectant seriosament al dret dels usuaris a rebre amb la qualitat i terminis corresponents la seva correspondència ordinària, certificada i urgent. CGT adverteix que Correus es col·lapsarà amb els enviaments del 21-D i de Nadal.

Des de la CGT denunciem que aquesta precarietat generalitzada, està afectant molt seriosament a la qualitat del servei postal. Concretament al repartiment de les notificacions administratives (estatals, autonòmiques, locals, seguretat social, hisenda, transit, etc), que desde octubre de 2016 (Llei 39/2015) s´han de realitzar amb dos intents d´entrega, matí i tarda. Trobant-nos davant un gran volum d´acumulació, per manca de personal i condicions laborals òptimes per a la seva distribució, i que en determinades zones, aquest fet comporta un alarmant retard d´entrega d´entre 30 i 60 dies des de la seva recepció.

Comptabilitzant, anualment són uns 70 milions de notificacions a distribuir a tot l´estat, estem parlant d´una xifra de milers de tràmits administratius notificats fora de termini, amb la conseqüent pèrdua de garanties i repercussions negatives per a grand part de la població. És per això, que comuniquem aquests fets a la direcció de Correus i als responsables dels ajuntaments corresponents, perquè es dugui a terme el obligat compliment per llei dels corresponents terminis i condicions.

Tanmateix, CGT-Correus, alerta que la campanya electoral (eleccions 21-D a Catalunya) de caràcter prioritari, més la campanya nadalenca (paqueteria urgent) que recaurà imminentment sobre el servei de correus, significarà una sobrecarrega de feina tant desbordant (sobre la ja retardada) que impossibilitarà el repartiment, en condicions i terminis establerts dels enviaments prioritaris, certificats, urgents, etc.

Per tant, en defensa d'un servei públic de qualitat, exigim que es garanteixin tots els llocs de treball necessaris, no precaris, per tal de la correcta distribució de les notificacions administratives i la resta d'enviaments.

CGT Correus Barcelona

Acord satisfactori al Telefèric de Montjuic

Finalment, després de diverses mobilitzacions i vagues, l'Assemblea de Treballadors del Telefèric de Montjuic va arribar a un acord amb la Direcció de TMB per als anys 2017, 2018 i 2019. Després de nombroses reunions amb l'equip dels treballadors, l'empresa va acceptar les reivindicacions econòmiques i les clàusules de garanties del pacte aconseguit, aper la qual cosa es va procedir a desconvocar les vagues que hi havia previstes fins a final d'any. Un nou exemple de com la mobilització serveix per aconseguir els objectius.

Assemblea de Treballadors del Telefèric de Montjuic

Conversem amb...

Ermengol Gassiot, Secretari G

"Ens agrada pensar que

Antonio Santamaria

Nascut el 1972 a Barcelona, però veí de Terrassa, és arqueòleg, doctor en Prehistòria i professor a la UAB. El 2014 fou elegit secretari general a Catalunya del sindicat anarcosindicalista CGT. Va afiliar-se al sindicat el 1998 procedent de l'Assemblea d'Okupes de Terrassa. Des del 2007 és delegat del comitè d'empresa de la UAB.

L'entrevisto al local de la CGT de Sabadell al carrer Rosselló (Ca n'Oriac) on participa en una xerrada sobre l'educació lliure i gratuïta.

- Quina ha estat la seva trajectòria política? Què li va portar a afilar-se a la CGT?

De feina molt temps havia militat a moviments socials. Primer, al moviment d'insubmissió, als finals dels anys 80 que volia trencar el clima de consens de la Transició que ara està molt de moda però que llavors ningú criticava. Molta gent que estaven en aquest moviment van anar a parar a les assembles okupes i participaren en centres socials okupats, lluitant contra l'especulació i cercant models alternatius de participació política en els barris. Sempre tenia la consciència de classe, com treballador precari que era, i pensava que havia de militar en un sindicat; però no trobava cap sindicat que em fes el pes. Arran de l'estreta relació entre la CGT de Terrassa i l'Assemblea d'Okupes em vaig afiliar a la CGT. Durant molt temps la meva militància a la CGT era social com okupa o en col·lectius diversos. A partir del 2004 començo a entrar en el món laboral i participar en lluites contra la precarietat a la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) on llavors tenia un contracte de professor associat. Acabo sent delegat sindical al comitè d'empresa des del 2007. Posteriorment em vaig vincular més a l'estructura de l'organització i el 2010 em faig càrrec de la secretaria d'Acció Social.

- Darrerament la CGT ha experimentat un gran creixement. A què creu que es degut? Potser pel desencís dels treballadors amb els sindicats majoritaris CC.OO i UGT?

Segurament. El creixement l'hem de situar en la seva mesura. En termes absoluts hem augmentat en delegats, tot i que continuem lluny del bipartidisme sindical. Estem creixent en afiliació, en els últims cinc anys hem crescut un 33 per cent. No és un augment aclaparador, però si tenim en compte que els sindicats majoritaris han perdut entre el 35 i 40 per cent d'afiliació, segons reconeixen, és un augment important. Hem guanyat molt en notorietat en les lluites en un context de baixa mobilització i d'increment de l'atur. La CGT és el sindicat majoritari en les lluites de caràcter laboral i social. De vegades com a una organització més i moltes vegades tirant del carro. Malgrat no ser majoritaris en representació institucional als comitès d'empresa, som la força majoritària al carrer i a la lluita a les empreses.

> **"La CGT és el sindicat majoritari en les lluites de caràcter laboral i social"**

> **"L'anarcosindicalisme, històricament, no ha estat mai un cos doctrinal estàtic"**

- És cert que alguns quadres sindicals de CC.OO i UGT han passat a militar a la CGT?

Com sindicat que està creixent tenim gent de nova afiliació i gent que prové d'altres sindicats.

- Per què Espanya és un dels països amb més baixa afiliació sindical d'Europa? Respon això una fenomen general europeu o particular d'Espanya?

Sí, l'Estat espanyol és un dels Estats amb menor afiliació, amb major precarietat d'Europa i amb una de les dates més tardanes d'incorporació al món laboral. Aquí hi ha dos factors. Primer, la Guerra Civil i la Dictadura, tota la derrota del moviment obrer que va suposar el franquisme. L'Estat espanyol és l'únic lloc on el feixisme es va mantenir després del 1945. Això s'ha fet pagar, ha desaparegut tota la tradició sindical que hi havia als anys 30. El segon factor és el model sindical de concertació que es tanca durant la Transició i que dona molta força a un sindicalisme molt professionalitzat de delegats. Això fa que molts espais de militància obrera que hi havia als anys 70, a través de la participació, a través de l'assemblea, són desactivats. Això es tradueix en un desencís cap el sindicalisme. A molts llocs de treball es veu al delegat sindical -vull dir als dels sindicats majoritaris- com una persona poc compromesa amb la feina, que no passa mai pel seu lloc de treball, que es reitera en el temps en la tasca de delegat sindical… Això, que reflecteix determinades pràctiques del sindicalisme majoritari, ens afecta negativament a tot el sindicalisme.

- D'ençà l'esclat de la crisi financera les condicions de vida i laborals dels treballadors s'han endurit terriblement amb la precarització, baixada de salaris o pèrdua de drets adquirits. És possible revertir aquesta situació?

Estem en una ofensiva del capital que ja dura bastant temps. Si mirem la història de les reformes laborals a l'Estat espanyol, independentment del govern de torn, jo diria des del 1976 i de manera clara des del règim parlamentari, veiem que hi ha un retrocés de drets laborals. Això, a nivell internacional, es fa palès amb les victòries de Thatcher i Reagan i després amb la descomposició del model socialdemòcrata a França, Alemanya i fins i tot a Suècia. Per tant, la tendència és cap a una classe treballadora desposseïda de la seva eina de lluita que havia estat un sindicalisme arrelat en l'assemblea de treballadors i la que se l'ha imposat un sindicalisme que forma part del sistema institucional.

És això irreversible? No. Per això existeix la CGT i altres sindicats de caràcter alternatiu. Pensem que la classe treballadora són la immensa majoria de la població. En determinats moments en què hem sortit massivament al carrer hem fet trontollar governs. La prova més recent la tenim al 15M que és cert que li va mancar una capacitat d'estructurar-se i de mantenir-se en el temps, però que va demostrar la capacitat de mobilització que tenim.

- Es considera la CGT una organització hereva de l'històrica CNT? Fins a quin punt han renovat el cos doctrinal de la CNT? De fet vostès participen a les eleccions sindicals cosa impensable a la CNT.

A nosaltres ens agrada pensar que som hereus de la CNT. Perquè compartim els principis bàsics de l'acció sindical de la CNT i ens els fem nostres que són el poder en l'assemblea de treballadors, el sindicalisme basat en l'acció directa, que vol dir en la participació dels membres del sindicat en la pressa decisions i en les accions de lluita, i en el suport mutu com a forma d'anar més enllà de la lluita empresa a empresa i dotar-lo d'un contingut de classe. Aquests són els nostres principis bàsics de funcionament. L'anarcosindicalisme, històricament, no ha estat mai un cos doctrinal estàtic. La seva riquesa ha estat en la seva capacitat de respondre a les necessitats i requeriments de cada època. Òbviament, davant de noves situacions, la manera com responem als reptes és específica de cada moment. Per això podem comparar en el que fa la CGT amb el que feia la CNT quan es va crear? No. Perquè la participació sindical dels treballadors i treballadores és molt diferent, perquè els mecanismes de participació institucional han canviat. Nosaltres som fruit d'això. També, i això és una opinió personal però que reflecteix una part de la nostra organització, en algun moment haurem de asseure i revaluar quin és el sentir de la nostra participació en les eleccions sindicals. I, en tot cas, reforçar molt els espais de lluita fora de la institucionalitat de les relacions laborals. Caldrà veure com encaixem tot això.

- Quines són les seves relacions amb l'esquerra independentista? És cert que la CGT és el sindicat de referència de la CUP?

No, no és cert. Si un mira els cartells de l'esquerra independentista, veurà que hi ha tota una sèrie d'organitzacions, entre d'altres un sindicat, la Coordinadora Obrera Sindical (COS). Una organització petita, amb poca

presència, ara per ara, en el món del treball. És cert que hi ha moltíssima gent afiliada a la CUP o de l'esquerra independentista que alhora són afiliats o afiliades a la CGT en la mesura que la CGT és el sindicat més gran a l'esquerra de CC.OO i UGT. Ara bé, la CGT com a tal no és un sindicat de l'esquerra independentista. És un sindicat dels seus afiliats, afiliades i militants i venim d'una tradició anarcosindicalista. De la mateixa manera que podem tenir gent que defensa l'acció política dins l'esquerra independentista, podem tenir gent amb un sentiment antiestatalista.

- És vostè partidari de la independència de Catalunya?

Sóc partidari de les lluites d'alliberament de qualsevol col·lectiu, de qualsevol poble. Sóc partidari que tots els pobles de la Península Ibèrica, d'Europa i de la Mediterrània puguin decidir lliurement el seu dia a dia. Això no passa únicament per un referèndum d'autodeterminació, sinó per una revolució que va molt més enllà. Hem de decidir com volem treballar, com volem produir, com volem relacionar-nos entre nosaltres. Ara mateix en l'Estat espanyol això no és possible. Per tant, l'alliberament dels pobles d'Ibèria passa per la destrucció de l'Estat espanyol. Si això comporta la independència dels Països Catalans doncs ho haurà de comportar. Tot i que és possible que la fórmula, en el moment en què poguessin de-

General de la CGT Catalunya

e som hereus de la CNT"

cidir, fos una altre. Ara mateix no veuria amb mals ulls la independència dels Països Catalans.

- Què opina de la irrupció de Podemos en la vida pública espanyola i catalana?
De la mateixa manera que tenim molta afiliació de la CUP, també hi ha molta de Podemos en un percentatge rellevant i important. En certa mesura, tot que i amb un caràcter diferent, Podemos i la CUP són el reflex del descontentament d'una part important de la població i de la classe treballadora amb la política institucional tant a Catalunya com al conjunt de l'Estat espanyol. Valoro amb molt respecte que part dels nostres afiliats i afiliades participin a la CUP o a Podemos. A nivell estrictament personal he optat per no donar tant pes a la lluita institucional i centrar-me més en la lluita social i sindical. Caldrà veure cap a on van tant la CUP com Podemos. Espero que siguin capaces de mantenir això que diuen i mantenir-se al marge de la política institucional. El temps dirà.

- Vostè està imputat, amb 26 persones més, per les mobilitzacions del 2011 i 2013 que culminaren amb l'ocupació del rectorat de la UAB i amb una petició del fiscal de 11 anys i mig de presó. Una acusació presentada, entre d'altres, per Sílvia Carrasco, llavors vicerectora i militant d'ICV a Sabadell. A què creu que és degut aquest procediment?

Determinar qui ens va acusar en aquesta causa és una mica complicat. La professora que ha esmentat va efectuar una denúncia contra una sèrie d'accions de protesta que van prendre la forma d'escrache. Recordem que era l'època en què la PAH feia escraches contra els desnonaments i aquí a Sabadell també. Aquesta professora va presentar inicialment aquesta denúncia. Després l'antic rector de la Universitat, Ferran Sancho, l'antiga secretaria general Judith Soler, que en la Universitat seria l'equivalent a la vicepresidenta del govern, i Sílvia Carrasco, que en aquell moment era vicerectora d'estudiants, que seria un càrrec ministerial en un govern, es van personar a la policia, van explicar una sèrie de coses i van aportar una sèrie de noms, producte d'una sèrie de seguiments a activistes i militants. Això és l'inici d'aquesta causa penal que comporta que 27 persones ens enfrontem a penes de més de onze anys de presó. A més, la UAB es va personar com acusació particular i prèviament la professora Sílvia Carrasco també ho havia fet. Ella forma part d'una denúncia i a més és activa en aquest procés. En el seu moment van argumentar que a la UAB havia un entramat amb finalitats delictives, format per la Coordinadora d'Assemblees de Facultats, el Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans, la CGT i fins i tot algunes persones de la CUP que tenia com a finalitat desestabilitzar la institució.

Segons l'atestat policial i la documentació dels Mossos d'Esquadra va ser la professora Sílvia Carrasco qui va donar els noms i cognoms de 27 persones amb el seu DNI, entre ells el meu. Arran de tot això, el fiscal va formular un escrit d'acusació, recollint els arguments, els seguiments dels cossos de seguretat privada de la Universitat però per ordres del que llavors era l'equip de govern. A partir d'aquesta informació el fiscal fa un escrit d'acusació. Davant això, molta gent pensa 'alguna cosa hauran fet'. A mi, llegint l'escrit d'acusació del fiscal i les denúncies, se'm vincula per haver participat com a delegat sindical en una roda de premsa amb Jordi García, un altre treballador imputat que també és delegat sindical. Per haver participat en aquesta roda de premsa, suposadament, som membres d'aquest entramat que hauríem desenvolupat un pla criminal i cito paraules del fiscal.

- Actualment com està la causa?
L'advocada d'una de les persones imputades va presentar un recurs. Quan es resolgui se'ns citarà al jutjat d'instrucció per donar-nos personalment l'escrit d'acusació. Llavors començarà el termini perquè els nostres advocats o advocades presentin l'escrit de defensa i llavors caldrà esperar que es fixi la data del judici que presumiblement no serà abans de la meitat de l'any que ve. Un cop el fiscal va fer la acusació, primer la UAB i després la resta d'acusacions particulars s'han retirat de la part penal. Ho han fet sense fer un posicionament de part on es demanés la retirada de l'acusació. Una acusació particular només té sentit quan qui acusa demana més pena que el ministeri fiscal. No queda clar si l'han retirat perquè es donen per satisfets amb la petició fiscal o perquè no estan d'acord amb el procés judicial. En tot cas, públicament, cap de les parts ho ha dit.

"L'Estat espanyol és un dels Estats amb menor afiliació, amb major precarietat d'Europa i amb una de les dates més tardanes d'incorporació al món laboral"

- És cert que el lletrat de l'acusació és Cristóbal Martell, l'advocat de Manuel Bustos en el cas Mercuri i d'altres imputats per corrupció?
És cert. El lletrat de la UAB, de Sílvia Carrasco i d'altres estudiants, que llavors eren becaris d'ella i que es van personar com acusació particular, era Cristóbal Martell. Una persona que, com a mínim, la part de la Universitat com acusació particular va pagar-la l'Autònoma. Sabent que té una minuta de més de 500 euros l'hora, vull pensar que la resta d'acusacions particulars la van pagar ells, encara que pugi sobtar que uns estudiants o una professora d'universitat tinguin aquesta quantitat de diners.

- Han rebut mostres de suport d'altres sindicats o col·lectius socials o polítics?
Hem rebut suport de molts col·lectius socials, sindicals i polítics. Hem rebut suport del teixit associatiu de moltes poblacions de Catalunya i de la resta de l'Estat. No donem a l'abast per anar als llocs on ens conviden per explicar el cas. M'ha arribat que circula un manifest signat per més de 1.000 acadèmics contra aquest cas de criminalització. També hi hagut iniciatives a molts ajuntaments de presentar mocions i fins i tot la Diputació de Barcelona, els ajuntaments de Barcelona o Badalona han aprovat mocions contra la judicialització d'aquest cas.

- Des del seu punt de vista a quin model universitari anem?
Anem a un model on a la universitat pública hi cada vegada més espais d'intervenció privada. Podem anar a un model semblant al de la sanitat catalana on hi ha infraestructures públiques amb molta intervenció privada. Això ja ve de fa temps, que està in crescendo i està generant un fort dèficit a les universitats públiques. La UAB ha de cobrir cada any més de cinc milions de dèficit de la seva fundació privada. Per altra banda, el desenvolupament d'aquest model es fa des d'una visió dels estudiants com a clients i no com una part més de la comunitat universitària. Això va acompanyat de l'increment de l'autoritarisme que comporta menystenir la capacitat dels estudiants per plantejar debats i participar activament en la construcció del que hauria de ser una universitat pública, crítica i popular. També amb un autoritarisme cap a la plantilla i amb un model del que jo dic de rellotge de sorra. Una part del professorat molt ben retribuït i molt ben considerat a nivell professional, juntament amb algun gerent i altre personal d'administració i serveis. Després poques figures estables a nivell entremig i una gran part de treballadors i professorat en precari que assumeix una gran part important de la docència. Avui a la UAB més de la meitat de la docència la fan professors i professores precaris. I això segons la LOU [Llei Orgànica d'Universitats] és il·legal.

"Anem a un model on a la universitat pública hi cada vegada més espais d'intervenció privada"

- Vostè com arqueòleg ha participat en l'exhumació de foses comuns de víctimes del franquisme. Quines han estat les seves experiències?
He participat assumint un paper de tècnic, a través d'iniciatives de moviments socials de recuperació de la memòria històrica, com associacions de familiars o en contra de l'oblit, la impunitat i el feixisme. Ho he fet tant a Catalunya com a la resta de l'Estat, en general amb més èxit a la resta de l'Estat, perquè a Catalunya costa trobar les fosses comunes de la repressió franquista. Ens hem format amb personal forense principalment dels Estats Units, amb gent que va participar a les Torres Bessones. Hem intentar aplicar amb el major rigor del qual hem estat capaços els protocols de l'arqueologia forense. Però amb una particularitat, quan un equip d'arqueologia forense, per exemple a Bòsnia, constata l'enterrament de gent morta en circumstàncies violentes, allò que documenta té un caràcter probatori als tribunals de crims contra la humanitat. Quan ho fem aquí, com que no hi ha cap tipus d'empara o reconeixement judicial del que fem, no té cap validesa legal. De fet és un problema que la ONU ha denunciat de manera reiterada.

** Entrevista publicada a iSabadell*

Migrants i refugiades a Catalunya

Del volem acollir a la negligència institucional

Ensorrem Fronteres - CGT

Ja fa temps que les persones demandants d'asil a Catalunya han alertat de les dificultats que afronten en el procés anomenat d'acollida. Els discursos de benvinguda cap a les persones refugiades xoquen amb una realitat més dura que passa per l'abandonament, el control, la infantilització i la falta de comprensió de moltes de les realitats i situacions de les persones que demanen asil. Sense oblidar les moltes que queden fora del procés perquè se les considera immigrants econòmiques, el que crea una divisió entre les persones que migren; reforça el poder dels estats europeus a decidir qui té dret o no a migrar; invisibilitza conflictes i en visibilitza d'altres; i amaga l'origen de la necessitat econòmica de migrar sovint associada a processos de colonialisme. Davant d'aquesta realitat i de l'insignificant nombre de reubicacions en relació a les necessitats reals, les administracions catalanes es limiten a executar el programa estatal que, no només és insuficient sinó que, com veurem més avall, dificulta l'acollida real de les persones que sol·liciten asil.

Diferents organitzacions que lluiten en el dia a dia de les persones migrants i refugiades denuncien situacions concretes de tracte inadequat als recursos d'acollida existents a Catalunya. La resposta que obtenen és sempre posar la pilota en una altra teulada. Quan aquestes organitzacions fan denúncia pública, les "nostres" institucions es senten ofeses i recorden que el programa és estatal. Ni un intent de desobediència.

Sense sostre entre les persones refugiades

La primera dificultat amb que topen les persones que sol·liciten asil és la falta de suport durant el període previ a l'entrada en el programa estatal d'acollida. Si bé les persones que arriben via reubicacions entren directament al programa, la majoria arriben per mitjans propis, i des de que es sol·licita l'asil fins que s'entra en el programa poden passar entre 2 i 4 mesos, o fins i tot més, durant els quals la majoria no reben cap suport.

El servei municipal d'atenció a migrants i refugiats, el SAIER, les deriva cap a recursos municipals de sense sostre. En declaracions de Jaume Asens a La Directa afirma que: "El nostre objectiu és generar recursos pont per a evitar que el refugiat s'acabi derivant als recursos per a la resta de gent en risc d'exclusió", però la realitat és que l'únic que reben del SAIER moltes persones recent arribades és un mapa amb els albergs per a sense sostre que estan saturats. Tenen tres opcions: el de Zona Franca, el de Sarrià o el de Nou Barris, però tots ells estan saturats i tanquen les portes deixant a desenes de persones fora, entre elles alguns dels sol·licitants d'asil. "Proveu demà, potser teniu més sort", és el que diu un dels treballadors del centre de Sarrià a les persones que no han aconseguit una plaça. La situació s'agreuja quan es tracta de famílies amb infants. Per una banda, els albergs no són, ni de lluny, llocs apropiats per que la canalla tingui els mínims necessaris per fer una vida digna; per altra banda, la normativa diu que els nens i nenes no poden restar sense sostre. Hem conegut diversos casos en què, per"garantir aquest dret dels infants" s'ha donat allotjament provisional a la mare i als menors i s'ha deixat al carrer al pare.

Així, Barcelona que s'anomena ciutat d'acollida i que té un pla ciutat refugi no garanteix, no ja un habitatge, sinó un "sostre" en un alberg a les persones que han demanat asil a la ciutat, com tampoc al total de persones sense sostre. Diverses persones han passat setmanes dormint al carrer abans de poder accedir a un recurs públic o contactar amb grups autogestionats que els han ajudat a trobar on viure. Per a les que han demanat asil i escolten els discurs de "benvinguts refugiats" se'ls fa difícil de comprendre.

Control i infantilització als centres del programa d'acollida

El Programa estatal d'acollida preveu l'acollida en 3 fases, la primera de les quals es realitza en pisos o centres gestionats per ONGs. Sovint en aquests centres s'infantilitza les persones refugiades, ja que no es té en compte la seva autonomia i capacitat de decisió, les seves trajectòries vitals, les seves necessitats... Es prohibeixen les visites externes, se'ls controla l'alimentació -tot i que se n'ha detectat de caducada entre la que subministra algun centre- la vestimenta o en què gasten els seus recursos. Les cases d'acollida semblen, a la pràctica, cases de colònies on la persona refugiada perd tota decisió sobre la seva vida. A més, els proposen programes de reinserció laboral que no estan ajustats a les seves formacions i experiències, sovint amb un biaix de gènere que aboca les dones a la neteja i els homes a fer-se mecànics o cambrers, amb propostes de pràctiques no remunerades que són el primer esglaó cap a l'explotació laboral.

Un altre dels problemes amb que es troben les persones refugiades és la targeta vermella que reben quan els retiren el passaport. La primera targeta vermella dóna dret a la residència però no al treball i al cap de sis mesos és substituïda per una segona targeta que permet treballar legalment. No obstant, amb aquesta targeta, a més de tenir restringida la llibertat de moviment, és difícil fer una vida normalitzada, ja que molts organismes, tant públics com privats, no coneixen o desconfien del document. Com que el document, que no té format de NIE sinó que és una simple cartolina amb una fotografia enganxada, és desconegut, es fa difícil obrir una compte bancària, adquirir una línia telefònica, tenir un contracte de treball o ser atès a la sanitat pública. A més, la targeta es revisa cada sis mesos per ser renovada o retirada, de manera que es viu amb una incertesa constant.

A la situació de precarietat vital que viuen les persones sol·licitants d'asil, s'afegeix la gran dificultat per trobar una feina i, com hem dit, disposar de la targeta vermella no representa cap ajuda. Així i tot, hi ha gent que aconsegueix tirar endavant autoexplotant-se com autònom. El problema afegit que es troben aquestes persones és que, quan s'acaba la targeta, perden també el seu permís per treballar i, per tant, les seves possibilitats de tirar endavant.

Resumint, des del punt de vista laboral, qui sol·licita asil pot acabar passant a ser com qualsevol altre immigrant sense papers amb l'absoluta falta de drets que legalitza la llei d'estrangeria.

El pas de la primera a la segona fase, al cap de sis mesos de l'ingrés al programa, és també un dels moments més difícils perquè implica haver d'accedir al mercat privat de lloguer. Encara que es compti amb suport econòmic del Programa, és una tasca gairebé impossible. Per una banda, les ajudes econòmiques són les mateixes arreu de l'estat tot i les diferències de preus dels habitatges. I d'altra banda, el programa no dóna un aval que garanteixi al llogater el pagament de les mensualitats de lloguer, el que fa molt difícil poder accedir a un pis en un mercat immobiliari molt competitiu i racista.

Quin model ens espera?

En un moment de quotes incompletes (de les 17.337 persones que l'estat espanyol havia de d'acollir, només n'ha arribat el 12%); de denúncies de les condicions de refugi i d'incertesa sobre com s'abordarà el tema a Catalunya si s'arriba a un estat independent -es parla de l'elaboració d'una llei pròpia d'estrangeria, que anomenaran llei de ciutadania, i una altra de protecció internacional, en el marc de les lleis europees- cal plantejar-se quin model ens espera.

Les polítiques de quotes de la Comissió Europea i la legislació i protecció d'asil dels països del centre i nord d'Europa – amb més ajudes,

tot i que estan patint retallades i augmentant les denegacions de reconeixement d'asil-no són cap referent on emmirallar-se. Són part del marc europeu d'exclusió d'entrada i d'expulsió de les persones de països empobrits que va començar amb els Acords de Schenguen de 1985, la construcció de les tanques de Ceuta i Melilla als anys 90, l'aprovació de les lleis d'estrangeria que han creat els Centres d'Internament d'Estrangers i els dispositius de deportació; així com del creixement de les polítiques de control fronterer, de seguretat i de cooperació amb països del sud per a l'externalització de les fronteres.

Formen part, doncs, del sistema de tancament de fronteres en un model pervers que separa entre les categories de "refugiades" (amb drets, però no tots, perquè tenen limitada la llibertat de moviment amb la prohibició d'anar al país d'origen, el que impedeix veure durant molts anys a familiars o amistats) i de "migrants" (sense drets i amb unes possibilitats molt limitades d'accedir als permisos de residència i de treball, quedant relegades a viure en la clandestinitat durant molts anys, l'explotació laboral i el risc de ser deportades).

Ni el model europeu ni l'espanyol serveixen perquè no hi hauria d'haver un estatut jurídic diferenciat entre les persones segons el seu origen; no hi hauria d'haver cap llei d'estrangeria ni de ciutadania (que és només un eufemisme per establir diferències de drets), ni cap dels dispositius creats per aquestes lleis, com els CIEs o les deportacions. Tothom hauria de tenir igualtat de drets i llibertat de moviment, i el refugi hauria de ser una mesura de protecció social per a les persones recent arribades, sense estar vinculada a cap regulació jurídica de ciutadania, i sempre respectant la llibertat de les persones i els seus projectes de vida.

Al tancar aquest article ens assabentem de que el 25 d'octubre s'ha desallotjat "La Tomaquera", una casa ocupada on persones migrants i refugiades s'han estat autoorganitzant durant un any pel dret a l'habitatge que els nega el sistema d'acollida que ja hem explicat.

'La tomaquera', situada al carrer Albert Llanas del Carmel, és un edifici de la SAREB, el "banco malo" que agrupa els actius immobiliaris tòxics dels bancs endeutats i rescatats amb els diners de totes. Des de la recuperació del mercat immobiliari – la nova bombolla -, la SAREB ha incrementat els seus beneficis de maner espectacular. Només en el primer semestre de 2017 ha ingressat 1.710 milions d'euros, un 21% d'increment respecte al mateix període de 2016.

L'odre ha estat executada pels Mossos d'esquadra. En el moment polític que estem vivint tenim una nova demostració de que els Mossos no són aquest cos que "defensa el poble" que ens vol presentar l'independentisme institucional. Nosaltres sabem de la seva missió repressiva de les lluites i qualsevol tipus de dissidència. Per molt que es jugui a la confusió això no ha canviat, la repressió més dura cau sobre la classe treballadora; en aquest cas la més empobrida i vulnerable.

Però la lluita no s'atura i qui no vulgui entendre que les migrants estan aquí per quedar-se igual que van fer les nostres àvies, es trobarà amb la nostra resposta, igual de contundent que contra la repressió de l'estat.

Solidaritat amb les migrants en vaga de fam a Grècia

Ensorrem Fronteres - CGT

Ens solidaritzem amb les persones que estan en vaga de fam a Atenes per demanar l'agilització del procés de reagrupament familiar i l'obertura dels processos d'asil.

La lentitud en els processos de reagrupament de les persones que es troben a Grècia i tenen familiars a països europeus,- amb falses promeses i llargues esperes, fins i tot per aquelles que ja tenen el permís concedit- és una forma més de negar via burocràcia els minsos drets que tenen les persones refugiades.

4.500 persones es troben a Grècia esperant viatjar a Alemanya i 1.500 ja tenen el procés acceptat des de fa més de 6 mesos. A moltes altres ni tan sols els han acceptat la petició de reagrupament i moltes més ni tan sols tenen dret a demanar l'asil.

La situació s'ha fet desesperant per a moltes famílies atrapades a Atenes que malviuen en camps de refugiats des de fa més de dos anys. Una vegada més, la lluita és el camí que emprenen per reclamar drets reals, no sobre paper, i després de moltes protestes, van començar una vaga de fam a Atenes el passat 1 de novembre.

Les vagues de fam a Grècia, no només a Atenes, sinó també a Mitilene, a Lesbos, on hi ha milers de persones atrapades sense cap possibilitat de demanar asil, formen part de la lluita invisibilitzada de les persones migrants per a poder viure amb dignitat, llibertat de moviment i igualtat de drets. Una lluita de resistència quotidiana i de desafiament al poder de l'Europa fortalesa i neocolonial. I volem fer-les visibles, solidaritzar-nos, però sobretot lluitar amb elles per l'abolició de les fronteres, així com dels acords entre Europa i els països fronterers per al "control" de persones, i de les polítiques racistes i d'explotació cap a les persones migrants.

Llibertat presos i preses polítiques (també els d'ara)

Ermengol Gassiot

Ho hem cridat i cridat. Fins quedar-nos afònics. Quan érem unes desenes en manifestacions envoltades de l'estigma dels grans mitjans de comunicació i també ara, en manifestacions massives emparades per alguns d'aquests mitjans. Reclamem, exigim, la llibertat de tots els presos i les preses polítiques. I, també, dels membres del govern català. Encara que ens costi.

Escric això sent molt conscient de qui ha entrat a la presó aquest 2 de novembre. Consellers i conselleres membres d'un govern contra el que hem lluitat. Que ens ha retallat serveis socials, ha lucrat amics seus amb privatitzacions i ha reprimit, amb iniciatives pròpies i també aplicant la legislació promoguda pel govern espanyol, com ara la "llei mordassa". Encara recordo com en Josep Rull ens va denunciar per okupar La Parra, una casa que tenia buida a Terrassa a finals dels 1990's. I ens va enviar matons abans que la policia ens desallotgés. Tampoc oblido que ha sigut un alt càrrec de CDC mentre ens reprimien els Mossos d'Esquadra en el desallotjament de Plaça Catalunya. Un dia en que les seves porres i una pilota de goma em van enviar a l'hospital. De la mateixa manera que tinc molt present que en Quim Forn va ordenar el desallotjament de Can Vies, l'any 2014, que només vam aconseguir aturar omplint els carrers de barricades i solidaritat. Parlo en primera persona, però estic segur que ho podria estar fent en plural. I puc recordar, també, que molts dels que han empresonat van promoure i van aplaudir quan la Generalitat i el Parlament de Catalunya van denunciar a molts companys i companyes pels fet d'"Aturem el parlament", del 2011. Els van denunciar i després en van recórrer l'absolució, aconseguint en segona instància una condemna a anys de presó que en qualsevol moment es

pot fer efectiva. Una condemna a companys i companyes que van fer una lluita política, política fora de les institucions.

De fet, encara em dol el silenci de l'Oriol Junqueras, professor de la UAB davant les denúncies per fer sindicalisme a la universitat contra 25 estudiants i dos treballadors (un d'ells soc jo) i que ens porten a judici amb peticions de presó més de 11 anys. Recordo com fa anys l'Oriol baixava del pis de dalt, on tenia el seu despatx, i em feia alguna consulta de coses d'arqueologia o prehistòria per una col·laboració que feia per una enciclopèdia. I com, després, va preferir no escoltar ni opinar davant les reiterades demandes de solidaritat. Perquè ens volien, i ens volen, empresonar. Com a ell aquest 2 de novembre.

Tot això ho recordo. Ho recordem. Som persones i tenim memòria. I també tenim l'habilitat de decidir i d'implicar-nos en la realitat, de discernir què passa i com volem posicionar-nos. Som capaços i capaces de distingir entre un fet repressiu i la víctima. De valorar el propi fet repressiu més enllà de la simpatia o l'antipatia que ens generi qui el pateix, de si ens hi sentim propers o no. Aquest dijous 2 de novembre l'estat espanyol ha empresonat persones per haver posat unes urnes i haver actuat, ni que sigui aparentment, en funció del resultat d'un referèndum. Tot i que altres vegades ja hem dit que les urnes no representen, per a nosaltres, la forma òptima d'autogestionar la nostra vida, no deixa de ser inacceptable que promoure unes votacions sigui motiu per empresonar ningú. Les actituds cada vegada més autoritàries de l'estat ho són en funció d'elles mateixes i no només de qui les pateix. Precisament per això, perquè defensem els dret a la participació política plena (més enllà de les eleccions), avui també hem de reclamar la llibertat dels presos polítics. No perquè els sentim nostres (els d'aquest 2 de novembre), que no ho són, sinó perquè ens repugnen les actuacions repressives de l'estat.

Reclamem una llibertat com abans ho hem fet per l'Alfon, pel Nahuel, per la Laura de CGT i la Laura de Terrassa, pel Zigor, pel Franki, per l'Andreu, pels nois d'Altsasu, entre molts d'altres. Per una llista massa llarga de noms, pels innombrables caps de setmana visitant presons anys enrere. Pels presos i les preses que són nostres i, simplement, per aquells/es que no sentim gens propers però que, també, són producte de la repressió de l'estat. Per a tots ells i elles, llibertat.
I davant de la repressió de l'estat, de qualsevol estat, lluita i solidaritat.

** Ermengol Gassiot és Secretari General de la CGT de Catalunya*

Fem front a la repressió que no s'atura

Secció Sindical de CGT-CCMA

Dels organitzadors de l'austericidi, de l'espoli de la seguretat social. Dels justificadors i encobridors del desnonament més massiu mai vist. Dels empobridors de gran part de la població, dels que han enviat la joventut a l'exili econòmic, dels que s'han ventilat bona part dels drets laborals i han deixat la gent treballadora en la més absoluta precarietat, ens arriba ara la repressió dels drets socials i polítics com els de reunió, manifestació i lliure pensament i expressió.

Fins on aguantarem? La voluntat d' autodeterminació del poble català ha posat de manifest l'Estat autoritari sorgit d'una guerra, de la conquesta i el sotmetiment dels pobles. Però no només posa de manifest el veritable rostre de l'Estat espanyol. També el de l'estructura supraestatal que és la Unió Europea. Una unió d'Estats de mica en mica ensenya la maquinària dissenyada per imposar les polítiques que demanen els consells d'administració de les grans multinacionals i aixafar qualsevol intent de contestació, qualsevol intent de propagar i fer polítiques diferents.

Fins quan aguantarem? La CGT crida des dels llocs de treball, des de les organitzacions socials i culturals a combatre la repressió, a organitzar-nos per reconquerir els drets usurpats durant el que ja podem anomenar la dècada negra (2008-18).

Comencem perquè els patrons reconeguin la nostra feina i ens la remunerin dignament, seguim per assegurar-nos que el repartiment del treball i la riquesa és just i que se'ns garanteixi el dret de conciliar la vida laboral i familiar amb horaris assenyats, respectuosos amb la nostra salut física i emocional. I des d'aquestes posicions de compromís amb la millora del llocs de treball, òbviament resistirem qualsevol intent d'intervenir les institucions catalanes, i especialment la CCMA com a mitjà Públic de Comunicació.

Un futur il·lusionant depèn que ningú no dilapidi el fruit dels nostres esforços i perquè deixem el món en millors condicions de les que el vam heretar.

Obre els ulls!

Federació Local de CGT Terrassa

Ets tu, lector o lectora, d'aquelles persones que abans, no fa gaire temps potser, quan t'assabentaves que algun policia pegava amb la seva porra a una persona al carrer, l'humiliava al calabós d'una comissaria, li treia un ull d'una pilotada o se li quedava morta a les mans, seguies amb la teva vida, indiferent, com si no fos res important o, fins i tot, et deies: «Alguna cosa deu haver fet…»?

Després d'haver vist com van actuar els antidisturbis espanyols el passat 1 d'octubre, encara adoptes la mateixa actitud indiferent i penses de la mateixa manera? Se t'han obert els ulls, oi? Però potser encara ets d'aquells que criden: «Els Mossos són… la nostra policia!». I, fins i tot, potser també ets d'aquells innocents que quan veuen als Mossos els saludes somrient i enarborant quatre dits enlaire. Quant trigaràs a obrir els ulls? El 2014 i el 2015, els Mossos, en el marc d'una operació que van denominar Pandora, van escorcollar desenes de centres socials, locals i domicilis particulars i van detenir dues desenes de llibertaris a Barcelona i Manresa, acusant-los de terrorisme. Una desena d'aquestes persones va ingressar a la presó, alguns de manera incondicional, i altres van quedar en llibertat amb càrrecs després de pagar una fiança. Els Mossos van presentar aquestes detencions com un gran èxit. Doncs bé, la primavera passada la jutgessa Lamela els va haver de posar en llibertat per una absoluta falta de proves. Es tractava doncs d'un típic muntatge policial adreçat a fer callar les persones que dissenteixen amb l'ordre establert en la societat capitalista.

No volem pas dir que tots els policies siguin males persones, de segur que hi ha de tot, com a tot arreu, però… no creus que, per exemple, quan un accepta integrar-se en un cos d'antidisturbis, ja sap que haurà de fer mal físicament a altres persones, encara que personalment no vulgui, per disciplina, quan calgui fer callar les persones que molesten els governants. Quant trigaràs a adonar-te que, en aquest cas, quan es fa callar la gent amb violència o amb muntatges, és indiferent que els repressors siguin dels Mossos, de la Policia Nacional o de l'Ertzaina?

Com t'has enrabiat veient les imatges dels antidisturbis espanyols colpejant gent pacífica l'1 d'octubre a molts indrets de Catalunya, oi? Però no t'hauria de sorprendre. No els recordes pegant a tort i a dret a Madrid, el 2012, a la manifestació dels miners asturians, lleonesos, castellans i aragonesos? I, com que tens mala memòria o no prestaves gaire atenció als qui tu consideraves uns busca-raons, tampoc deus recordar com colpejaven els antidisturbis catalans, el 2011, als acampats a la Plaça de Catalunya, als indignats?

I què em dius de les injustícies de la Justícia? Deus estar corprès en veure engarjolat mig govern de Catalunya. De segur que dius que estàs disposat a tot per lluitar contra l'existència de presos polítics a l'Estat Espanyol, però vas fer alguna cosa quan a Arnaldo Otegui li van caure més de sis anys de presó per la seva activitat política?

Però almenys aquests polítics famosos reben sempre un gran suport. ¿Donaràs el mateix suport que dones ara als consellers empresonats als 25 estudiants, un membre del professorat i un administratiu de la UAB a qui el fiscal els hi demana prop de 300 anys de presó per una acció de protesta? Encara seguiràs pensant que potser s'ho mereixen? Obriràs els ulls d'una vegada?

**Article publicat al periòdic Malarrassa*

En suport dels mestres i professorat de La Seu d'Urgell citats a declarar per 'incitació a l'odi'

CGT Ensenyament

"L'Escola Moderna pretén combatre tots els prejudicis que dificulten l'emancipació total de l'individu, i per això adopta el racionalisme humanitari, que consisteix a inculcar en la infància l'anhel de conèixer l'origen de totes les injustícies socials per tal que, reconeixent-les, després pugui combatre-les i oposar-s'hi"

Escola Moderna, Francesc Ferrer i Guàrdia

Que l'escola pública ha estat al punt de mira del feixisme és indiscutible. En el nostre llegat històric tenim ben present totes aquelles mestres que ens han precedit, que han estat perseguides, empresonades i fins i tot afusellades justament perquè van creure en l'escola com a agent transformador cap a la igualtat social. Persones que s'hi van deixar la pell perquè l'ensenyament no estigués sota el control de l'església i per tant del poder, i perquè els fills i filles de les obreres hi tinguessin accés.

Ara hi tornem, l'escalada repressiva que venim patint des del setembre està posant el punt de mira en el col·lectiu docent. Els partits i mitjans al servei del Reino i del Gobierno no han estalviat esforços en tirar una campanya difamatòria que consisteix en repetir insistentment el missatge que mestres i professores adoctrinem contra Espanya i inculquem en la independència. El nazi Joseph Goebbels també ho va tenir clar aplicant la màxima una mentida repetida mil vegades es transforma en una veritat.

I en aquest context, a més a més del d'un país on ja no es distingeix la línia de la separació de poders, el Jutjat de Primera Instància i Instrucció de la Seu d'Urgell ha citat a declarar vuit professors de tres centres educatius de la ciutat arran de les denúncies interposades en què se'ls acusa d'un presumpte delicte d'incitació a l'odi per haver introduït a les aules el debat polític de l'1-O i les càrregues policials dels cossos de seguretat espanyols, amb l'agreujant que, en un dels casos, el jutjat actua d'ofici i sense cap denúncia que el motivi.

Des de CGT Ensenyament volem manifestar tot el suport cap a les 8 companyes de la Seu d'Urgell i fer una crida a la resta de mestres i professorat a no cedir, a continuar exercint la tasca que tenim atorgada per la professió que exercim, que és la de fomentar l'esperit crític de l'alumnat. I són aquests els valors que no deixarem d'inculcar, els que posen en qüestió qualsevol política o sistema que no va encaminada a viure sense opressió, sense injustícies i sense accés igualitari als drets bàsics.

Alhora, volem posar de manifest la demagògia que justament els agents impulsors d'aquestes denúncies (PP, Ciudadanos, Sociedad Civil Catalana, entre d'altres) són còmplices que les nostres administracions apliquin decrets i lleis que intenten fer desaparèixer del currículum escolar matèries com la filosofia a més a més de subvencionar escoles on hi ha discriminació de sexes i s'hi produeix adoctrinament religiós explícit.

Per Ferrer i Guàrdia, per Isabel Vila, per Teresa Manyé, per Fèlix Carrasquer, per les mestres de la República, per totes aquelles que malgrat ser vexades, empresonades i fins i tot afusellades, van lluitar per una escola emancipadora cap a les llibertats.

Companyes de La Seu d'Urgell, tota la nostra solidaritat, no esteu soles. No passaran!

Educació, no vigilància. Prevenim-nos de la prevenció

(sobre la prevenció del radicalisme islàmic a les escoles)

Bill Bolloten

Aquest text és una traducció d'una versió editada de la xerrada que va fer Bill Bolloten, un dels assessors independents millor considerats en matèria d'educació al Regne Unit, al seminari 'Securitització, escoles i prevenció de l'extremisme', realitzat conjuntament per IRR (Institute of Race Relations) i el CCIF (Collectif Contre l'Islamophobie en France) a la tardor del 2015.

Va ser justament en aquella època en què sistemes educatius de diversos països europeus van començar a aplicar polítiques de prevenció de radicalisme islàmic a les escoles, que lluny de prevenir, el que fan és convertir els centres educatius en espais on també s'estigmatiza l'alumnat segons el país d'origen i es criminalitza l'esperit crític. El Departament d'Ensenyament no es va quedar enrere i el 17 de novembre de 2015 anunciava la posada en marxa del PRODERAI, Protocol de Detecció de la Radicalització Islamista.

Bill Bolloten fa una crítica al PREVENT protocol de prevenció que es va començar a aplicar al Regne Unit en aquella època, explicant les greus implicacions a nivell de repressió ideològica, que a més a més d'assenyalar les persones segons les seves creences religioses, també ho faria amb els i les adolescents que proposin o suggereixin idees i opinions que s'oposen a les dominants.

A Catalunya, el govern acaba d'anunciar que posarà en marxa la revisió del protocol antiradicalització per introduir-hi millores. Cal que estiguem atentes i no deixem passar el clima repressiu que se'ns vol imposar als centres escolars exigint-hi la implicació del professorat.

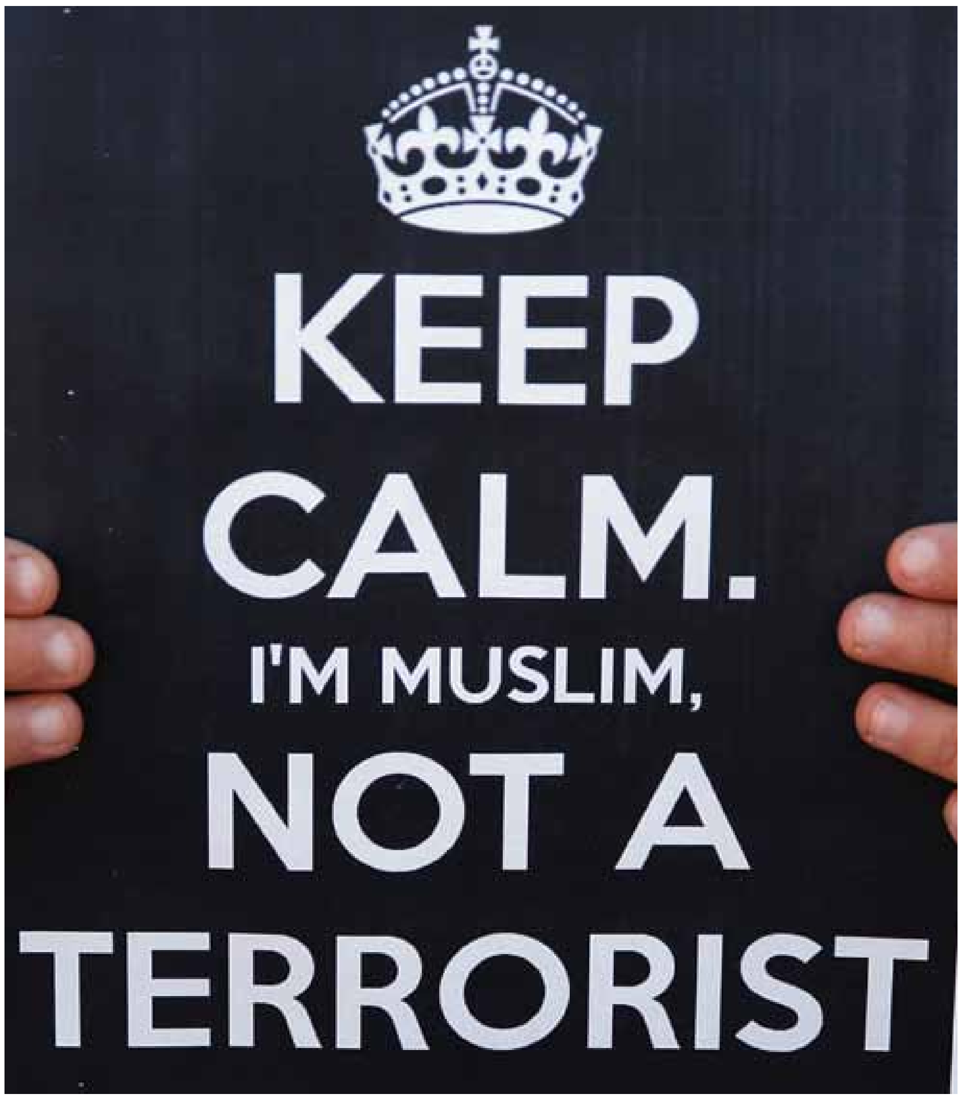

Noves obligacions, conceptes equivocats

L'u de juliol de 2015, s'aprovava un nou decret adreçat a les escoles, educació infantil i serveis d'atenció a la infància que obliga els professionals de l'educació a involucrar-se en tasques de prevenció del terrorisme. La nova guia legal estipula que "tenir tendències cap al terrorisme no tan sols inclou l'extremisme violent, sinó també el no violent, el qual pot arribar a crear una atmosfera que propiciï el terrorisme i alhora pot ajudar a popularitzar opinions de les quals els terroristes en poden treure partit.

Actualment, l'Ofsted (Cos d'inspecció de les escoles d'Anglaterra) és l'organisme encarregat d'avaluar que les escoles i serveis d'atenció a la infància estiguin aplicant el que es coneix com a Prevent (Protocol de Prevenció de Radicalisme i Terrorisme). Cal recordar que la implementació del Prevent ha passat per diferents fases des dels seus inicis, però en aquests moments la seva dimensió més important és Channel, una referència, un procés d'avaluació i intervenció on hi participen diferents agents, destinat a protegir les persones del risc de 'radicalització'. Channel està dirigit per assessors de diversos sectors entre els quals el cos policial hi té un rol cabdal.

Vull assenyalar algun dels conceptes clau sobre les obligacions que inclou el Prevent i també suggerir alguns possibles enfocaments alternatius. I acabaré comentant alguns dels reptes que ens venen a l'hora d'organitzar-nos en contra de la implementació d'aquest programa juntament amb professorat, alumnat, pares i mares que puguin estar afectats per l'aplicació d'aquest protocol.

Primer de tot, el model en què es basa el govern per definir el concepte de 'radicalització', que és central en el programa de prevenció, incorpora la idea de 'vulnerabilitat psicològica'; entenent que els individus han de tenir certes vulnerabilitats que fan augmentar les probabilitats d'involucrar-se en accions terroristes.

Això significa que les escoles haurien d'estar identificant senyals que apuntessin cap aquest tipus de vulnerabilitats per així poder aturar el procés de 'radicalització'. És interessant el fet que el document d'orientació filtrat que s'ha proporcionat al comitè del Ministeri de l'Interior establia que era incorrecte 'considerar la radicalització com una "cadena transportadora" que va de forma lineal des de la injustícia, i a través de la radicalització, cap a la violència'.

En segon lloc, l'estratègia del programa de prevenció i el nou decret es fixa de manera obsessiva en la 'ideologia extremista'; la idea que les persones adquireixen tendències terroristes gairebé exclusivament a través de la ideologia. D'aquesta manera obvien estudis que indiquen que factors socials, econòmics i polítics, juntament amb l'exclusió social, tenen un paper més rellevant en abocar-se cap a la violència política que no pas la ideologia.

Així, al Regne Unit, però també als EUA i a Austràlia, la formació del professorat en matèria antiterrorista, sovint conduïda per policies, insta el professorat a denunciar signes de radicalització entre l'estudiantat, malgrat no existeixi cap prova empírica que corrobori la idea que el terrorisme tingui correlació amb factors relacionats amb la família, la identitat i el benestar emocional.

Un escriptor va descriure aquest fet com a 'pseudociència orientalista'. Sota l'ús de la terminologia 'riscos', 'vulnerabilitats', 'factors de compromís', 'ganxos psicològics', hi ha una invitació a una categorització racial i religiosa sense límits, a partir de la qual certs comportaments d'adolescents, o les seves creences personals, es poden identificar com a indicadors d'estar encaminats a l'extremisme violent. De fet, també hi ha estudis que conclouen que no hi ha cap relació entre pràctica religiosa, idees radicals, benestar emocional i actes violents.

Però aquesta és la manera com funciona el programa de prevenció a les escoles: la identificació d'amenaces abans que sorgeixin en el mal anomenat 'espai de pre crim'.

Segurament recordareu Mak Chishty, un oficial superior de policia britànic, comandant de Scotland Yard, que recentment va fer una crida a introduir-se als 'espais privats dels musulmans' i va oferir consells específics: si un adolescent deixa de comprar al Marks & Spencer, podria ser indicador que s'ha radicalitzat. També va suggerir que s'observessin canvis subtils sense motius aparents, com per exemple conductes negatives cap a l'alcohol i el vestuari occidental.

És per tot això que, en l'ambit educatiu, cada vegada hi ha una preocupació més gran per l'enorme risc de cometre abusos i errors a l'hora d'intentar predir una futura activitat delictiva, incloent el terrrorisme.

El fet d'exigir que les escoles i el professorat posin l'alumnat sota vigilància, generant sospites cap a musulmans i classificant-los pels seus comportaments, que en realitat no tenen cap connexió real amb els del-lictius, comporta que Prevent barregi els rols professionals del professors amb els dels policies, de manera que s'aboca a persones que es dediquen a l'educació a esdevenir els ulls i les orelles de les polítiques contra el terrorisme.

Per posar un exemple, ara mateix hi ha diverses companyies privades que ofereixen 'software antiradicalització' a les escoles. Si l'alumnat busca paraules com 'califat' o 'gihad', o els noms d'activistes polítics musulmans amb els ordinadors de l'escola, s'arrisca a ser assenyalat com a potencial partidari del terrorisme. El software que comercialitza l'empresa Impero, conté un element molt perillós, és el 'botó confident' que permet que l'alumnat es denunciï mútuament de manera anònima.

Destruir la confiança, promoure la discriminació

El fet d'exigir al professorat i a les persones que tenen cura d'infants que identifiqui extremistes potencials, perjudica la confiança i les relacions positives.

Nosaltres sostenim que el respecte mutu i la confiança entre professorat i alumnat és imprescincible per crear entorns d'aprenentatge, on tothom s'hi senti segur i valorat.

El seguiment constant d'estudiants musulmans destruirà la confiança i fomentarà la seva discriminació.

Quina confiança poden tenir les comunitats musulmanes cap al programa Prevent quan ja s'estan denunciant abusos seriosos?

Ja n'haureu vist molts d'exemples als mitjans. El Consell Musulmà de la Gran Bretanya, també va presentar una sèrie d'estudis documentats a David Anderson QC, l'assessor independent de la legislació sobre terrorisme del Regne Unit. Aquests casos es van incloure en un annex de l'informe anual publicat recentment.

Són fets que confirmen els pitjors temors que teníem sobre el decret estatutari Prevent a les escoles. Veiem que aquesta llei s'està implementant en alguns centres de manera molt naïf, alhora que crua, perjudicial i discriminatòria. Sovint, aquestes són les escoles en què el professorat ha assistit a la formació 'oficial': el taller per fomentar el coneixement del Prevent (WRAP: Workshop to Raise Awareness of Prevent)

Aquí hi ha alguns exemples:

- La policia es va presentar a casa d'un noi de 15 anys que va anar a l'escola amb una txapa de 'Free Palestine' i va repartir fulletons promovent boicots, desinversions i sancions cap a Israel, per preguntar-li les seves opinions sobre Síria i el Daesh. Posteriorment, Al Jazeera va denunciar la conversa entre l'estudiant i l'agent de la policia: 'li vaig explicar les meves opinions sobre llibertat i justícia, i el fet que jo dono suport a Palestina. Vaig afegir que jo crec que Israel hauria de rebre sancions dures i ell va dir que aquest punt de vista es podia considerar com a creences radicals i que tenia prohibit comentar-les amb els companys de classe'

- Un altre cas, a un noi de 14 anys se li va aplicar el protocol del Prevent sense el consentiment dels seus pares, pel sol fet de no haver-se involucrat en la classe de música.

- Un alumne va citar 'la història del califat' en uns deures sobre política exterior britànica i se'l va derivar als serveis socials per signes de radicalització.

- Un professor va decidir reunir-se amb els pares d'un alumne després que digués en àrab 'lloat sigui el senyor!'

- A un noi musulmà se li va preguntar sobre l'Estat Islàmic després d'un debat entorn activisme mediambiental. Es va quedar 'espantat i nerviós' amb aquesta experiència, fet que va provocar que ja no intervingués en debats a l'aula per por a ser sospitós d'extremisme.

Clarament, el programa Prevent està portant a estereotipar els nens i nenes musulmanes, i a fer classificacions per motius racials i religiosos.

Com que l'alumnat musulmà ara està sent avaluat i escrutat a través de la lupa securitària, no queda dubte que aquell que encaixi al perfil que inclou el Channel Vulnerability Assessment Framework (Marc per a l'avaluació de la vulnerabilitat) es trobarà cada vegada més, injustament assenyalat.

L'advocat novaiorquès Sergio de la Pava, en unes reflexions sobre brutalitat policial cap a comunitats minoritàries als EUA, va comentar: 'estar assenyalat és horrible, però res causa més hostilitat que està assenyalat injustament'

Nosaltres argumentem que el decret de prevenció està institucionalitzant el racisme antimusulmà i la islamofòbia a les escoles.

Alhora creiem que el Prevent està menystenint les obligacions de les escoles incloses incloses en l'articulat de la Llei d'Igualtat 2010 que té l'objectiu d'assegurar que la discriminació il·legítima, tant si es produeix de forma directa o com indirecta s'afronta de manera seriosa, i que ningú, ni individuals ni grups d'estudiants mai han de ser tractats injustament o amb desavantatges.

Fer de les escoles espais menys segurs

El programa de prevenció (Prevent) està dificultant els debats sobre temes sensibles i controvertits a les escoles. L'estudiantat amb criteri polític que participa en protestes també està cada vegada més sota vigilància. Si es restringeix l'espai de seguretat que les escoles garanteixen per generar debat, i l'alumnat sent que no pot compartir les opinions sense ser denunciat, existeix el risc que busqui altres llocs que són menys segurs.

Els nens i nenes i la gent jove necessita poder parlar obertament amb professorat sobre els temes que els preocupen, incloent els que són sensibles i controvertits, sense por d'estar subjectes a categoritzacions o assenyalats com a sospitosos.

El Consell Musulmà Britànic (MCB) ha expressat la seva preocupació pel fet que els musulmans estan rebent un tracte diferent en relació amb els altres estudiants i és per això que alguns pares demanen als seus fills que reprimeixin les seves opinions o discursos.

És perfectament legítim, per exemple, que la gent jove critiqui la política exterior del govern; s'oposi a les guerres de l'Orient Mitjà o l'Afganistan; expressi el seu suport cap als drets de Palestina o el seu acord o desacord cap al govern Israelí. Malgrat es comparteixin o no aquestes opinions, formen part del discurs i debat legítims.

Desautoritzar la Convenció sobre els Drets dels Nens de les Nacions Unides

Com a resultat d'això, el requeriment legal d'implementar Prevent als centres educatius presenta una sèrie d'amenaces específiques que afecten els drets dels infants i les persones joves. El fet que el govern del Regne Unit sigui un país signatari de la Convenció sobre els Drets de la Infància de les Nacions Unides, un acord internacional legalment vinculant, sembla que no s'hagi tingut gens en compte en la redacció d'aquest programa de prevenció. A banda dels articles clau que garanteixen la no discriminació de cap infant (article 2), i el principi que els governs han d'actuar en l'interès dels infants (article 3), opino que hi ha preocupacions concretes en relació a l'article 13 que contempla com tot nen i nena té el dret de llibertat d'expressió i de pensament.

Tal i com Arun Kudnani va comentar recentment: 'El risc més gran és el de crear un clima d'autocensura, on la gent jove no se senti lliure d'expressar-se a les escoles, als esplais i centres cívics o a les mesquites. Quan existeixen preocupacions per alguna cosa, o s'experimenta un sentiment d'injustícia i no es troba cap espai per parlar-ne o discutir-ho obertament en un procés obert, democràtic i pacífic, aleshores s'està creant el pitjor context possible que pot afavorir el reclutament terrorista.'

Les escoles ara estan obligades a promoure activament els 'valors fonamentals britànics' que inclouen els de 'democràcia, l'estat de dret, la llibertat individual, el respecte mutu i la tolerància cap a les diferents confessions religioses i creences.'

El fet que oposar-se a aquests valors anomenats britànics es consideri 'extremisme', fa que el govern estigui promovent un procés similar al que s'ha viscut a Franca; intentar crear i implementar un consens forçat, de la mateixa manera que passa a França amb l'´ús del principi secular de laïcité, que ha esdevingut l'element discursiu i l'eina legislativa per forçar idees estrictes sobre la identitat francesa, que sovint es tradueix en la discriminació de les minories ètniques.

Els reptes pendents

Acabaré esboçant algunes qüestions clau i alguns reptes:

- 1. Quin serà el cost que tindrà Prevent per la dignitat, confiança i sentit de pertinença dels joves musulmans?

El text cabdal de Yahya Birt 'Safeguarding little Abdul, Prevent Muslim school children and the lack of parental consent' (Protegir el petit Abdul, prevenir l'alumnat musulmà i la manca de consentiment dels pares) publicat a principis d'aquest any, ens proposa imaginarnos l'Abdul, un alumne de 12 anys:

'L'Abdul es mereix un futur millor, on sigui tractat com un ciutadà i no com un sospitós. On pugui discrepar i fins i tot, de vegades, tenir opinions contràries fortes i radicals quan decideixi fer-ho, i sense que això impliqui que se l'etiqueti d'extremista. On es pugui sentir orgullós de ser musulmà sense haver-se'n d'avergonyir. Es mereix que l'escola li sigui una font d'inspiració que li obri camins cap a noves possibilitats, i que la seva autonomia com a persona sigui respectada i encoratjada. Aquest és el tipus d'educació i el país que hem de lluitar per assolir'.

- 2. Quin serà l'impacte a curt i llarg termini de Prevent a les escoles i al professorat?

En moltes escoles Prevent ja està causant nivells considerables de nerviosisme i confusió entre el professorat. Cada vegada hi ha més evidència que els professionals de l'educacio ho identifiquen com a contraproduent i perillós.

Aquestes noves obligacions posen en perill l'oportunitat que té l'escola de ser un espai per desenvolupar un programa d'estudis inclusiu que promou habilitats democràtiques i l'anàlisi dels drets humans.

Un professor que no va voler ser identificat va explicar al diari The Guardian que els seus alumnes musulmans s'havien tornat molt més reservats a l'hora d'expressar les seves opinions o de parlar de segons quins temes per por que no se'ls apliqués el programa Prevent. També va afegir que les noves mesures del cos d'inspecció per avaluar els nivells de protecció sobre la radicalització a les escoles havia fet que incrementés la pressió sobre el professorat.

- 3. Què hem de fer per desafiar Prevent i pensar més enllà de la nova legislació, mentre treballem per la seva derogació?

La declaració del sindicat majoritari de l'educació primària NUT (Sindicat Nacional de Mestres) contra les obligacions de Prevent va ser benvinguda i encoratjadora:

'El professorat necessita oportunitats per treballar en equip i amb els centres educatius locals, per desenvolupar maneres proporcionades i sensibles perquè les escoles puguin donar resposta als riscos que afronta la gent jove- un dels quals és l'exposició al foment de la violència, encara que afecti a un número de persones proporcionalment baix'

La secció de directores del sindicat de dones professores va presentar una moció que es va aprovar per unanimitat al congrés de sindicats de Brighton, defensant que el programa Prevent 'podia destruir les relacions entre professorat i alumnat'. El requeriment que professionals de l'educació espiïn i denunciïn l'estudiantat 'acabaria amb l'espai per establir debats oberts en entorns segurs i fiables i reprimiria la legítima expressió d'opinions polítiques.

Malgrat això, l'Associació de directors d'escoles i instituts ofereixen formació en col·laboració amb el programa Prevent per promoure els seus postulats. Sara Khan, fundadora de Inspire (una associació no governamental que treballa per la prevenció del terrorisme i Kanal Hanif, un director de Birmingham, estan entre les persones que se'n fan càrrec. Ambdós recomanen a les escoles que participin en els tallers oficials (WRAP) per donar a conèixer el programa de prevenció.

Hem de treballar per derogar el decret de prevenció a les escoles, però necessitem més debat sobre què hem de fer per aconseguir-ho.

Jo suggereixo que cal fer-ho involucrant les persones al càrrec de direccions de centres, professorat i òrgans rectors, i alhora treballar conjuntament amb els sindicats i altres associacions de professionals.

També necessitem desenvolupar relacions properes amb les comunitats, estudiantat i famílies a les qui s'adreça el Prevent, per assegurar que hi tenen un paper cabdal en el procés, alhora que se'ls proporciona assessorament, suport i defensa jurídica.

Un altre aspecte és la necessitat de recerca i anàlisi per part d'experts que ens pugui informar sobre què està succeint tant en l'àmbit local com en el nacional. En això hi tindran un rol molt important els periodistes compromesos, els acadèmics i les organitzacions pels drets humans. Particularment, la manera que el Prevent s'està introduint a les escoles com un element de 'protecció' cal que sigui analitzada en profunditat per tal que el professorat, direccions i altres puguin tenir la confiança, les proves i els arguments que necessiten.

Referències:

- Read Yasser Louati's speech 'A French perspective on a British debate', here
- Read the IRR's press release: 'Prevent duty "heavy handed and discriminatory"'
- IRR News story: Will the government's counter-extremism programme criminalise dissent?
- IRR News story: The Great British Values Disaster – education, security and vitriolic hate

Traducció: Marta Minguella Rebull (delegada CGT Ensenyament Tarragona-Deixa de ser una illa) /Revisat per Jordi Blanchar

Diccionari militant

Carta de Durruti des de la presó

Agustín Guillamón

El diumenge 2 d'abril de 1933, Durruti, Ascaso i "Combina" havien estat detinguts a Sevilla, a la sortida del Congrés Regional d'Andalusia i Extremadura. L'argument esgrimit per justificar l'actuació policial era aquest: "com a responsables dels conceptes delictius que van emetre en el míting de clausura", és a dir, un delicte d'opinió, que atemptava contra la més elemental llibertat d'expressió de les persones.

Van ser empresonats al penal de Santa Maria (Cadis), després de passar alguns dies a la presó de Sevilla.

En aquest penal Durruti va escriure una carta a la seva família, en la qual destaca la seva definició de pàtria com "conjunt de propietats" i l'oposició que fa entre guerra imperialista i guerra social, entesa com a sinònim de lluita de classes. La major part de la carta està adreçada al seu germà Pere, en un intent d'ajudar-lo a aprofundir en l'anàlisi de la guerra, que Buenaventura considerava que Pere no havia enfocat adequadament en un article publicat recentment a la premsa.

Aquesta carta, traduïda al català, és la que reproduïm íntegrament a continuació.

Foto al Penal del Puerto de Santa Maria (1933)

"Port de Santa Maria, 3 juny 1933.

Estimada mare, i germans.

He rebut la vostra carta, datada del dia 1,[...] està vist que el Govern està disposat a que passi l'estiu a l'ombra.

Fa uns dies confiava a sortir, ja que els companys de Madrid m'havien escrit dient-me que Quiroga havia donat ordres perquè ens posessin en llibertat. Però de sobte, sense que ningú ho esperés, se'ns va presentar el jutge d'aquest poblet, amb un telegrama del jutjat que instrueix el procés pel míting de clausura del Congrés; procés pel qual estàvem en llibertat, sota la fiança personal de mil pessetes; i ens va comunicar que havia rebut un telegrama de Sevilla, en el qual ens havia de notificar que el procés havia estat reformat; i se'ns retirava la fiança; i per tant que restàvem a disposició del jutjat de Sevilla, processats i sense fiança.

Jo li vaig preguntar al jutge; a que obeïa aquesta modificació en un procés sense importància com aquest: no va saber què contestar; i es va cenyir a comunicar la meva presó sense fiança. Aquest cas és la primera vegada que es veu, ja que tots els processos per delicte d'impremta o paraula són amb fiança, i sense presó. No sé amb quina intenció hauran modificat aquesta fiança. [...]

D'aquí; que voleu que us expliqui; aquesta és una presó terrible, on un entra i no sap quan surt; això és pitjor que l'infern de Dante. Estem completament incomunicats; han vingut companys a veure'ns i no se'ls ha autoritzat la comunicació. Està vist que el Ministeri de la Governació està disposat que ningú ens vegi. Ara que nosaltres anem a protestar d'aquesta mesura excepcional que s'empra amb nosaltres, ja que tots els presos que hi ha a les presons d'Espanya poden parlar amb les seves famílies i amics; i a nosaltres, que som presos polítics, no ens deixen comunicar amb ningú: i després ens critiquen perquè ataquem al règim republicà. Què volen que diguem quan cometen aquestes barbaritats amb nosaltres.

Pío Baroja, quan va venir a veurem a la presó de Sevilla em deia: és terrible el que fan amb vostès; i jo li vaig preguntar quina posició creu Don Pío que hem d'adoptar nosaltres enfront d'aquestes arbitrarietats. No va saber què contestar. Després he llegit un article d'ell en Ahora, que és la resposta que no s'atrevia a donar-me a través de les reixes.

Bé, no vull parlar-vos més d'aquestes coses perquè em poso de mal humor.

Al vell Germinal, a qui havien posat en llibertat, l'han detingut de nou, i està en les mateixes condicions que Combina i jo. Processat pel míting i sense fiança.

Fa uns dies he rebut La Mañana, que me´l ha enviat Perico, he vist i llegit l'article que ha escrit amb el títol "Missatge dels nens anglesos", l'article està molt bé; però Perico no enfoca bé el problema de la guerra; i no t'enfadis per això, germà. Dies abans de la deportació us recordareu que vam fer un gran míting a Barcelona contra la guerra; en el qual va prendre part un gran pacifista francès: el príncep de la pau com li diuen a París. "Pioch", aquest és el nom d'aquesta gran figura internacional. Pioch va fer molt per nosaltres quan estàvem presos a París. Pioch va fer un discurs grandiós; va exposar els crims de la guerra d'una manera majestuosa. Mimi va prendre el seu discurs taquigràficament; jo vaig parlar darrere de Pioch, després de saludar-lo i presentar-lo al públic espanyol; vaig tractar els dos aspectes de la guerra. Guerra imperialista i guerra social. Sense ferir la susceptibilitat de Pioch, li vaig preguntar el perquè havien esperat els pacifistes el perill de guerra per encarar-se contra la monstruositat de la guerra. Els pacifistes d'avui han tingut necessitat d'inspirar-se en els crims comesos, per fer articles a la premsa i discursos en els tribunals; com si els crims executats del 14 al 18 fossin els únics crims fets pel capitalisme. Jo he vist, germà Perico, molts éssers humans mutilats en aquesta terrible guerra; d'altra banda, tu saps que vaig viure un any a París, en plena guerra. Doncs bé, germà, jo no vaig tenir necessitat d'aquesta terrible tragèdia per aixecar-me contra tota mena de crims. Si la guerra va mutilar a milers d'homes, també la guerra social ha mutilat a milers de treballadors. Quina diferència hi ha entre l'home que perd un braç defensant la pàtria a qui el perd treballant? Què és la pàtria? Segons l'acadèmia és el sòl on un ha nascut. Però quins drets li concedeix la Pàtria al treballador? El de treballar quan troba qui li exploti. És a dir, la Pàtria és el conjunt de propietats; i en quan hi ha algun altre país que vol usurpar part d'aquesta propietat; llavors els propietaris s'emparen en les lleis que ells mateixos han creat; i amb les armes ens obliguen a morir al camp de batalla defensant la sagrada propietat. En aquestes lluites els homes s´assassinen els uns als altres, i quan la tragèdia ha acabat, els únics beneficiats són els propietaris.

Què és la guerra social? La lluita de dues classes socials. La primera, la dels propietaris, que per obtenir un màxim de beneficis, els importa un rave que els seus operaris deixin entre les màquines algunes parts dels seus membres; el cas és guanyar diners. D'altra banda, aquesta classe de propietaris veu que l'altra classe posa en perill les seves propietats; també apel·len a les lleis que ells han creat, i assassinen aquells que no se sotmeten a la propietat sagrada. En aquesta lluita, també germà hi ha molts homes mutilats, molts més que en les guerres imperialistes.

Com evitarem la guerra? Només hi ha una manera, Perico. Aconsellant a les joventuts perquè no construeixin les armes amb les quals s'han de matar; i que no defensin els interessos de ningú. Qui tingui propietats, que les defensi ell mateix.

Em diràs, Perico, que això està bé; però que la guerra la tenim a sobre, i cal evitar-la, d'acord germà: cal evitar la guerra. Només els treballadors organitzats són capaços d'impedir la matança que s'acosta. Quan Herriot va tornar a París d'un viatge per Espanya, va fer unes declaracions molt interessants a la premsa parisenca. Espanya, ha dit Herriot, és un país molt interessant i que demà s'ha de tenir en compte; doncs quan els joves republicans aconsegueixin enfortir la República, serà un país molt útil per a la seguretat de la pau.

Cal tenir en compte, germà, que quan aquests homes parlen de la pau, és la guerra el que volen, i quan parlen d'enfortir la República, el que volen és anul·lar l'organització dels obrers, que en moments de guerra podria paralitzar la vida industrial de la nació. Herriot no es va atrevir a dir públicament que a Espanya no és possible una mobilització mentre existeixi la Confederació.

Així mateix, cal evitar la guerra, però cal preparar-se per que aquesta no es dugui a terme. Si es fa inevitable, has de donar solucions perquè fracassin els partidaris d'aquesta. El mateix que hom pensa a la tardor fer-se un abric per salvar-se del fred de l'hivern. Cal organitzar-se; però si arriba el moment fatal de la guerra, sapiguem paralitzar la indústria nacional; arma contundent per fer fracassar els plans maquiavèl·lics d'una classe sense escrúpol, que per conservar els seus privilegis són capaços de fer assassinar a mitja humanitat. [...]

Tu anima't Perico, i endavant; però sense fer demagògia. Es triomfa quan s'és valent.

Mimi m'ha escrit que la seva mare se'n va a París, la dona està trista perquè es queda sola, i ha de donar a guardar la nena.

Rosa: envieu-me si la teniu, la carta que has llegit a la premsa, i que està signada per mi, ja que no la he llegit.

Doneu records als amics, i Manolín que m'escrigui.

Rebeu una abraçada d'aquest que us vol,
*Pepé ."[Signat Pepé].**

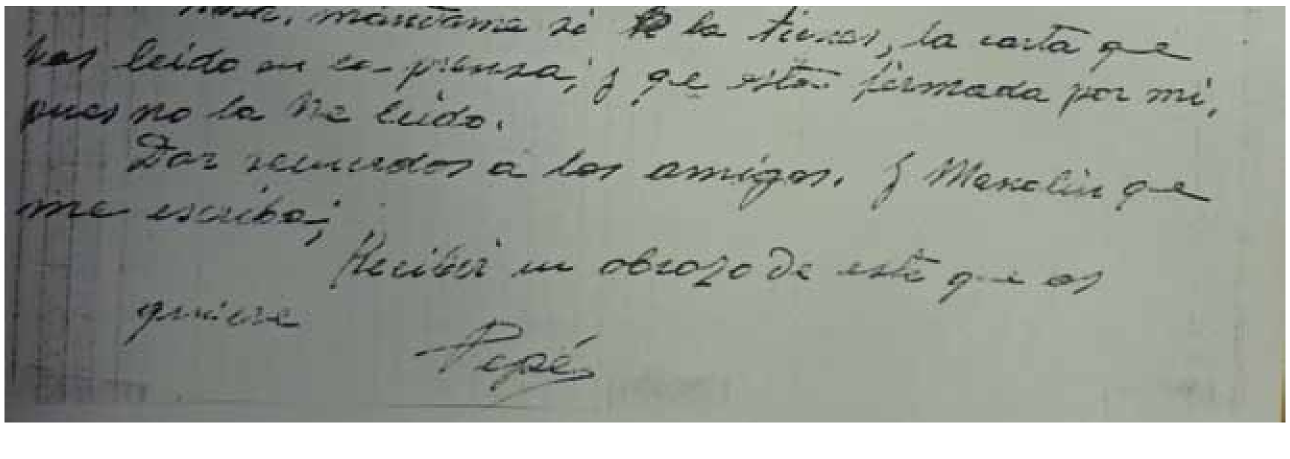
...mañana si la tienes, la carta que
has leído en la prensa, y que está firmada por mí,
pues no la he leído.
Dar recuerdos a los amigos. y Manolín que
me escriba;
Recibir un abrazo de este que os
quiere
Pepé

Durruti, Díez, Ascaso, Combina i Lorda van posar darrere de les reixes de la presó del Port de Santa Maria, a l'agost de 1933, en una foto molt difosa a l'època, que va ser enviada per Durruti a la seva família i a companys de lluita amb dues belles dedicatòries alternatives. La primera dedicatòria deia: "No hi haurà pau a la terra mentre existeixin les presons. Que no oblidin els idealistes que ells són els encarregats de destruir-les". La segona dedicatòria: "L'única solució que han donat els republicans és empresonar als que no pensen com ells".

El 13 de setembre Durruti, Ascaso i Combina, amb diversos companys, van ser traslladats a Sevilla per ser jutjats en aplicació de la Llei de vagos y maleantes de la Segona República, amb gran indignació de tots ells, que consideraven com un insult ser jutjats per ganduls, perquè tota la seva vida havien viscut del fruit del seu treball. Es van declarar en vaga de fam. Finalment Combina i Durruti van ser alliberats de la presó el 7 d'octubre de 1933, arribant a Barcelona el dia 10. No obstant això, Francisco Ascaso i altres tres companys (Díez, Valiente i Paniza) van ser retinguts a la presó fins al 3 de novembre, acusats pel jutge d'un nou delicte de "desobediència", per negar-se a signar la sentència que els regalava el títol de ganduls.

D´esquerra a dreta, dempeus: Colette Durruti (filla de Durruti), Joaquina Dorado i Liberto Sarrau. Asseguts: Emilienne (dona de Durruti), Rosa Durruti (germana) i Ricardo Sanz. París, 1979.

El 22 octubre 1933 vuit mil membres uniformats dels escamots de les JEREC van desfilar militarment a Montjuïc, imitant el model nazi-feixista. Van escoltar els discursos de Miquel Badia, de Josep Dencàs i del tan manipulat com ambiciós president Macià.

El 24 d'octubre un grup d´escamots va assaltar a punta de pistola la impremta on s'imprimia el setmanari humorístic El Be Negre, provocant alguns desperfectes, alhora que destruïen i segrestaven els cinc o sis mil exemplars del número d'aquesta publicació en curs d'impressió. No es va detenir a ningú; el redactor que havia ofès a alguns dirigents d'ERC i Estat Català va fugir prudentment a un llunyà país; i el propietari de la impremta va presentar càrrecs per destrucció d'alguns estris i deteriorament de maquinària contra el confés participant en l'assalt, el senyoret Jaume Aiguader (fill de l'alcalde de Barcelona i dirigent d'ERC del mateix nom), que va estar al comandament, amb el seu oncle Artemi, de l'escamot dels 15 assaltants del setmanari.

La "Soli" va advertir que si els escamots els atacaven es defensarien adequadament, molt lluny de la passivitat d'El Be Negre.

En els mesos següents l'emulació feixista dels escamots va incloure també rebentar vagues i boicotejar els mítings dels partits rivals, a la vegada que Badia i Dencàs es feien amb els ressorts efectius de Governació i Ordre Públic. Mentrestant, Durruti, Ascaso i Combina van intervenir en els massius mítings de la campanya abstencionista de la CNT. La guerra social seguia el seu curs.

Em pensava que ho havia vist tot

Ermengol Gassiot

Em pensava que ho havia vist tot. M'equivocava.

Jo soc d'aquella generació que vam créixer sentint la veu fluixa dels nostres avis i àvies, resignada de qui ha perdut una guerra i una revolució, dir que els socialistes del final de la nostra infantesa no tenien res a veure amb els d'abans. Eren anys en que la meva generació tímidament s'atrevia a trencar el miratge de la "transició modèlica". La transició que, malgrat les cunetes plenes de sang i els poders econòmics i polítics plens d'assassins, hi havia qui exportava a Amèrica Llatina sota els focus de les càmeres. I desfiàvem aquest miratge escoltant Kortatu, La Polla i Eskorbuto i sortint als carrers contra les taxes a l'educació i la selectivitat. Ho fèiem com qui fa per primer cop una cosa per sí sol, d'adults. Molts havíem acompanyat a pares i mares a manifestacions, assemblees, tancades, etc. dels anys 1970's. Les mateixes que democràticament, imposada la Constitució i el parlamentarisme, es van eradicar com qui no vol la cosa.

Doncs, com deia, ens vam atrevir a trencar això. El curs 1986-1987 ho fèiem sortint per primer cop al carrer i rebent cops de porra per part de la policia i, a Madrid, trets reals de la mateixa "pasma". Teníem 14, 15 o com a molt 16 anys. I vam arribar a la conclusió que el ministre de l'interior, que tenia nom d'un barri nou, no ens agradava mentre veiem amb certa admiració el "cojo manteca". Alguns vam començar a intuir que era el mateix que hi havia darrera els GAL i d'altres coses similars d'aquella època. Vam créixer després amb la insubmissió i ens vam acabar de fer grans els anys 1990s okupant, alliberant espais. Per nosaltres i per tothom. En tot aquest procés vam patir la policia, potser de manera semblant a com l'havien patit els nostres pares i mares sota el franquisme. Ens ho havien explicat molts cops de petits i era inevitable, quan desenes d'antiavalots entraven de matinada a un centre social okupat disparant desenes de bales de goma, no fer l'associació. La diferència és que, aleshores, hi havia democràcia.

Hem crescut vivint tot això. I poc a poc ens han sortit canes. Molts hem continuat fent assemblees i, al mateix temps, havent d'anar a judicis per defensar-nos de peticions de presó o per ajudar a companys a sortir-ne, també, de situacions similars. Malgrat la teoria del parlamentarisme i de la democràcia liberal, no ens hem cregut mai la separació de poders. I hem sabut sempre que, si haguéssim estat a l'altra banda, mai hauríem passat per aquesta repressió. Fent-nos grans hem adquirit cada cop més consciència de la importància que té el treball en la nostra vida, em refereixo a l'activitat laboral que ens proporciona un salari. Hem construït també els llocs on treballem com espais de lluita mentre, en formar-nos per ferho, hem anat veient com aquests 40 anys de democràcia que mai ens hem cregut han suposat un degoteig de mesures legislatives cada vegada més favorables a qui viu de l'explotació del treball. En detriment, de manera inevitable, de la immensa majoria de la població que treballem per viure. Just el contrari que qui hi guanya.

Al llarg d'aquests anys hi ha hagut companys i companyes que s'han cansat i han optat per prioritzar els seus espais més personals i privats. N'hi ha hagut d'altres que, ja sigui també per cansament o directament per convicció, han considerat que estratègicament valia la pena aprofitar la petita obertura que el sistema polític ha hagut d'oferir després del cicle de la primavera del 2011. D'altres hem optat per continuar com fins ara, en espais horitzontals, de carrer (o feina) i d'acció directa, no mediatitzada ni per la delegació ni per la institució. Potser de manera tossuda i dogmàtica, però això hem fet. Malgrat les diferents opcions que puguem haver pres, estic convençut que tots i totes seguim tenint clar que, de democràtica i de justa, l'actual democràcia no en té massa coses. Que és un miratge que cal trencar perquè, precisament, una falsa il·lusió és una eina d'opressió per part de qui la pot imposar sobre la majoria. No hi ha igualtat, no naveguem tots i totes en el mateix vaixell i és una fal·làcia parlar d'interessos comuns. Senzillament perquè els d'un banquer, un constructor, del propietari d'una agència de lloguer o els d'un fabricant d'armes, senzillament, mai seran els nostres.

Per tot això, em genera fàstic i molta ràbia veure algunes declaracions de determinades persones públiques actuals i que en certa mesura venen d'aquesta tradició aplaudint el parlamentarisme de fa tot just 40 anys. El que va conformar la impunitat del franquisme i la institucionalització la vida pública de les darreres dècades.

Em pensava que ho havia vist tot, però no. La rapidesa amb la que algunes persones creuen voreres és sorprenent. Supera, fins i tot, la dels socialistes que els nostres avis i àvies deien, amb resignació de qui ha perdut gairebé tota la vida, que no en teníem res de socialistes.

Em quedo, doncs, esperant quina serà la propera sorpresa. Mentre, nosaltres seguim.

** Ermengol Gassiot és Secretari General de la CGT de Catalunya*

Ricard Mestre Ventura: un incansable lluitador

Ricard de Vargas-Golarons

Aquí a Mèxic hem anat a raure a la casa d'un vell militant cenetista vilanoví, de 72 anys, trempat com un ginjol, xerraire a més no poder.

Comença així: "Vaig néixer a Vilanova i la Geltrú l'any 1906. Vaig treballar d'aprenent i ebenista, i ja, quan tenia 13 anys, el 1919, vaig ser detingut en ple lock out. L'any 1921, en reorganitzar-se la CNT, vaig ser nomenat secretari del Comitè pro-Presos local, i als 14 anys vaig ser expulsat de la Pirelli per les activitats sindicals que hi realitzava; llavors vaig anar-me'n cap a Barcelona, deuria ser l'any 1922, i allí vaig treballar de peó en la construcció del metro i vaig participar per tant en la primera vaga del metro. Allí vaig conèixer l'Escartín i l'any 1923 al Garcia Oliver... També vaig connectar de seguida amb el Noi del Sucre. Recordo ara que el dia abans de l'assassinat del Noi, vaig estar xerrant amb ell per posar-nos d'acord a fer un miting a Vilanova, en el qual després van intervenir Roser Dolcet, en Peiró, l'Albina Pi, i en Soler (company de la Dolcet).

Vaig treballar també de xòfer, i finalment vaig tornar cap a Vilanova on vaig ser admès de nou a la Pirelli, a la qual vaig entrar a treballar com a ajudant d'electricista..."

Josep Riera, periodista anarquista

Secretari de la Federació de Sindicats de Vilanova, l'any 1930, ha estat un home sempre preocupat per la cultura, pels llibres, per les revistes. Ara mateix, sempre està escrivint articles i puntualitzacions a diverses publicacions.

Parla'ns una mica de les teves activitats periodístiques: " A Vilanova, cap allà l'any 1930, vaig dirigir un diari llibertari bilingüe anomenat "L'Estela", i més tard, a iniciativa meva, vàrem treure l'any 1931 el "Terra Lliure", periòdic anarquista ja completament escrit en català. Aquí fou on vaig començar a signar com a Josep Riera. Arran de diversos articles publicats a "L'Estela" vaig ésser processat per l'autoritat militar i vaig haver de fugir cap a Barcelona a casa d'en Pere Mateu, excel·lent company, molt valent i entregat a la lluita, que tornà encara a lluitar contra el règim franquista a Espanya després de la guerra.

L'any 1937 eixí el "Catalunya", diari del vespre de la CNT de Catalunya, del qual també vaig ser director fins que vaig marxar al front i em va venir a substituir en peiró, encara que durant molts mesos dirigia el diari des de Vilanova estant.

"És important esmentar també l'extraordinari treball, la tasca cultural que els anarquistes vàrem impulsar a Vilanova, contribuint a crear biblioteques ambulants per als obrers de les fàbriques, etc. Això va produir tota una generació de gent jove que, havent llegit molt, es va interessar per les nostres idees. D'aquesta manera fou com es va crear una militància molt àmplia i dinàmica. Mira, et diré que ja l'any 1930, la Federació Local de Sindicats de la CNT de Vilanova teníem una biblioteca que funcionava amb uns 1000 lectors. Les nostres idees eren àmpliament conegudes en esclatar la guerra i la revolució social pel poble treballador, àdhuc pels nostres adversaris polítics. Crec que l'expansió de les idees, així com la pràctica de l'acció directa, van contribuir molt en l'obra d'autogestió que es va dur a terme a la nostra revolució".

Butlletí del Comitè de Defensa Local

Vilanova i La Geltrú, 23 de juliol de 1936

A la classe treballadora en particular i al poble en general

Ciutadans: La classe treballadora lluita aferrissadament per acabar d'enfonsar la reacció feixista, inculta i cerril, que per tal de perllongar la seva dominació fa-rtiga assassina a la única classe productora del país, tractant de sumir-nos en la misèria i desesperació.

Afortunadament i degut a l'esforç heroic de la classe treballadora, suportada per les institucions armades dignes, que estan donant fi a la tasca d'esclafament del moviment facciós, la mort de la reacció és un fet.

Els partits polítics del Front d' Esquerres, en franca germanor amb la C. N. T., U. G. T., P. O. U. M. i F. A. I., tracten d'arranjar en pocs moments l'estrall comès pels feixistes i tracten de preparar a tota la societat un esdevenidor més feliç.

Ací a Vilanova, seguint la trajectòria assenyalada pels partits obrers i organitzacions sindicals de Barcelona, s'ha constituït el Comitè de Defensa Local integrat per elements del Partit Obrer d' Unificació Marxista, Federació Anarquista Ibèrica, Esquerra Republicana de Catalunya, Unió de Rabassaires, Unió General de Treballadors, Confederació Nacional del Treball, Unió Socialista de Catalunya i Estat Català.

Aquest Comitè de Defensa Local, que es constituí aquesta matinada, va celebrar la primera reunió, havent-se acordat, per unanimitat, constituir-se en comissions, de la manera següent:

1.ª Comissió de milícies del poble, a càrrec dels partits P. O. U. M., F. A. I. i E. R. C. Aquesta Comissió entendrà en tot el referent a milícies i serveis de policia governativa.

2.ª Comissió d'Alimentació i relacions exteriors, a càrrec de U. de R., F. A. I. U. G. T. i C. N. T., dedicada a tot el referent a l'alimentació i serveis d'enllaç amb els Comitès forans i amb els superiors.

3.ª Comissió de transport, abasteixement i circulació, integrada per U. G. T. i E. R. C., que tindrà al seu càrrec tot el referent a transports i circulació, així com el relatiu a l'abasteixement general.

4.ª Comissió de censura, notícies i premsa, integrada per C. N. T., E. R. C. i U. S. C., que tindrà cura de la publicació d'un Butlletí, on es donarà compte de tots els advertiments i notícies de les Comissions; controlarà les comunicacions i servirà ...

Comissió de transports, abasteixement i circulació

Els fets del 1934 a Vilanova

"... I el moviment del 1934 a Catalunya n'estic segur que hauria triomfat si en Companys no hagués rebutjat l'ajuda de la Confederació, que també volien els socialistes. Malgrat tot, amb el nostre suport, el moviment encara va triomfar a Vilanova, Granollers i a tota una pila de pobles. A Vilanova mateix, el moviment va triomfar plenament i vàrem formar una espècie de soviet local on eren representades totes les tendències tot i tenir-hi nosaltres la iniciativa i la força. A l'Ajuntament es va formar un Consell Revolucionari en el qual jo vaig manifestar el següent:

"Això és la cel·lula d'estructura bàsica del nostre concepte de societat, partim d'aquí, per a federar-nos". Arran d'aquests fets vaig haver d'amagar-me i d'octubre a desembre vaig ser a casa d'un que demanava caritat. Llavors jo tenia un quiosc de diaris i la Guàrdia Civil me'l va cremar davant de ma mare, a la qual li va dir el capità: "La lástima es que no esté su hijo dentro".

El 19 de juliol i les realitzacions revolucionàries a Vilanova

"...15 o 20 dies abans del 19 de Juliol es van presentar al quiosc el capità d'aviació Meana i en "Bombi", que venien de part de la Generalitat per a visar que els militars s'anaven a sollevar. Tot seguit vaig anar cap a la Federació Local, on vam crear un Comitè de Defensa. Vaig arribar a Barcelona com a delegat d'aquest Comitè quan el general Goded es rendia a Capitania. D'allí, ben armat amb màuser i cartutxeres, vaig arribar a Vilanova quan ja la caserna de la Guàrdia Civil estava assetjada pel poble treballador. Tot seguit es va crear un Comitè Revolucionari, amb representació de totes les forces polítiques locals, del qual nosaltres érem la força més gran, hegemònica.

Jo vaig ser nomenat jutge de primera instància de Vilanova, Conseller Municipal, i després director del diari "Catalunya". Em guanyava la vida repartint els 250 diaris cada dia per Vilanova. Dels altres càrrecs no cobrava ni cinc, com milers de companys que actuaven sense cobrar. Les 125 pessetes que cobrava a la setmana com a jutge, les donava a les col·lectivitats agràries. Vàrem fer la Municipalització de la Vivenda, rebaixant els lloguers en un 50%, i es van fer dutxes a 400 o 500 cases. Llavors actuàvem d'acord amb les necessitats reals i els problemes que se'ns anaven presentant. No hi havia ordre públic. Hi havia menys delinqüència que mai. Vàrem legalitzar l'avortament i vàrem fer un Butlletí del Comitè de Defensa que era repartit gratuïtament. Vam fer obres al Mercat, a fi de fer-ne el centre de distribució local, en les quals van col·laborar nombrosos botiguers. Vam acabar les obres, els canals i les sèquies del Pantà de Foix. Al camp vam respectar els petits propietaris, majoritàriament vinyataires; en canvi els hortolans es van voler col·lectivitzar totalment, igual que els pescadors. Les fàbriques parades les van posar en marxa els obrers en règim d'autogestió. En fi, els passeigs es van acabar aviat, passada l'eufòria de les primeres setmanes. Es pot dir realment, que quasi tota la societat vilanovina funcionava col·lectivament".

Els fets de Maig del 1937

"...A Vilanova vam prendre de seguida la iniciativa, vam desarmar els carrabiners, de mutu acord amb ells, que m'estimaven molt, i vam preparar l'artilleria de costa, apuntant cap a la carretera de València, fins que l'organització ens va dir que no, que s'havia acordat que vinguéssin els guàrdies d'assalt d'allà i que no ens hi oposessim. I vam tornar les armes als carrabiners... Ara, dels fets de Maig, jo en tinc una versió que encara no la té ningú. Els fets de Maig van ser una ordre d'Erno Gerö, l'executor directe de la qual va ser un conseller de la Generalitat, en Serra Pàmies, procedent de la Unió Socialista de Catalunya. Així m'ho v explicar ell mateix aquí a Mèxic. Ell va fer baixar els dinamitaires de Fígols, del front, i em digué que ell va complir les ordres per disciplina, car no les tenia totes, ja que creia que li fotriem una pallissa, en vista de la correlació de forces favorable a nosaltres..."

Uns mesos després dels fets de Maig Ricard Mestre deixà els càrrecs de jutge, de conseller municipal i de director del Catalunya per anarse'n al front, del Pirineu a l'Ebre, fins a finals de gener del 1939, que va sortir cap a França com un dels responsables de la Secció de Defensa del Comitè Nacional de la CNT. I de França cap a Mèxic, d'on no s'ha mogut. A la pregunta de perquè no retornava a Catalunya, m'ha respost:"I què cony hi haig de fotre jo allà? Perquè em necessiten a mi allà? Aquí si que em necessiten! Aquí s'ha de fer, per petit que sigui, un punt de suport de les nostres idees. I arreu del món on hi hagi un company, s'han de fer rutllar les idees i s'han de tirar endavant accions que siguin força solidàries internacionalment. Si nosaltres haguéssim tingut durant la guerra punts de suport internacionals no haguéssim perdut ni haguéssim

terra lliure

JOSEP MATEU

Preus de subscripció

Trimestre 1'20

Semestre 2'40

d'haver fet tantes concessions."
- Què en penses de la CNT de Catalunya?
"Mira, la CNT com a bandera moral crec que és del tot necessària al nostre país, perquè les dretes i les esquerres estan d'acord a condicionar la classe treballadora en els sindicats (en això té raó en Semprún-Maura, d'una manera general). Crec, si, que cal i és necessària a casa nostra, i en qualsevol part del món calen organitzacions no burocràtiques, d'acció directa per part de la classe treballadora, en que les persones se sentis responsables del seu destí. Sense la CNT, sense la força de la CNT i les seves idees, el feixisme hauria estat un passeig militar el 19 de Juliol de 1936".

Garcia Oliver i Durruti

"...en Garcia Oliver, una vegada que va defensar "la presa del poder per minories audaces", em vaig aixecar i li vaig dir: "Noi! Si pensés com tu ja seria al Partit Comunista!" Això sí, igual com en Durruti, era valent i honrat, noble i els tenia molt ben posats. Al nostre grup, però (jo pertanyia al grup A, ensems amb en Thorio, la Maria Duran, companya del Juanel), em vaig oposar, en una reunió clandestina a la Soli, cap al 1935 principis de 1936, a l'ingrés del grup a la FAI. Em vaig oposar perquè quan l'any 1933 Durruti va anar a Saragossa, a una reunió del Comitè Nacional, com a representant de l'Organització catalana, el Comitè català havia acordat que no hi havia, en aquells moments, possibilitats revolucionàries a Catalunya. I com ell era molt brau, va cap a Saragossa i els diu: "Què foteu? Però si a Catalunya ja són al carrer!" Un anarquista ha de tenir sentit de la responsabilitat i en Durruti ha demostrat que no en tenia, i les idees de Garcia Oliversón contràries a l'anarquisme. Però malgrat la nostra oposició, la del grup A, per majoria els van acceptar i van entrar a la FAI. L'únic que tenia un concepte clar de les idees, i que tenia una gran vàlua, jo crec que va ser l'Ascaso, mort en l'assalt a la Caserna de les Drassanes".

Activitats dels anys 40 a Mèxic

"...Una vegada, en Trotski em va fer cridar en representació del moviment llibertari per veure si li signàvem un document, un manifest obert en contra de la dictadura staliniana. Li vaig dir que si, però amb una condició: que es retractés de les seves responsabilitats repressives del moviment llibertari a Rússia, del moviment de Makno a Ucraïna, dels mariners de Kronstadt, dels anarquistes de Moscú, etc. No va voler … Durant la guerra, mort ja Trotski, es va fer una reunió de marxistes desil·lusionats de tot arreu del món, com Víctor Serge, alguns de la fracció caballerista, l'Adreher, en Gironella, l'Adama, el Bullejos, etc i en Souchy i jo, del camp anarquista, i vam fer un Manifest anomenat 'Socialisme i Llibertat', en el qual hi havia un article meu contra la concepció de partit."

Bé, i aquí, endinsat i enfeinat en el seu despatx, deixem aquest home apassionat, resplendent de vitalitat, feliç en la seva tasca, que l'ocupa totes les hores del dia, de sembrar idees, com ell diu, escrivint articles, organitzant conferències sobre anarquisme, coordinant diversos grups llibertaris que han anat sorgint darrerament a Mèxic, ajudant com ell diu, "a la renovació d'idees amb gent jove molt neta, treballadora i preparada".

Aquí a Mèxic, deixem un altre supervivent anarquista, supervivent, sí, perquè el moviment anarquista ha estat el que més ha patit la repressió feixista, car no cal oblidar que en la guerra, i sobretot en la postguerra, un 70% dels seus militants foren immolats, morts, assassinats, afusellats, desapareguts,...

** Article publicat a la revista L'Esplai nº 16, 28 de juny-5 de juliol de 1979*

Qui era Ricard Mestre Ventura?

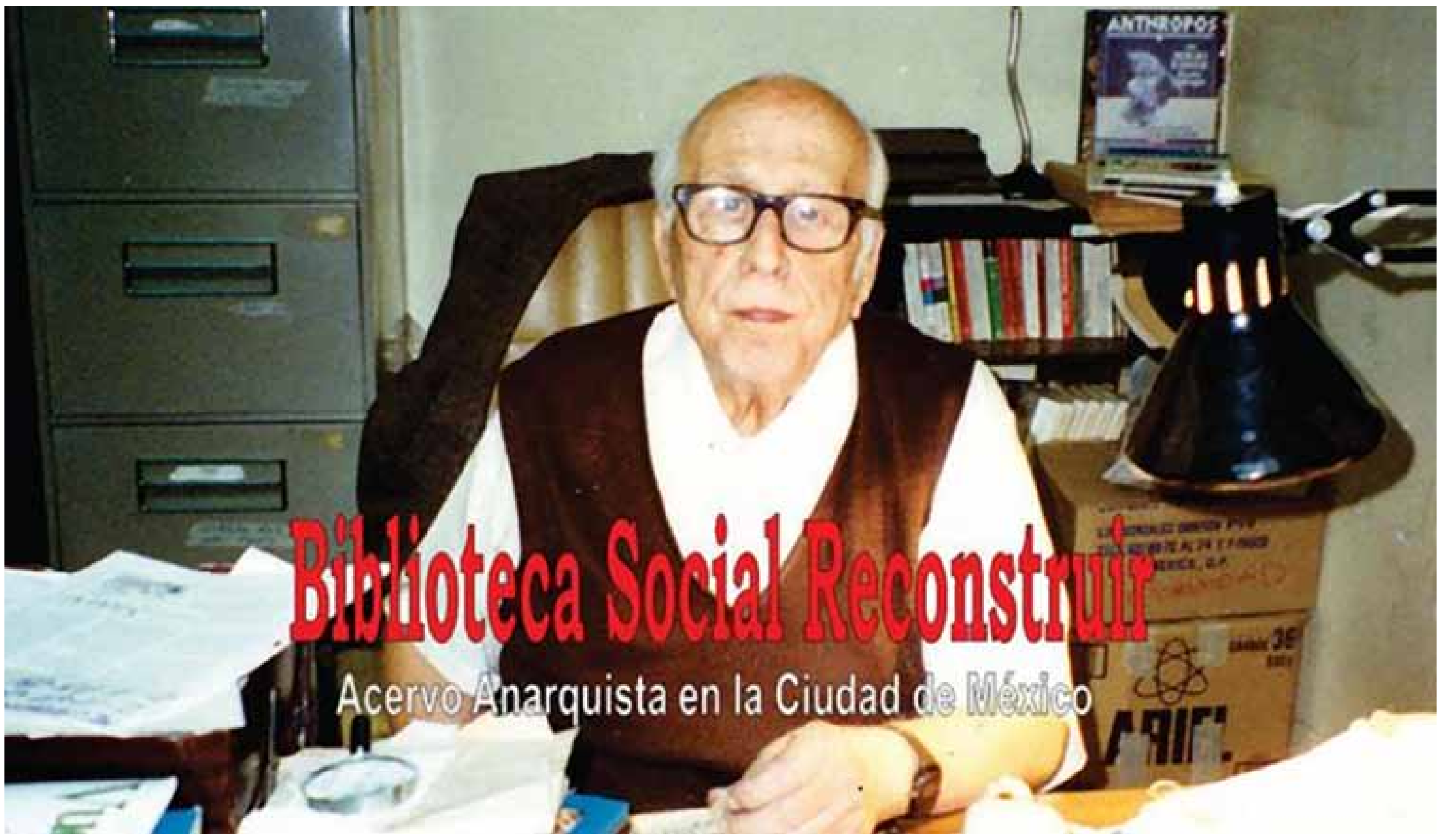

El 13 de febrer de 1997 moria a la Ciutat de Mèxic (Mèxic) el militant anarcosindicalista i propagandista anarquista Ricard Mestre Ventura, també conegut com Ricarditu o José Riera i citat a vegades com Mestres o Mentre Ventosa. Havia nascut el 15 d'abril de 1906 a Vilanova i la Geltrú (Garraf, Catalunya) en una humil família; son pare, Ricard, vilanoví cenetista que feia feina a la Pirelli i sa mare, Francesca, era natural de Sant Martí Sarroca.

Des d'infant s'obsessionà per la lectura, freqüentant assíduament amb un permís especial, ja que era prohibida a menors, la Biblioteca del Museu Balaguer de la seva ciutat i llegint els clàssics (Zola, Hugo, Tolstoi, etc.) i autors catalans (Pompeu Gener, etc.). Realitzà els estudis als escolapis, però rebutjar seguir la carrera sacerdotal i quan tenia 12 anys es declarà anticlerical i ateu i es posà a fer feina com a aprenent de diverses feines (tèxtil, fusta, etc.). En 1919 fou detingut arran d'una reunió clandestina. En 1922 feia feina de peó i organitzà un míting anarquista on intervingué Joan Peiró. En 1928 pertanyé al grup «Solidaridad». Entre 1929 i 1931 publicà i dirigí la revista quinzenal Estela. En 1930 dirigí Terra Lliure i fou membre fundador de les Joventuts Llibertàries i dos anys després assistí al Congrés de Madrid d'aquesta organització.

Afiliat a la Confederació Nacional del Treball (CNT), el març de 1930 fou elegit membre del Comitè Local d'aquest sindicat. Entre el 2 i el 4 d'agost de 1931, representant la Federació Local de Sindicats de Vilanova i la Geltrú, assistí al Ple de Sindicats de la Confederació Regional del Treball de Catalunya a Barcelona. En 1934 formà el «Grup A» de la Federació Anarquista Ibèrica (FAI), que era contrari a les actuacions de «Los Solidarios». Durant la repressió posterior als fets del 6 d'octubre de 1934, la Guàrdia Civil li va cremar el quiosc de llibres i de diaris --anomenat «Minerva» i que es trobava davant del cinema Diana de la Rambla barcelonina-- que regentava i gràcies a la família Orriols-Ferret pogué amagar-se i evitar l'empresonament.

El 1936, quan l'aixecament feixista, formà part del Comitè de Defensa Local en representació de la CNT i fou membre del Consell Municipal, alhora que Jutge Popular (jutge de pau). En aquests dies salvà la vida de diverses persones de l'acció de grups d'incontrolats i la seva intervenció impedí que un grup d'exaltats destruís el retaule de l'església de Santa Maria de la Geltrú. Entre el 17 d'octubre de 1936 i el 20 de maig de 1938 fou regidor de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú. Durant la guerra publicà a Vilanova el Boletín Oficial, exercí de comissari cultural de la Brigada 133 --amb Francesc Carmona i Albert Samartín s'ocupava del periòdic mural de les Joventuts Llibertàries-- i dirigí Catalunya, on s'enfrontà durament amb el comunista Partit Socialista Unificat de Catalunya (PSUC).

El gener de 1939 s'exilià a França i, després de patir el camp de concentració d'Argelers durant cinc mesos, aconseguí arribar a Bordeus, on es reuní amb sa companya Hortensia Blanch Pita (Sílvia Mistral) i ambdós partiren amb el vaixell «Ipanema» des del port de Pauillac cap a Veracruz. Instal·lat a Mèxic en 1939, visqué venen llibres i com a marxant de pintura des d'una sala d'exposicions. Després treballà en una editorial, fet que el permeté fer amistat amb nombrosos escriptors (Octavio Paz, León Felipe, Moreno Villa, Gabriel Zaid, Enrique Krauze, etc.).

Dedicat al món de la propaganda llibertària, fundà en 1940, amb Miquel A. Marín i Ramon Pla Armengol, «Ediciones Minerva» que publicà més de 200 llibres de diversos autors (Rocker, Garfias, Traven, etc.) --el primer llibre de l'editorial que publicà fou Éxodo, diario de una refugiada española, que escrigué sa companya amb un pròleg de León Felipe-- i la «Unión Distribuidora de Ediciones». En 1974 creà, amb les aportacions de Benjamín Cano Ruíz, Marcos Alcón, Eliseo Rojas, Ignacio Portilla i de Mestre mateix, la Biblioteca Social Reconstruir, centre de documentació anarquista que s'inaugurà en 1984 i que encara funciona actualment. A més de impulsar diverses revistes, com ara Estudios Sociales, Caos (1974-1981), Testimonios, que dirigí, etc.; col·laborà en nombroses publicacions, com Catalunya, Excélsior --on féu servir el pseudònim José Riera--, La Hora de Mañana, Más Lejos, Solidaridad Obrera, etc.

Els deu últims anys els dedicà a promocionar el sindicalisme autogestionari del Frente Auténtico del Trabajo (FAT) entre els taxistes de la ciutat de Mèxic. Durant sa vida va fer de tot per guanyar-se la vida (paleta, teixidor, xofer, crític d'art, quiosquer, llibreter, editor, etc.), però el seu món eren els llibres.

** Francesc X. Puig Rovira: «Ricard Mestre Ventura (Vilanova, 1906 - México, 1997», en Reembres, 13 (1997). pp. 25-28*

El far

Memòries de Josep Farrés "Universal"

Un anarcosindicalista al front i les presons de Franco

Ferran Aisa

Josep Farrés i Baqués (Vallirana, 1919-L'Hospitalet de Llobregat, 2009), l'home del puro com el coneixíem a l'Ateneu Enciclopèdic Popular, ha deixat escrites les seves memòries d'uns anys crucials de la història del nostre país, que van des del juliol de 1936 amb el començament de la Guerra Civil, passant per la seva detenció militar el desembre de 1938 fins a la seva posada en llibertat el novembre de 1942. Ara gràcies a l'editorial Cossetània i a l'edició que ha fer Josep Maria Figueres podem gaudir del testimoni d'un jove milicià català anarcosindicalista amb el llibre *De soldat de la República a presoner de Franco*. L'original de les memòries va ser escrita per Josep Farrés en castellà, però han estat traduïdes al català per aquesta edició.

El llibre recull els diversos quaderns memorístics que Farrés va anar escrivint al llarg dels anys i que, posteriorment, van ésser mecanografiats: "Páginas vívidas" firmat com J. Farrés "Universal", que abraça des del 19 de juliol de 196 fins el 30 de març de 1938. "*Dos años largos en los ergástulos de Franco en Aragón, marzo de 1940 a novembre de 1942. Palabra de Honor de D. Pedro García, director de Prisión de Capuchinos Teruel 1941, 4 meses calabozo 21 de octubre de 1940 a 22 febrero 1941. Cinco meses en San Marcos*". Tots ells plegats formen aquest magnífic testimoni d'un milicià confederal i soldat republicà tant a les trinxeres lluitant contra l'exèrcit feixista com el seu pas per les presons i els camp de concentració franquista.

Qui era Josep Farrés? A les seves memòries trobareu una gran part de la seva biografia com obrer, militant anarcosindicalista i lluitador antifeixista. Però els qui el vam conèixer guardem un gran record de la seva bonhomia, de la seva rebel·lia i de la seva dignitat humana. El vam conèixer els anys setanta quan refeta la CNT es va afiliar al Sindicat de la Construcció, posteriorment vam continuar tenint contacte amb ell per la seva participació en la colla de veterans llibertaris que es reunien als anys vuitanta a la seu de l'Ateneu Enciclopèdic Popular del carrer Montalegre. Allà podíem gaudir del testimoni directe dels vells militants que havien participat en els fets revolucionaris de 1936, tots ells havien anat al front amb les milícies confederals, majoritàriament a la *Durruti* o a la *Roja y Negra*, i tots tenien en comú que havien patit la repressió a l'acabar la guerra amb llargs anys de presó o d'estada en camps de concentració.

Recordo els noms d'Antoni Turón, Francisco Piqueras, Josep Guillamot, Ángel Longarón, Germà Riera i, entre altres, Josep Farrés. Tots ells amb les memòries sota el braç, tots ells història viva del proletariat ibèric. Alguns d'ells com Germà Riera publicà les seves memòries sota el títol *Habla un vencido*. A més de tant en tant arribaven altres companys veterans de l'exili com Federico Arcos, Antonia Fontanillas, Sara Berenguer, Conxa Pérez, José Jiménez Arenas, Fernando Massaguer, Isidoro Casals... O s'acostaven militants ben destacats com Josep Peirats, Antonio Ortiz, Carles Fontseré o la mateixa Federica Montseny que vam portar-la a fer una xerrada durant els actes del 50 aniversari de l'inici de la Revolució del 36.

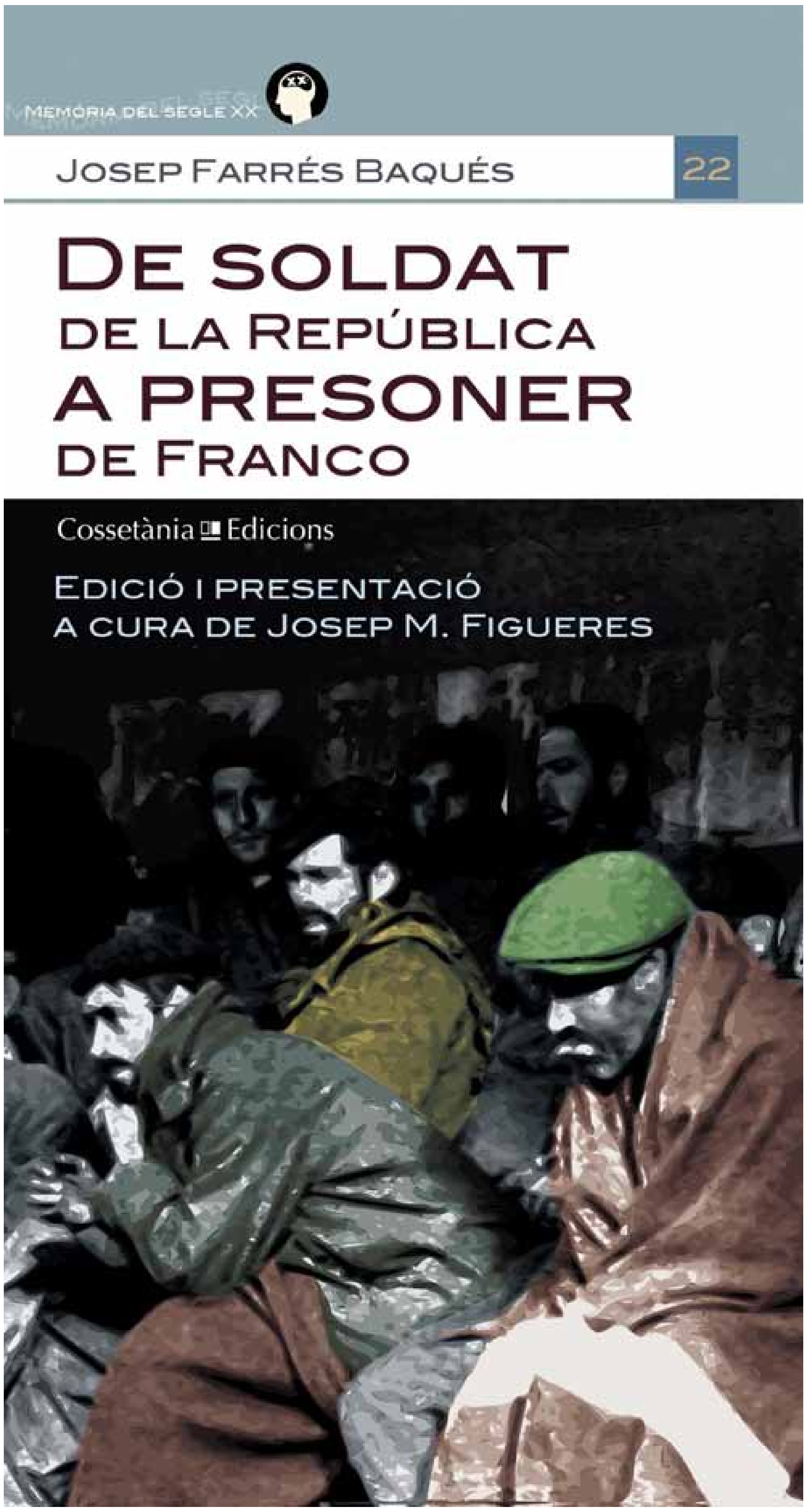

Els joves que assistíem a les seves reunions anàvem aprenent al seu costat, doncs eren classes accelerades d'història contemporània explicada per uns protagonistes que no solament les havien viscut, sinó que les havien patit. Alguns d'aquests veterans anarcosindicalista ens van ajudar i van col·laborar a les tasques de l'Ateneu Enciclopèdic i fins i tot ocuparen càrrecs en la Junta de l'Ateneu com fou el cas d'Antoni Turón i el de Josep Farrés, els quals a més també escrivien al butlletí *Enciclopèdic*. Farrés firmava el seus escrits en forma de poema amb el nom d'Universal, la majoria d'ells són sàtires crítiques de temes d'actualitat política-social.

Josep Farrés, l'home del puro, va ocupar la tresoreria de l'AEP des de 1993 fins a 1998. Farrés, acompanyat de la seva esposa Soledad, no hi faltava mai a les activitats de l'ateneu i a les excursions que, aleshores, s'organitzaven periòdicament a diversos indrets de Catalunya i cada mes de febrer a Cotlliure per homenatjar a Antonio Machado. Una vegada retirat del tot l'anàvem a visitar a la seva casa de la Riera Blanca d'Hospitalet on sempre ens llegia fragments dels seus records que ara podem llegir amb les seves memòries.

Josep Farrés confessa a les seves memòries que només va anar dos anys a escola i que per necessitat econòmica de la seva família va començar a treballar als 10 anys. Primer ho féu en una empresa asserradora del poble i després d'aprenent del que seria els seus oficis: paleta i pintor de parets. Des de ben jove va abraçar les idees llibertàries i va afiliar-se a la CNT, sindicat del que va arribar a ser Secretari General de la local del seu poble en plena etapa revolucionària. L'amor a la cultura el va portar cap a la lectura i va formar part del grup de teatre que, precisament, el dia de l'aixecament militar s'havia de presentar a Vallirana amb *La monja enterrada viva*.

A partir de juliol de 1936 va prendre les armes per defensar la República, primer formant part de patrulles de control a Vallirana, treballant per al sindicat i després allistant-se a una unitat de milicians confederals. Farrés, aleshores, només amb 16 anys, el febrer de 1937, va ser enviat al front via València per cobrir la defensa de les terres de Castella la Nova (Conca), mentre la unitat confederal *Tierra y Libertad* de Cipriano Mera conqueria Guadalajara. Més endavant va lluitar al Front d'Aragó formant part de la Brigada 119 de la 26 Divisió (antiga Columna Durruti) per la zona d'Osca i va estar present a la batalla de Terol.

Farrés va viure la desfeta de l'exèrcit republicà i la retirada cap a Catalunya. Mentre l'exèrcit franquista prenia Lleida, els republicans estenien una xarxa fortificada de defensa a l'altre costat dels riu Segre i la Noguera Pallaresa. A finals de desembre de 1938 va caure presoner de l'exèrcit feixista i, des d'aleshores, va viure el calvari de passar per presons, camps de concentració i camps de treball.

El testimoni de Josep Farrés d'aquests anys de privació de llibertat és realment impressionant, sobretot el temps que passa en el Camp de Concentració de San Marcos (León) on els presoners catalans i llibertaris la majoria són considerats pitjor que bèsties i tractats de "rojos" i de "perros catalanes", sota la vigilància de "capos" inhumans, entre els quals hi ha el català, passat al franquisme, Jaume Rovira, fill de Vallirana com ell, que li farà la vida impossible, i fins i tot quan aconsegueix la llibertat el 1940 i retorna al seu poble, el tornarà a denunciar acusant-lo de fets inventats que el portaran de nou a passar per tot un reguitzell de presons: la Model, Terol, Torrero... Camps de treball on Farrés treballarà d'esclau per a "Regiones desvastadas", finalment aconseguirà la llibertat el novembre de 1942.

Josep Farrés i Baqués "Universal" era també poeta i un jove rebel idealista que va lluitar perquè les noves generacions poguessin viure dignament amb llibertat i justícia social. Crític amb els polítics que ahan malmès la democràcia i que han amagat la història escrivia: "És trist, però és veritat, la joventut actual sap poc o res del que van patir els seus avis. La història està distorsionada de tal manera que, segons ella, els causants de la diàspora i de l'alçament militar contra la República només van ser els idealistes, a més de ser els responsables dels assassinats dels sacerdots i altres "herbes". Temps al temps, els núvols s'acumulen amb aires de tempesta, però quan passen el cel està clar i es veu la veritat".

CARLES PANSIT *INFORMÀTIC DEPRIMIT*

Hi ha molt matat que s'autoimposa hores extres que ni declara ni cobra. No els mou l'avarícia ni les ganes d'escalar posicions, de fet són invisibles com cactus. Creuen que el que fan és bo per l'empresa, però s'equivoquen. Només ajuden a fer que ni l'empresa ni el client ni els companys tinguin una percepció real dels costos dels projectes, abaratint-los i abaratint el preu de la seva mà d'obra, o encara pitjor incitant a la resta a seguir les mateixes pràctiques. .

Estimat carrer Aurora

Manel Vallmitjana Cortiella

Seguin amb la lectura de llibres de la col·lecció Històries del Raval. Es tracta del llibre 'Estimat carrer Aurora. Històries inacabades d'un Indret de Barcelona', escrit per Manel Aisa Pàmpols.

Aquesta Col·lecció em fa l'efecte que a poc a poc va consolidant i adquirint sentit ; fins ara els quatre títols apareguts tenen interès per als curiosos de la història i per als obligats veïns del Raval i sobretot en aquest cas els establerts al carrer Aurora, una oportunitat de saber alguna cosa més dels antecedents d'aquest carrer obrerista i humil. És un petit llibre de 60 pàgines que creiem què amb ganes es pot arribar a llegir en un parell de viatges en metro o dels ferrocarrils catalans de la conurbació urbana de Barcelona.

Ara amb metro ja amb prou feines veiem a persones amb un llibre o revista a la mà, el mòbil sembla que ha destrossat la construcció d'històries que al seu dia es van plasmar en el paper, però com tot el que vivim és efímer cal esperar i desitjar, almenys per la meva part, que aquesta caixa "tonta" del mòbil arribi un moment que la seva inutilitat sigui patent, en fi desitjo que aquest anomenat progrés tingui el seu moment de reflexió i que les coses de nou tinguin la seva petita utilitat unidireccional i solidària.

Mentrestant creiem què són d'agrair històries d'ara i de sempre que de moment només estan en la seva majoria en paper i que aquelles persones que "ho saben tot" amb el seu mòbil a la mà desconeixen.

Manel s'introdueix i tracta d'explicar-nos com es va desenvolupar la vida d'aquests últims cent vuitanta anys que pràcticament coincideix amb l'arribada de la primera revolució indústria a la ciutat de Barcelona amb les màquines de vapor, així poc a poc es va introduint la història del carrer Aurora amb l'arribada d'una nova classe social a un nou barri, passant a treballar d'una manera esclavista i en cadena, i com es construeix un barri obrer amb els baixos amb les famílies empresarials que construeixen les seves fàbriques i tallers en terrenys afavorits per l'administració i com en els habitatges verticals comença a construir-se un barraquisme d'altura amb habitatges de pèssimes condicions de salubritat.

Després el transcórrer del temps ens anirà aportant noves històries que com ens índica el subtítol del llibre són històries inacabades d'un indret de Barcelona, perquè entre altres coses la curiositat de Manel ens ajuda a entendre que si bé aquests terrenys del Raval eren no fa tant de temps camps de cultiu que van deixar de ser-ho per a un major rendiment dels terrenys i per als especuladors del moment, l' infortuni dels obrers i veïns del Raval, Districte V, van ser en la majoria de casos de supervivència. Així sabem que sempre ha estat un lloc de resistència i revolta, amb l'arribada de desavinences entre la propietat i l'inquilinat en molts moments puntuals que s'han convertit en fets històrics tant de la ciutat com del país.

Però avui en concretar un espai molt determinat geogràficament com és un carrer en concret on sempre passen coses i algunes d'aquestes coses les recull Aisa en aquest petit llibret, fins arribar al nostre dies. En diversos apartats dels anys 20 i 30 ens apropa a personatges vinculats al moviment llibertari i als grups d'acció que tant ens parlà en el seu discurs Garcia Oliver el 1937 davant la tomba de Durruti, Ascaso i Ferrer i Guàrdia, així com lloc socials i emblemàtics del seu moment. També en aquest sentit la interrelació que guarda l'Ateneu Faros que va néixer molt a prop del carrer Aurora, concretament al carrer Riereta, la interrelació d'aquest ateneu amb altres de la seva mateixa condició als barris del Clot o les Corts, amb el final tràgic d'algun dels seus personatges que d'alguna manera van lluitar per la dignitat d'un poble vilipendiat.

Després altres històries dècada a dècada van configurant els personatges en cadascuna d'aquestes èpoques, la guerra civil, les bombes que també van arrasar el barri i per descomptat el càstig feixista s'acarnissa al mateix carrer Aurora, els refugis construïts durant aquest període o les connexions amb el cinema i el teatre que van caminar pel lloc fins arribar al càstig suprem de la segona guerra mundial on per la xemeneia de Mauthausen també hi va haver la identitat d'un veí del carrer Aurora.

Després amb la derrota de la llibertat, la por, el silenci i tornada a refer la història, però tot i que tota iniciativa de rebel·lió era esclafada, alguna resistència subsisteix, però tot estava de nou per fer i en silenci es van succeir nous contratemps de vida, aquest cop ja al llarg franquisme amb personatges de l'època més a prop del Manel, criat en aquestes carrers entre Aurora i Cadena, que despuntaven una nova forma d'entendre la vida, fins arribar als nostres dies i la mort absurda de Juan Andrés Benitez i la posterior ocupació del solar de l'Agora Juan Andrés Benitez.

El llibre el podeu trobar i comprar per 2,5€ a El Lokal, al carrer La Cera 1 Bis.

Ja ha sortit l'Agenda Llibertària 2018

Ateneu Columna Terra i Llibertat

Com altres anys, l'agenda és multilingüe, inclou el calendari menstrual, el calendari per programar-te les setmanes, el calendari 2018-2019, l'horari, el calendari del pagès, i clar el directori actualitzat de col·lectius anarquistes d'arreu, mantenim les pàgines per apuntar telèfons i les pàgines en blanc per prendre notes.

Enguany l'agenda compleix 30 anys i la dediquem a la relació de l'art amb l'anarquia, amb catorze treballs d'artistes que han volgut col·laborar amb nosaltres.

El preu final de venda al «públic», és a dir, a les persones individuals —siguin militants o no— és de 10€; així la venem nosaltres, independentment de la quantitat d'agendes demanades. El benefici va per finançar l'autogestió dels projectes del Centre d'Estudis Josep Ester Borràs i l'Ateneu Columna Terra i Llibertat.

Però els col·lectius o distribuïdores que al seu torn venen l'agenda a persones individuals, tenen un 30% de descompte, és a dir, ens paguen 7 € per agenda, també independentment de la quantitat d'agendes demanades. Entenem que aquest 30% de benefici que guanyen les distribuïdores, es destinarà a un altre projecte autogestionari i col·lectiu. En definitiva, el què busquem és que els beneficis de l'agenda vagin sempre destinats a l'autofinançament dels projectes polítics, ja sigui el nostre o el de les persones que la compren per vendre-la; a la vegada, intentem evitar que, amb l'excusa política, es financin butxaques privades.

Ja la podeu comprar als llocs habituals, també podeu fer comandes a: agenda@berguedallibertari.org

Moltes gràcies, salut i fins aviat!

Llibres

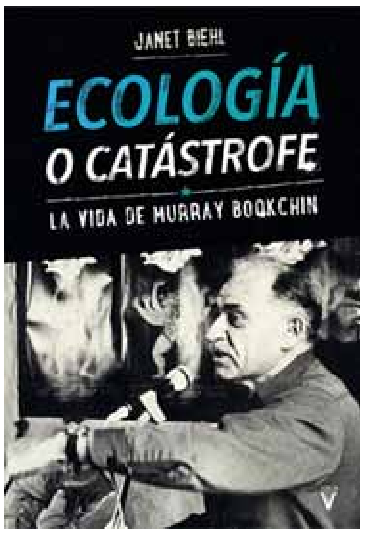

Feminisme[s]

Dossier Crític 4

Diverses autores

Crític, 2017, 142 pàg.

La revista 'Feminisme[s] Dossier Crític', de més de 100 pàgines, està dirigida per les dues periodistes de CRÍTIC, Laia Soldevila i Laura Aznar. El fil argumental és la vida de les dones, des de la infància fins a la vellesa, i han associat a cada etapa vital un seguit de temes, entesos com els reptes i les opressions de la dona en el dia a dia. Inclou reportatges sobre identitats no heteronormatives, expressions de l'heteropatriarcat en el camp de la salut i qüestions com la maternitat, les cures i els desequilibris en el món laboral, entre d'altres. Hi ha entrevistes a fons amb l'actriu Leticia Dolera i l'escriptora Bel Olid i hi han incorporat la perspectiva de dones significades en la lluita feminista, com la directora de Pikara June Fernández, o la reconeguda acadèmica, experta en sociologia de la dona, Marina Subirats. Es tracta del quart número de la revista Dossier Crític del mitjà alternatiu.

Ecología o catástrofe

La vida de Murray Bookchin

Janet Biehl

Virus editorial, 2017, 672 pàg.

La vida de Murray Bookchin és la d'un absolut zoon politikon que va revolucionar el pensament llibertari conjuminant teoria, pràctica i innovació. Els seus llibres, accions i discursos van assenyalar la relació inseparable entre les qüestions socials i ecològiques.

'Ecologia o catàstrofe' situa la mirada desafiadora que aquest «guèiser literari» va projectar sobre el capitalisme contemporani, en el context de les problemàtiques polítiques, antropològiques i científiques del segle XX; el de les ideologies rivals i els grans relats de revolució. Un vals intel·lectual en el qual no es va deixar atrapar, i sobre el qual va ser capaç de desenvolupar la proposta de l'ecologia social, anticipant-se a qüestions avui ineludibles.

El rastre del repertori bookchinià -que sovint tancava els seus discursos amb un «democratitzem la república! radicalitzem la democràcia!»- es pot seguir en les organitzacions sense líders del 15M o de Ocuppy Wall Street; o en les alternatives municipalistes, no només dins sinó fora i més enllà de les institucions.

La seva proposta actualitza la consigna luxemburguista de «socialisme o barbàrie», com una ràfega corrosiva contra la dominació i el capitalisme.

ECN 1 Radio CNT-FAI Barcelona

Ferran Aisa

Ajuntament de Barcelona i Entreambos, 2017, 734 pàg.

L'editorial Entreambos i l'Ajuntament de Barcelona han publicat el llibre de Ferran Aisa "ECN1 Radio CNT-FAI Barcelona. La voz de la Revolución". Aquest llibre recull els textos més destacats de les al·locucions, conferències, entrevistes i reportatges emesos per Radio ECN 1 CNT-FAI, des dels inicis de les emissions, el setembre de 1936, fins a la darrera programació de l'emissora confederal el juny de 1937, que ens ofereixen una mostra documental històrica.

Es tracta d'un estudi de l'emissora confederal que va funcionar des d'agost de 1936 fins el juny de 1937, quan va ser tancada pel govern de la República, L'emissora situada a la Casa CNT-FAI depenia de les Oficines de Propaganda de la CNT-FAI de la qual era el seu màxim responsable Jacinto Toryho. Per l'emissora de ràdio van passar-hi a dissertar els principals representants dels sindicats, dels comitès, de les milícies, etc., confederals: Marianet, Toryho, Federica Montseny, García Oliver, Durruti, Peiró, etc.

L'emissora emetia en dues ones per fer arribar la seva veu el més lluny possible, i les emissions es feien en diverses llengües. La ràdio confederal recollia també les activitats públiques de la CNT-FAI: mítings i conferències. Per l'emissora passaven els principals intel·lectuals anarquistes a dissertar sobre temes històrics, ideològics o d'actualitat, entre els quals destaquen les dissertacions d'Emma Goldman, Sebastien Faure, Agustín Souchy, Gaston Leval, Camilo Berneri, Gonzalo de Reparaz, Joan Puig Elias, Ada Martí, Mercedes Comaposada, Félix Martí Ibáñez, Alberto Carsí, Nita Nahuel, Joan P. Fàbregas. El llibre recull els textos més destacats de les al·locucions, conferències, entrevistes i reportatges emesos durant el temps en què va funcionar com emissora confederal, oferint una mostra documental històrica que mai abans havia estat compilada per escrit.

Revistes

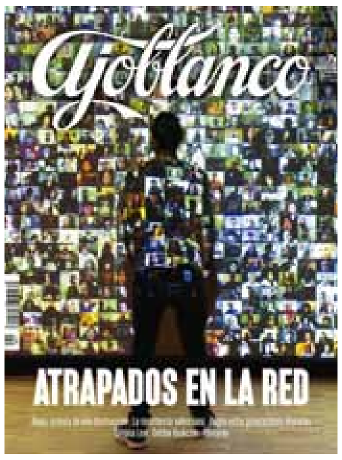

AJOBLANCO

Revista de pensament, cultura i reflexió des d'un punt llibertari, https://www.ajoblanco.org/

EL SALTO

Revista mensual alternativa per a la transformació social, https://www.elsaltodiario.com/

NOTÍCIA CONFEDERAL

Revista de la CGT del País Valencià, http://www.cgtpv.org

BARRICADA DE PAPEL

Revista de la CGT d'Andalusia, https://www.cgtandalucia.org

Que no ens tapin la boca

Secretariat Permanent de la CGT de Catalunya

Estem assistint els darrers anys a una deriva autoritària de l'estat cap a models ultrapunitius (reformes del codi penal), ultracensors (llei mordassa), ultraliberals (reformes laborals i de pensions) i ultrarepressius (el 80% de les forces d'antidisturbis de l'estat preparades per a tornar a actuar contra el poble). És a dir, vivim temps de política ultra on es tracta com a enemic els interessos de la població i la població mateixa.

És en aquest context d'agressivitat i retallades, terreny també recorregut per la pròpia Generalitat, en què controlar els ulls i les veus que expliquen el que està passant és necessari per evitar que s'activi o s'alimenti el rebuig de la gent. I és en aquest context que les actituds ultradretanes de l'estat espanyol volen intervenir els mitjans públics de l'ACN, TV3 i Catalunya Ràdio.

La informació lliure i contrastada és essencial per a que les persones puguem decidir en llibertat en base al nostre pensament crític. La pèrdua de visions i pluralitat ens dirigeixen pel camí de societats dominades i pensaments únics, que és el que alguns volen. També aquí, no hem d'oblidar-ho mai. No ho permetrem!

Des del Secretariat Permanent de la CGT de Catalunya fem una crida a la resistència contra tota mordassa, contra tota directiva pública o privada que orienti el posicionament manipulador de la informació, i especialment fem una crida a l'orgull de ser treballador/a dels mitjans públics de comunicació i a la dignitat de no cedir mai a la censura. En aquest camí, els i les companyes dels mitjans públics han de comptar amb el necessari suport de la resta de la classe treballadora.

Cap mordassa, tots els drets!

Yayo Herrero, militant ecologista

“El classisme ambiental afecta als més pobres”

Noemí López Trujillo

Yayo Herrero (Madrid, 1965) és antropòloga i enginyera tècnica agrícola. Militant d'Ecologistes en Acció. Per a ella, el canvi climàtic és el repte fonamental del present. No per la seva implicació personal, que també, sinó perquè considera que les desigualtats territorials i de classe estan íntimament lligades a la naturalesa.

- Crema Galícia, cremen Galícia. Quina lectura faria dels incendis, tant des del punt de vista ambiental com del polític?

El Govern espanyol està encantat amb la idea de dir que hi ha uns quants piròmans, que n'hi ha, és cert, però es concatenen moltíssimes altres coses. Per exemple, la climatologia de l'Estat espanyol durant l'estiu, amb les seves sequeres, el fa procliu a que hi hagi incendis. I de sempre els hem tingut. Però no hi ha dubte que la dinàmica de l'escalfament global agreuja i crea un brou de cultiu ideal perquè proliferin els incendis.

- Quin és aquest brou de cultiu?

La incidència de l'escalfament global dins de la Península Ibèrica provoca sequeres més intenses. D'altra banda, afavoreix l'aparició d'esdeveniments climàtics extrems en moments no adequats. El canvi climàtic està aquí i ha vingut per quedar-se. Perquè quan érem a temps de poder-ho evitar no s'ha evitat. Ara mateix ja hem de parlar de mitigació per intentar evitar els pitjors efectes, i també d'adaptació. I parlar d'adaptació suposa, precisament, redoblar tots els esforços per prevenir i controlar incendis si es produeixen. Aquí és on entra una deixadesa absoluta d'un govern que viu d'esquena a la dinàmica de l'escalfament global i d'esquena a la profundíssima crisi ecològica que vivim. La tempesta perfecta la formen un canvi climàtic i una deixadesa política que és criminal. És criminal perquè no afrontar-ho i no posar remei al que està ocorrent afecta a la vida d'altres espècies, però també a la nostra, la humana.

- Quan es va fer irreversible el canvi climàtic?

Des de mitjan 80 pot dir-se que vivim per sobre del que el planeta ens pot proporcionar, i a més d'una forma desigual. Jo sempre dic que la lluita de classes, al moment actual, ha de ser resignificada perquè no solament es plasma en la posició capital-treball, sinó també en la tensió capital-tots els treballs (inclosos els que no es paguen) i capital-naturalesa. El creixement econòmic ha estat concebut com una espècie de gran tumor que creix devorant terra, minerals i rius i establint unes profundes desigualtats a nivell econòmic, de gènere, de procedència…

- Fins a fa uns anys, la consciència ecològica era una qüestió postmaterialista. Ha canviat això?

La preocupació ha crescut, però crec que encara és insuficient, que no està estesa al nivell que fa falta per generar formes de pressió real sobre els governs. Crec que no estem solament davant una crisi global, sinó davant una crisi civilitzatòria, perquè malgrat la seva manifesta gravetat, malgrat els moments terribles que vivim a nivell material, roman política i socialment desapercebuda. La nostra civilització no és capaç d'actuar davant els senyals que ens arriben de la naturalesa.

- El canvi climàtic és un tema d'urgència mentre que posa en qüestió la nostra supervivència en el futur. Però hi ha altres urgències del dia a dia, qüestions com tenir un salari que et permeti donar de menjar als teus fills. Com es conrea una consciència ecològica en classes baixes en les quals la preocupació imminent és, per exemple, trobar un treball?

Crec que el moviment ecologista, i jo sóc crítica en aquest sentit, no ha sabut (hem sabut) expressar bé fins a quin punt existeix una correlació estretíssima entre la deterioració de les condicions laborals, l'empobriment de majories socials i la deterioració de la naturalesa. És a dir, no són coses deslligades. Hi ha hagut un cert ecologisme que ha estat elitista perquè proposava actituds cap al verd que eren inassumibles i inassolibles per a les majories socials, i fins i tot impossibles d'estendre. Des del meu punt de vista, qualsevol proposta que no sigui universalitzable no és vàlida perquè és injusta. Qualsevol cosa que no és universalitzable no és un dret, sinó un privilegi. És impossible mantenir la vida humana al marge de la naturalesa. El capitalisme ha estat incapaç de complir les seves promeses: alimentar a tothom, proporcionar un sistema de benestar determinat… I ha estat incapaç, en certa manera, perquè aquest model de constant producció depenia de materials i energies que eren finits. Al moment en què topes amb els límits del planeta, aquest model de creixement es veu dificultat.

- Les classes populars sofriran més l'impacte ambiental?

Clar, la gent més empobrida és la que acaba vivint en llocs on es col·loquen estructures més contaminants. Hi ha una espècie de classisme ambiental que afecta a la vida de la gent més pobra. A mi em dóna molta ràbia quan escolto afirmacions com que l'ecologisme no és ni de dretes ni d'esquerres perquè els efectes mediambientals afecten a tots per igual. No és així, no afecten per igual. Els llocs en els quals la gent viu, el tipus d'atencions sanitàries a les quals pot accedir si desenvolupen una determinada malaltia, els propis ritmes de vida, el lloc de treball… Són factors que condicionen la teva salut. La salut té a veure molt amb les condicions socioeconòmiques de les persones. Hi ha una injustícia ambiental que, de vegades, és estructural. Sé que els governants no diuen: “A veure, on posem l'abocador; doncs aquí, on hi ha més pobres”. No, molt probablement el que succeeix és que els sòls on viu la gent amb menys recursos són molt més barats i et permeten instal·lar determinades fàbriques. Si això ho portem al terreny de les relacionis nord-sud és terrible, perquè tots els països que anomenem rics són països que tenen petjades ecològiques que superen amb molt el que poden proporcionar els seus propis territoris. És a dir, si li poséssim una tanca a la perifèria de qualsevol país com Noruega, Alemanya o Espanya i no entrés energia, minerals o aliments, els països rics no duraven gens. Fa molt temps que esgotem la base natural dels nostres recursos. Per això ja no és solament qüestió de classes, és que és feixisme. Si per poder tenir un determinat estil de vida necessites altres territoris, i damunt aquesta gent es veu desposseïda dels seus propis recursos, és una mostra evident de feixisme.

- Abans comentava que caldria parlar de la tensió capital-naturalesa. Una de les estratègies de la nova extrema dreta és confrontar, en termes culturals, a les classes populars nadives amb els migrants. Aquesta confrontació no és una lluita de classes, sinó una lluita de l'últim contra el penúltim (a la mateixa classe social). Com es relaciona això amb el medi ambient?

Crec que una de les raons per les quals hi ha moltes persones que acaben adoptant les propostes de moviments ultradretans és que no tenen una mirada clara sobre la realitat mediambiental. Si quan un feixista li diu a gent empobrida que la culpa la té l'estranger que ve a prendre-li els recursos, aquesta persona no és conscient que de la terra d'aquest estranger procedeixen recursos que mantenen al país. Portat a l'extrem, el feixista, per evitar que aquestes persones vinguin i no li prenguin a la seva població els seus recursos, voldria que hi hagués una redistribució: així els migrants es quedarien als seus països. Això, com sabem, no ocorre.

- Classisme ambiental, feixisme territorial… Són conceptes molt contundents. Es corre el risc de deixar fora a molta gent a la qual potser no la hi convenç amb aquest llenguatge?

Fixa't que he anat a espais molt hostils a donar xerrades i formació, i jo sé que si entro i dic “Mort al capitalisme i al patriarcat!” els he perdut en el minut zero. L'economia ecològica té instruments incontestables com que el planeta té recursos finits o que queden determinats anys per aconseguir el pic del coure i del liti. He estat davant de persones que em diuen: “No m'agrada res el que has explicat, intento rebel·lar-me contra això però no trobaba amb quin argument i m'has deixat enormement inquiet”. Crec que no cal obstinar-se en una defensa a ultrança de certes paraules, sinó que on les puguis usar les uses i on no, no. Després hi ha gent que diu: “El que m'expliques ja ho sé, però jo no vull renunciar al meu estil de vida”.

- I què poden fer els qui sí estan disposats a modificar el seu estil de vida?

Qualsevol canvi d'actitud té la seva incidència. La forma de canviar i d'aprendre és fent, així que les petites coses que cada persona pot fer no són en absolut estèrils, sinó fonamentals. Des de l'ús del transport públic fins a l'alimentació, que és un element molt potent perquè hi hagi un canvi real. Ja no parlem solament d'aliments ecològics, sinó de consumir aliments de temporada, que són molt menys contaminants. I crec que cal reduir de forma dràstica el consum de proteïna animal. Per què? Per l'explotació dels terrenys, per exemple. Óscar Fuster explicava que havia fet un estudi que determinava que un mos de carn requeria l'ús de 103 metres quadrats de sòl. Un mos de deu grams de carn! És insignificant i mira quina impacte té. La clau és consumir molt menys de tot, sobretot de productes superflus.

** Entrevista publicada a La Marea*